

Ekwo
Mbulembu

Mbulembu

¹ Lẹ mbulembu bẹ Chileke meru igwe bya emee eliphe.
² Ophu eliphe enwedu ugbugba; ophu o dudu iphe, nọ iya nū. O buerupho mini echiphe l'ekameka; teme eli mini ono nọdu agbakota oçhii. Unme Chileke nọdu erwuphe l'eli mini ono kwapho.

³ Oo ya bu; Chileke su: “Gìphóró dū.” Ìphóró bya adū.
⁴ Chileke bya elee enya hūma l'ìphóró ono dū ree. O bya edokaha ìphóró ono yẹe oçhii. ⁵ Chileke bya agua ìphóró ono “eswe”; bya agua oçhii ono “enyashi”. Nchi jihu bya aboju. Ono buru mboku ke mbu.

⁶ Oo ya bu; Chileke su: “G'ìphè nọdu l'echilabo mini; nọ-buha mini ono ebo.” ⁷ Tọbudu iya bu; Chileke bya emee ìphè dobe; o nọ-buha mini ophu nọ l'imeli yẹe ophu nọ l'alì ebo. O dū g'o pfuru. ⁸ Chileke woru ìphè ono gua “akpaminigwe”. Nchi jihu bya aboju. Ono buru mboku k'ebo.

⁹ Chileke su: “Gẹ mini ophu nọ lẹ mkpula akpaminigwe nokobe l'ekalanu; g'eka kpohuru nkū gbafuta ìphè.” O dū g'o pfuru. ¹⁰ Chileke gua eka ono, kpohuru nkū ono “alì”; bya agua mini pho “eze-enyimu”. Chileke bya elee ya enya bya ahuma l'o dū ree.

¹¹ Chileke su: “G'alì fushia iphe, dzū ndzū: iphe, amì mebyi; yẹe oshi-omi g'ophu nonu fushigbaa g'o dū l'ugbugba nkiya.” O dū g'o pfuru. ¹² Alì bya efushia iphe, dzū ndzū; ephe bya amishia mebyi; ophu nonu nọdu amishigbaa g'o dū l'ugbugba nkiya. Chileke bya elee ya

ɛnya bya ahuma l'ɔ du ree. ¹³ Nchi jihu bya abɔhu. Ono buru mbɔku k'ɛto.

¹⁴ Chileke su: “G'iphe, echí echíchí du l'akpaminigwe g'o dokahajɛ eswe yɛɛ ɛnyashi. Tɛme ɛphe egoshije teke bu ògè iphe; waa mbɔku; waa teke bu apha agbaru.

¹⁵ Tɛme g'iphe ono, echí echíchí ono, du l'akpaminigwe ono chije lɛ mgboko.” O du g'o pfuru. ¹⁶ Chileke bya emee iphe, echí echíchí labɔ, parɔ ɛka apaa. Ophu ka shii bɛ o meru g'o chije l'eswe; ophu ka alwa ali bɛ o meru g'o chije l'ɛnyashi. O bya emefukwapho kpokpode.

¹⁷ Chileke bya eworu phɛ dobe l'akpaminigwe g'ɛphe mee g'iphóró du lɛ mgboko. ¹⁸ G'ɛphe chije l'eswe yɛɛ ɛnyashi; tɛme waa g'ɛphe dokaha iphóró yɛɛ ɔchii. Chileke bya elee ya ɛnya bya ahuma l'ɔ du ree. ¹⁹ Nchi jihu bya abɔhu. Ono buru mbɔku k'ɛno.

²⁰ Chileke bya asu: “Gɛ mini kpofuta anu, du ig-werigwe g'o buru lɛ mini; ɛnu awata ephe l'eliphe lɛ mkpula akpaminigwe.” ²¹ Oo ya bu; Chileke mee eze anu, bugbaa l'eze-ɛnyimu; mɛkpoo iphe, dzu ndzu, awu awuwu; o buru lɛ mini l'udu iya l'udu iya; waa ɛnu, ephe l'eli g'ɛphe ha; ophu nonu l'ugbugba nkiya. Chileke bya ahuma l'iphemiphe ono du ree. ²² Noo ya; Chileke bya agoru onu-oma nu phɛ; su: “Unu zua azuzu zu-jia mini, noogbaa l'eze-ɛnyimu; ɛnu azua ji mgboko ejiji.” ²³ Nchi jihu bya abɔhu. Ono buru mbɔku k'ise.

²⁴ Chileke bya asu: “G'eliphe kpofuta iphe, dzugbaa ndzu l'udu iya l'udu iya. G'anu, bu iphe-edobe kpofuta; waa anu ophu awu l'ɛpho; waa anu, bu l'ɛgbudu. G'ophu nonu kpofutagbaa l'ugbugba nkiya.” O du g'o pfuru. ²⁵ Chileke mee anu, bu l'ɛgbudu l'udu iya l'udu iya; mɛ anu, bu iphe-edobe l'udu nkiya; mekwapho anu ophu awu l'ɛpho l'udu nkiya kwapho. Chileke bya elee ya ɛnya bya ahuma l'ɔ du ree.

²⁶ Tɔbudu iya bụ; Chileke sụ: “G'anyi bya emee nemadzu g'o yee anyi; mbụ g'ọ dū g'anyi dū. G'ọ bụru onye-ishi; g'ema, nọ l'eze-enyimu; yee ọnu, ephe l'eli; yee anụ, bụ iphe-edobe; yee eliphe l'ophu; waa iphe, bukpo anụ, akpụ wuruwuru l'alị nọdu iya l'eka.”

²⁷ Oo ya bụ; Chileke woru nemadzu mee;
o yee ya; ọ bụru gẹ Chileke dū bụ g'o meru iya; ọ dū.

Ọ bụru nwoke lẹ nwanyị bẹ o meru.

²⁸ Chileke bya agọru ọnu-oma nū phẹ; sụ phẹ: “Unu zù azùzù kabaa shii; unu zù-jia mgboko kapyabẹ iya ọnya. Unu aburu ishi: ema, bu lẹ mini; yee ọnu, ephe l'eli; yee iphemiphe, bụ iphe, dzu ndzu, akpụ wuruwuru l'alị anọdu unu l'eka.”

²⁹ Noo ya; Chileke sụ: “Iphe, bụ iphe, aakò akòkò lẹ mgboko; waa iphe, bụ oshi, amị amịmi l'ophu bẹ mu nūkotaru unu g'unu rije; g'ọ bụru unu nri. ³⁰ Anụ, nọkota lẹ mgboko-a; waa ọnu, ephekota l'eli; məkpo iphemiphe, awukota l'ephe; mbụ iphemiphe, dzu ndzu g'ephe ha bẹ mu nūkotaru irwu ọswa g'ọ bụru nri phẹ.”
Iphemiphe dukota g'o pfuru.

³¹ Chileke bya elee ọnya hụma iphemiphe, o meru. Ephe dūbekota rengurengu shii. Nchi jihu bya abọhu. Ono bụru mbọku k'ishii.

2

¹ Noo g'e gude mee igwe; yee eliphe; mẹ iphemiphe, nọ iya nū.

² Tɔbudu iya bụ; o betashia lẹ mbọku k'esaa; Chileke jeebekotawaa ozi ono, o shi eje ono. Ọ bụru lẹ mbọku k'esaa ono bẹ ọ tūtaru unme ozi, o jekotaru. ³ Chileke gọru ọnu-oma nū mbọku k'esaa ono; bya emee ya; ọ

dụ nsọ; kele ọo mbọku ono bẹ ọ tụturu unme eme iphemiphe, o meshiru ono.

Ádamu yẹe Ivu

⁴ Waa g'e gude mee igwe; yẹe eliphe; teke e meru iya baa.

Teke Chipfu, bụ Chileke meru eliphe; yẹe igwe bẹ ⁵ o to nwedu iphe, aakò akòkò shiwaa dụ l'alị; ọphu ọ dudu irwu, erwuje l'ẹgu ọphu kpọ-futawaru nụ; noo kele Chipfu, bụ Chileke te eshidu mewaa g'igwe dzeje mini l'eliphe. Teme ọphu o toko nweduru onye a-kọje alị. ⁶ Ọ bụru iji bẹ o shi anọduje akwa gude agba alị l'ọphu mini. ⁷ Ọo ya bụ; Chipfu, bụ Chileke bya egude ẹja, shi l'alị kpua nemadzu; bya ekuru unme ndzu ye iya l'imi; onye ono bya aburu onye dzu ndzu.

⁸ Chipfu, bụ Chileke bya eworu mgbabu gbaa l'uzo ẹnyanwu-awawa lẹ Édenu; bya eworu nemadzu-a, o meru-a dobe l'ẹka ono. ⁹ Chipfu, bụ Chileke mee g'oshi, dulaje iche iche fushia l'alị ono. Oshi, dụ ree ele ẹnya; bya atso ọtso eriri. Ọ bụru l'echi mgbabu ono bẹ oshi, emeje g'a nọdu ndzu nọ; waa oshi, emeje g'a maru iphe, dụ ree; yẹe ẹjo-iphe.

¹⁰ Ọ bụru l'alị Édenu bẹ nggele, agba mini lẹ mgbabu ono shi asoshi. Nggele ono bya agbaa ẹno lẹ mgbabu ono. ¹¹ Ẹpha nggele kẹ mbụ bu Pishonu; o shijaru echilabọ alị Havila l'ọphu; ẹka mkpọla-ododo nọ. ¹² Mkpọla-ododo, nọ l'alị ono dụ ree. Etse, eshi mkpọ, bụ iya bụ bedelomu nọdu iya; teme mkpuma, aswa dụ, bụ ónikùsù nọdukwa iya phọ. ¹³ Ẹpha nggele k'ẹbo bụ Gihonu. O shijaru echilabọ alị Kushi l'ọphu. ¹⁴ Ẹpha nggele k'ẹto bụ Tigrisu; yẹbedua sọru shia ụzo ẹnyanwu-awawa l'ibiya kẹ Asiriya. Ẹpha nggele k'ẹno bụru Yufurétisu.

¹⁵ Chipfu, bu Chileke bya eduta onye ono je edobe le mgbabu Edenu g'o jeje iya ozi letaje iya enya. ¹⁶ No iya; Chipfu, bu Chileke bya atuaru nemadzū ekemu sū ya: “Rijekwa akpuru oshi, nōkota le mgbabu-a m'ō dū ngu ree; ¹⁷ ole nanū ophu i tii rijedu bu oshi ono, emeje g'a maru iphe, dū ree yee ejo-iphe; kele mboku, i riru iya be ji-nwuhukwa.”

¹⁸ Noo ya; Chipfu, bu Chileke sū: “ō tō dukwa ree ge nwoke ono nōdu nwēkinyi iya. Mu e-metaru iya onye n-yemeka, gbaru iya nū.”

¹⁹ Ōo ya bu; Chipfu, bu Chileke gudechaa eja, shi l'alī mee anū; waa enu, ephe l'eli bya achitaru iya Adamu ge ya maru iphe o-gushi phe. Ō buru iphe, Adamu kuru iphemiphe ono, dzū ndzū ono be ephe watarū azaza. ²⁰ Ōo ya bu; Adamu bya eworu epha gushia iphe-edobe l'ophu; me enu, ephe l'eli; me anū-egbudu g'ō ha.

Obenu le Adamu te enwedu onye n-yemeka, gbaru iya nū, a cho-vuru iya. ²¹ Ōo ya bu Chipfu, bu Chileke bya emee oke mgbenya tū Adamu. Ō nōdu eku mgbenya ono; ō bya ahata iya okpu-egara; bya egude anū-ehu rwachita iya. ²² Tōbudu iya bu; Chipfu, bu Chileke bya egude egara ono, ō hatarū l'ehu nwoke ono mee nwanyī; bya edutaru iya nwoke ono.

²³ Nwoke ono sū:
 “Onye owa-a bu okpu ophu
 shi l'okpu mu;
 bya aburu ogwehu,
 shi l'ogwehu mu.

Iphe, ee-ku iya bu ‘nwanyī’;
 noo kele e shi l'ehu nwoke
 wofuta iya.”

²⁴ Noo iphe, meru g'o gude nwoke je l'ahaje nna iya; haa ne iya; ephe le nyee ya atugba; buru ogwehu lanu.

²⁵ Nwoke ono yee nyee ya ono tuko gbaru oto; ophu iphere adudu phe.

3

Adada nemadzu

¹ Agwo bu anu, shi kakota eregede l'anu-egbudu, Chipfu, bu Chileke meshiru l'ophu. Noo ya; o su nwanyi ono: "Chileke ?o sukpooru g'o to dushi akpuru oshi, no le mgbabu-a, unu e-rije too?"

² Nwanyi ono su agwo ono: "Anyi e-riekwa-a akpuru, shi l'oshi, nogbaa le mgbabu-a. ³ O kwa akpuru oshi ophu no l'echi mgbabu be Chileke suru g'anyi te erishi; mbu g'anyi te emekwa iya eka ememe ophu; l'anyi -denyi iya eka be anyi a-nwuhukwa."

⁴ Agwo obu su nwanyi ono: "O to dukwa anwuhu, unu anwuhu. ⁵ O chia le Chileke maru le unu -ria ya; enya asahu unu; unu adu ge Chileke; maru iphe, du ree waa ejo-iphe."

⁶ Nwanyi ono bya elee enya l'akpuru oshi ono; bya ahuma l'o du ree k'eriri; bya amakwapho mma ele enya; teme o nodu agukwa iya pho egu g'o ria akpuru oshi ono maru iphe. O wota iya ria bya anukwapho ji iya, ephe l'iya tuko nodu l'eka ono; o rikwapho. ⁷ Enya tuko sahuchaa ephebebo; ephe maru l'ephe gba oto. Ephe dzukobe ekwo oshi figu nmaru.

⁸ Ephe numa ukporo Chipfu, bu Chileke le g'oojephe le mgbabu ono le ge pherephere uzenyashi ezi; ephe je eworu onwophe woharu Chipfu, bu Chileke l'azu oshi, nogbaa le mgbabu ono. ⁹ Chipfu, bu Chileke bya ekua Adamu; su iya: "?Bu awe be i no?"

¹⁰ Ádamu sù iya: “Mu nùmakwaru ukporo ngu lẹ mgbabu ono; mu je eworu onwomu domia l'ẹka ndzù agù mu; kẹle mu gba ọto.” ¹¹ Ọ sù iya: “?Bù onye sùru ngu l'ì gba ọto? ?Ti riakwaru nù akpùru oshi-a, mu sùru g'ì ti rishi-a?”

¹² Ádamu sù iya: “Ọ kwa nwanyì-a, i doberu mu l'iya l'ẹka-a bẹ woru akpùru, shi l'oshi ono nù mu; mu ria.”

¹³ Chipfu, bù Chileke bya ajìà nwanyì ono sù iya: “? Denu g'ọ nwùru i meru iphe, dù nno?”

Nwanyì ono sù: “Ọ kwa agwọ gbabẹru mu ẹregede; mu je erinaa ya.”

¹⁴ Chipfu, bù Chileke sù agwọ: “Eshinu i meru iphe-a bẹ

“Iphe, bukota iphe-edobe;
mẹ anù-ẹgbudu l'opfu
bùepfo gùbedua bẹ a tùru ọnu.

Ìi-wata awù l'ẹpho.
Ọ bọru ẹja, shi l'alì bẹ ii-rije
gbiriri jasù g'ìi-nọ-beru.

¹⁵ Mu e-me g'unu lẹ nwanyì-a
bọru ọhogu; awa nkengu
yẹe kẹ nwanyì-a
a-bùkwarupho ọhogu.

Ọo-zọpya ngu ishi;
gùbedua emeka iya iphe
l'ichirupfu ọkpa.”

¹⁶ Nwanyì ono bẹ ọ sùru:
“Mu e-me g'iphe-ẹhuka,
dùru ngu l'apa ẹpho-ime ka shii.
Ii-jeje iphe-ẹhuka tẹme l'ì nwùà nwa.
Ji ngu a-nọduje agù ngu ẹgu;
ọ bọru iya bẹ ìi-nọdu l'ẹka.”

¹⁷ Ọ sù nwoke ono:

“Eshi ophu i kwetarū ngaberu nyee ngu
nchị je eria akpuru oshi ono,
mu sūru g'i ti rikwa ono bẹ

I meakwaru; alị bụwaru iphe,
mu tūru oṅu.

Ii-jeje ozi mkpṅwū ẹhu tẹme
l'i seta nri, ii-ri.

Ọ bụru g'ii-je iya bụ ono gbiriri
jasū g'ii-nọ-beru.

¹⁸ Alị a-wata efushiru ngu ẹjo ẹswa;
waa obvu;
tẹme ọ bụru akpuru-iphe,
mitaru l'ẹgu a-bụjeru ngu nri.

¹⁹ Ii-kūta ẹphuru phee tẹme l'i ria nri;
gbiriri jasū ị laphu azū l'alị;
eshi ophu ọ bụ ẹja shi l'alị bẹ i shi.

Ọo ẹja shi l'alị bẹ ị bụ;
ọ bụkwarupho l'ẹja shi l'alị ono bẹ
ii-laphu azū.”

²⁰ Tọbudu iya bụ; nwoke ono gūa nyee ya ono Ivu; noo
kẹle ọo-buru ne ọha l'ophu.

²¹ Chipfu bụ Chileke bya eworu akpọ-anū mee ẹkwa
nmabẹ Adamu yẹe nyee ya. ²² Noo ya; Chipfu, bụ Chileke
bya epfua sū: “Nta-a bẹ nemadzū dūwaa g'anyịbedua;
mbū ọ mawaru iphe, dū ree; bya amaru iphe, bụ ẹjo-
iphe. G'ọ tọ wotafuanu akpuru oshi, emeje g'a nọdu
ndzū ria nọdu ndzū ojejoje.” ²³ Ọo ya bụ; Chipfu bụ
Chileke chifu iya lẹ mgbabu Édenu; g'o je ejeahaa ozi
l'alị, bụ ẹka e shi wota ẹja kpua ya. ²⁴ Ọ chifuchaepho
nemadzū lẹ mgbabu ono; ọ bya eje l'uzo ẹnyanwu-
awawa kẹ mgbabu Édenu ono; bya eworu ojozi-imigwe,
bụ Chierobu dobe iya; bya edobe iya ogu-echi, charū

gbarara; teme o nodu egbu swiiswiiswii iphu l'azu g'o chee uto, e shi eje l'oshi ndzu pho nche.

4

Kenu yele Ebelu

¹ Adamu bya ejepfu nyee ya, bu Ivu; o tsuta ime; bya anwua Kenu. Ivu su: "Chipfu yewaru mu eka; mu nwua nwa nwoke." ² E mecha; o bya anwua nwune iya, bu Ebelu.

Ebelu buru onye nweru aturu; waa egbu; Kenu buru onye akofu. ³ A nonyaa; Kenu hata mebyi iphe, shi l'alij gude je g'o nu Chipfu. ⁴ Obenu le Ebelu hataru aturu ivuzo, aturu iya nwushiru gbua; bya ebuta iya eka o tsuru eba; je anu Chipfu. Ebelu yee iphe, o nuru du Chipfu ree; o nata iya. ⁵ O jika Kenu yee iphe, o nuru iya. Ehu ghuaaa Kenu egbu; o woru iphu gbanwube.

⁶ Chipfu su Kenu: "?Bu gunu kparu iphe, ehu egbu ngu egbu? ?Bu gunu meru g'o gude i gbanwube iphu? ⁷ O -buru l'i meru iphe, du ree; ?taa natadu ngu to? Obenu; l'o -buru l'i ti meduru iphe, du ree; makwaru l'iphe-eji pfuwaru l'onu mgbo ngu; o nodu agu iya egu g'o nweru ngu. Ole o bu; kapyabekwa iya enya!"

⁸ Tobudu iya bu; Kenu su nwune iya Ebelu: "G'anyi je l'egu." Epe jeshia; epe rwuepho l'egu; Kenu zupyabe nwune iya Ebelu gbua.

⁹ Noo ya; Chipfu su Kenu: "?Denu nwune ngu Ebelu?"

O su: "Mu ta amakwa. ?Mu echekwanu nwune mu nche?"

¹⁰ Chipfu su iya: "?Bu gunu be o gude i mee egube ejo-iphe owa-a? Gebekwa! Mee nwune ngu ono gbekwa l'alij echiku mu le mkpu. ¹¹ E -shi ntanu-a be i buwaa onye a turu onu. Alij ono, saru onu nua mee nwune ngu ono jikawa ngu. ¹² I -ko alij be o to dudu iphe, iimeta

iya. Ii-nɔduepho agba ɔso-ndzɔ aghaphe phururugbada lɛ mgboko.”

¹³ Kénu sɔ Chipfu: “Iphe-ɛhuka ono, i sɔru gɛ mu jee ono karikwaru mu ɛka. ¹⁴ Nta-a, g'lichifuwa mu l'alì-a; k'ɔphu bɔ l'eedomiwa mu edomi l'iphu ngu-a; tɛme mu bɔru onye agba ɔso-ndzɔ aghaphe phururugbada lɛ mgboko-a; bɛ onye hɔmaru mu nɔ e-wokwaru mu gbua.”

¹⁵ Chipfu sɔ iya: “O tɔ dɔdu nno; o -dɔru onye gburu gɔbe Kénu; eewota iphe, e meru ngu mee onye ɔbu mgbo ɛsaa.” Chipfu bya eworu iphe-ɔhubama mee Kénu; k'ɔphu o tɔ dɔdu onye hɔmaru iya nɔ eje iya egbugbu.

¹⁶ ɔo ya bɔ; Kénu tɔgbua lɔfu l'iphu Chipfu; je eburu l'alì Nodu, nɔ l'uzo ɛnyanwu-awawa Édɛnu.

Eri Kénu

¹⁷ Kénu bya ejepfu nyee ya; o tsɔta ime nwɔa Inɔku. Kénu nweru mkpɔkpu, ɔokpu teke ono; o woru mkpɔkpu ono kua ɛpha nwa iya ono, bɔ Inɔku. ¹⁸ Inɔku nwɔta Iradu; Iradu bɔru nna Mehujielu; Mehujielu bɔru nna Metushɛlu; Metushɛlu bɔru nna Lamɛku.

¹⁹ Lamɛku lɔa ɔnwanyi labɔ; onye lanɔ aza Ada; onye ɔphuu nɔdu aza Zila. ²⁰ Ada bya anwɔta Jiabalu; o bɔru iya bɔ nna ndu ebujeru l'ulo-ɛkwa; bya abɔru ndu ese akanya iphe-edobe. ²¹ ɛpha nwune iya bɔ Jiubalu; yɛbedua bɔ nna ndu akpɔje ogumogu; bya aphɔ ɔpyi. ²² Zila bya anwɔtakwapho nwa nwoke; ɛpha iya bɔ Tubalu-Kénu. Yɛbedua bɔ onye gude ope yɛ ɛgwè kpɔshia ngwa, dɔ igwerigwe. Tubalu-Kénu bɛ nwune iya nwanyi bɔ Nama.

²³ Noo ya; Lamɛku sɔ unyomu iya:
 “Ada; waa Zila;
 unu gebekpɔdapho!
 Unubɛ unyomu Lamɛku;
 unu nɔma opfu mu!

Mu gburu nemadzu;
 kẹle o mekaru mu iphe.

Oo nwokorobyia,
 gburu mu ọnyá bẹ mu gburu.

²⁴ O -buru lẹ Kénu bẹ a gwataru
 ugwo-ochi iya ugbo ẹsaa;
 gẹ kẹ yẹbe Lamẹku bururo
 ukporo ugbo ẹto l'ugbo ẹsaa!”

²⁵ Noo ya bu; Ádamu byakwa bya ejepfu nyee ya ọzo;
 ọ bya anwua nwa nwoke; bya eworu iya gwa Setu su:
 “Chileke nuwaru mu nwa nwoke ọzo, a-no-chi ẹnya
 Ebelu; eshi ọphu Kénu gburu onye k'ono.” ²⁶ Setu bya
 anwutakwapho nwa nwoke; bya eworu iya gwa Enoshi. E
 shi teke ono ndiphe wata eku ẹpha Chipfu.

5

Eri Ádamu

¹ Owa-a bu g'e gude deshia ẹpha ndu bu oshilokpa
 Ádamu; waa iphe, ẹphe meshiru.

Teke Chileke meru nemadzu bẹ o meru iya ọ du gẹ
 Chileke du. ² O meru nwoke yẹe nwanyi. G'o mecharu
 phe bẹ ọ byaru agoru onu-oma nu phe bya ekua phe
 “nemadzu”.

³ Ádamu nochaepho ukporo apha ishii l'apha iri; ọ
 nwuta nwa nwoke, yeru iya nu; bya adu g'ọ du. O woru
 iya gwa Setu. ⁴ A nwuchaa Setu; Ádamu bya anofua unu
 apha labo. O nwushikwapho unwoke yẹe unwanyi tsoke
 Setu. ⁵ Mkpako apha, Ádamu noru buru unu apha labo
 l'ukporo apha ishii l'apha iri; bya anwuhu.

⁶ Setu bya anoo ukporo apha ise l'apha ise; bya aburu
 nna Enoshi. ⁷ O nwuchaa Enoshi; bya anofua unu
 apha labo l'apha ẹsaa. O nwushikwapho unwoke yẹe

ụnwanyi tsobe Ẹnoshi. ⁸ Mkpakọ apha, Sẹtu nọru bụru ụnu apha labọ l'ụkporo apha ise l'apha iri l'ẹbo; bya anwụhu.

⁹ Ẹnoshi bya anọo ụkporo apha ẹno l'apha iri; bya aburu nna Kénanu. ¹⁰ Ọ nwụchaa Kénanu; bya anọfua ụnu apha labọ l'apha iri l'ise. Ọ nwụshikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Kénanu. ¹¹ Mkpakọ apha, Ẹnoshi nọru bụru ụnu apha labọ l'ụkporo apha ise l'apha ise; bya anwụhu.

¹² Kénanu bya anọo ụkporo apha ẹto l'apha iri; bya aburu nna Mahalalẹlu. ¹³ Ọ nwụchaa Mahalalẹlu; bya anọfua ụnu apha labọ l'ụkporo apha labọ. Ọ nwụshikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Mahalalẹlu. ¹⁴ Mkpakọ apha, Kénanu nọru bụru ụnu apha labọ l'ụkporo apha ise l'apha iri; bya anwụhu.

¹⁵ Mahalalẹlu bya anọo ụkporo apha ẹto l'apha ise; bya aburu nna Jiaredi. ¹⁶ Ọ nwụchaa Jiaredi; mbụ Mahalalẹlu; bya anọfua ụnu apha labọ l'apha iri. Ọ nwụshikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Jiaredi. ¹⁷ Mkpakọ apha, Mahalalẹlu nọru bụru ụnu apha labọ l'ụkporo apha ẹno l'apha iri l'ise; bya anwụhu.

¹⁸ Jiaredi bya anọo ụkporo apha ẹsato l'apha labọ; bya aburu nna Inọku. ¹⁹ Ọ nwụchaa Inọku; bya anọfua ụnu apha labọ. Ọ nwụshikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Inọku. ²⁰ Mkpakọ apha, Jiaredi nọru bụru ụnu apha labọ l'ụkporo apha ẹsato l'apha labọ; bya anwụhu.

²¹ Inọku bya anọo ụkporo apha ẹto l'apha ise; bya aburu nna Metusela. ²² Ọ nwụchaa Metusela; yẹe Chileke bya aswịa ọswi ụkporo apha iri l'ise. Ọ nwụshikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Metusela. ²³ Mkpakọ apha, Inọku nọru bụru ụkporo apha iri l'ẹsato l'apha ise. ²⁴ Inọku bẹ yẹe Chileke swịru ọswi. A nọnyaa; a hụma-buhu iya; ọ bụru Chileke kutaru iya.

²⁵ Metusela bya anṣo ụkporo apha tete l'apha ẹsaa; bya aburu nna Lamẹku. ²⁶ Ọ nwuchaa Lamẹku; bya anṣua unu apha l'ụkporo apha iri ẹ tete l'apha labo. Ọ nwushikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Lamẹku. ²⁷ Mkpakọ apha, Metusela nṣu buru unu apha labo l'ụkporo apha iri l'ẹsato l'apha tete; bya anwuhu.

²⁸ Lamẹku bya anṣo ụkporo apha iri ẹ tete l'apha labo; bya anwuta nwa nwoke. ²⁹ Ọ gwa ya Nuwa sụ: “Oo-du anyi obu l'akanya ẹgu-a, anyi ese l'alị-a, Chipfu turu ọnu-a.” ³⁰ Ọ nwuchaa Nuwa; bya anṣua unu apha l'ụkporo apha tete l'apha iri l'ise. Ọ nwushikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Nuwa. ³¹ Mkpakọ apha, Lamẹku nṣu buru unu apha l'ụkporo apha iri l'ẹsato l'apha iri l'ẹsaa; bya anwuhu.

³² Nuwa bya anṣo unu apha l'ụkporo apha ise; bya aburu nna Shemu; waa Hamu; waa Jiafeti.

6

Ugbo Nuwa

¹ Nemadzu nṣu aka shii eje ẹ mgboko; a nṣu anwushiru phẹ unwada. ² Unwu Chileke huma unwada nemadzu l'ẹphe ama mma; bya atugbua je alugbaa phẹ. ³ Chipfu sụ: “Unme mu ta anṣuhedu l'ime nemadzu jasuru; noo kele ọ buẹpho anu-ẹhu mmanu. E-shi nta-a be iphe, nemadzu a-nṣe bu ụkporo apha ishii.”

⁴ Ndu gbaru oke mkparawa nṣo ẹ mgboko ẹ teke ono; bya anṣkwaru iya rṣo kwaseru; mbu ẹ teke unwu Chileke jepfuru unwada nemadzu; ẹphe bya anwushiaru phẹ unwegirima. Ẹphe bu ndu e shi maru ẹpha phẹ teke ndiche l'okpehu, shi du phẹ nu.

⁵ Chipfu bya elee ẹnya huma g'ẹjo-ememe nemadzu habewa shi ẹ mgboko; l'iphe, obu phẹ anṣdujeepho ari bu g'ẹphe e-shi mee ẹjo-iphe tekenteke. ⁶ Ọ buru aphu

tsoru Chipfu le ya meru nemadzu le mgboko; teme o nodu egbu iya egbu l'ime okpoma. ⁷ Chipfu su: "Mu e-meepho ge nemadzu, mu meru dobe l'eliphe chihu. Nemadzu a-chihu; me anu; me iphe, awu l'epho; waa enu, ephe l'eli; kele o buwaa aphu tsoru mu le mu meru phe dobe." ⁸ Obenu le Nuwa be du Chipfu l'obu.

⁹ Waa oshilokpa Nuwa.

Nuwa bu onye bu ya pho bu onye pfuleru-eka-oto; ophu uta adudu iya l'ehu le ndu teke ono; teme ephe le Chileke swia oswi. ¹⁰ Nuwa ono nwutaru unwegirima unwoke eto, epa phe bu Shemu; yee Hamu; waa Jiafeti.

¹¹ Teke ono be mgboko mebyishihuwaru l'atatiphu Chileke; bya aburu iwashi jiru iya. ¹² Chileke huma ge mgboko mebyishibewaru; noo kele ndu bu le mgboko mebyishibewaru onwophe. ¹³ Oo ya bu; Chileke su Nuwa: "Mu abyawaa eme ge nemadzu l'ophu chihu; noo kele iphe, jiru mgboko bu iwashi; o buru phe kparu iya. Su-a; mu abyawaa phe emebyishi; mebyishikwapho mgboko. ¹⁴ Oo ya bu; je egude oshi gofa kua ugbo; tubushia ya omulo omulo l'ime iya; gude unwu dachishia ya ime; yee azu. ¹⁵ Waa g'ii-gude kua ya baa: ugbo ono a-du ukporo nkwo-eka iri l'ise l'ogologo; osa iya aburu ukporo nkwo-eka labo le nkwo-eka iri; l'o bya adu ukporo nkwo-eka le nkwo-eka iri l'eli. ¹⁶ L'i bya akuchia eli ugbo ono aku-chi g'o du nkwo-eka lanu a-gbe l'igburonu iya. L'i bya eworu mgbo ye le mgbureku ugbo ono; teme l'i kua ya g'o du mkpopfu eto. ¹⁷ Mu e-gude utso bya le mgboko bya erigbushikota iphe, dzu ndzu, no igwe le mkpula; mbu iphemiphe, e meru ememe, atu unme. Iphemiphe, no l'eliphe a-buru mkpurupyata. ¹⁸ Obenu le gubedua be mu le ngu a-gba ndzu; l'ibahu l'ugbo ono; unu l'unwu ngu; waa nyee ngu; waa unyomu unwu ngu. ¹⁹ L'i bya ahoo iphemiphe, dzu ndzu ebo ebo;

okee lẹ nyee; dobe ndzụ l'ẹka ì nọ. ²⁰ Ẹnu, ephe l'eli a-dụ ẹbo ẹbo dụ l'ụdu iya l'ụdu iya byapfuta ngu; ụnwu anụ; yẹe anụ, awụ l'ẹpho adụkwapho ẹbo ẹbo byapfutakọta ngu g'i dobe phẹ ndzụ. ²¹ Ịbya ahọo nri l'asa iya l'asa iya dobe g'ọ bụru nri, unu l'ẹphe e-rije.”

²² Nuwa bya atụkoepho iphemiphe ono mekọta gẹ Chileke sụru g'o mee ya.

7

¹ E mechaa; Chipfu sụ Nuwa: “Bahụ l'ụgbo ono; unu lẹ ndibe ngu l'ophu; noo kẹle ọo gụbedua kpoloko bẹ mu hụmaru bụ onye pfuluberu-ẹka-oto l'ogbo-a. ² HỌta anụ, a ta sọdu nsọ ẹsaa ẹsaa; okee lẹ nyee. L'ì hỌta anụ, aasọ nsọ ẹbo ẹbo; okee lẹ nyee. ³ L'ì bya ahọta ẹnu ẹsaa ẹsaa; okee lẹ nyee; dobe phẹ ndzụ lẹ mgboko. ⁴ A -nọepho ujiku ẹsaa nta-a bẹ mu e-dze mini lẹ mgboko ụkporo abalị labọ eswe l'enyashi; gude mebyishikọta iphemiphe, dzụ ndzụ, mu meru dobe lẹ mgboko.”

⁵ Nuwa bya atụko iphemiphe, Chipfu sụru g'o mee mekọta.

⁶ Nuwa ono nọwaru ụnu apha l'ụkporo apha iri teke utso ono byaru lẹ mgboko. ⁷ Nuwa; yẹe ụnwu iya; waa nyee ya; waa unyomu ụnwu iya bya abahụ l'ụgbo ono; g'ẹphe gbalaru utso ono. ⁸ Anụ ẹbo ẹbo l'ophu a ta sọdu nsọ; mẹ ophu aasọ nsọ; mẹ ẹnu; mẹkpoo iphe, awụ l'ẹpho; ⁹ okee lẹ nyee byapfuta Nuwa bya abahụ l'ụgbo ono, bụ iya bụ gẹ Chileke pfuru iya. ¹⁰ A nọchaepho ujiku ẹsaa ono; utso bya lẹ mgboko.

¹¹ O be l'apha, kwe Nuwa ụnu apha l'ụkporo apha iri; lẹ mbọku, ọnwa k'ẹbo dụepho l'abalị iri l'ẹsaa; ọgba mini ime alị gbafushihu; tẹme a gụhashia ẹnya mini k'akpaminigwe. ¹² Igwe dzee mini lẹ mgboko ụkporo abalị labọ eswe l'enyashi.

¹³ Ọ buru mbọku ono gẹdegede bẹ Nuwa; yẹe unwu iya, bu Shemu; waa Hamu; yẹe Jiafeti; yẹe nyee ya; waa unyomu unwu iya ephe n'eto tukuru bahu l'ugbo ono.

¹⁴ Anu-egbudu, dulaje l'udu iya l'udu iya; me anu, bu iphe-edobe, dulaje l'udu iya l'udu iya; me iphemiphe, bu iphe, awu l'epho, dulaje l'udu iya l'udu iya; me enu, dulaje l'udu iya l'udu iya; mbu iphemiphe, furu nkù bẹ ephe l'ephe tukuru bahu l'ugbo ono. ¹⁵ Iphemiphe, e meru ememe, dzu ndzu du ebo ebo byapfuta Nuwa; bya abahu l'ugbo ono. ¹⁶ Anu, wubakotaru l'ugbo ono bukotaerupho okee le nyee iphemiphe, dzu ndzu; egube ono, Chileke suru Nuwa l'oo-du ono. E mecha; Chipfu gu-chia ugbo ono gu-buru phe ye l'ime iya.

¹⁷ Ukporo abali labo bẹ utso ono byakotaru le mgboko; mini ono nodu aka shii eje; o nodu apali ugbo ono ephekerephe le mgboko. ¹⁸ Mini ono nodu abyaepho ke kulakula le mgboko; ugbo ono nodu ese eli l'eli mini. ¹⁹ Utso ono byaa shii le mgboko; bya atuko ubvu, no igwe le mkpula gbamikota. ²⁰ Mini ono byaa shii; k'ophu o gude nkwo-eka iri l'ise kakota ubvu l'eli. ²¹ Iphemiphe, eme ukporo le mgboko lakota l'iyi. Mbu enu; waa anu, bu iphe-edobe; waa anu-egbudu; iphe, kukotaru le mgboko; yee nemadzu. ²² Iphemiphe, no l'eli mgboko, dzu ndzu, atu unme l'imi nwushikota. ²³ Iphemiphe, nokota le mgboko bẹ e mebyishikotaru. Nemadzu; me anu; me iphe, awu l'epho; me enu bẹ e mebyishikotaru le mgboko. O buerupho Nuwa yee iphemiphe ono, ephe l'iya tukuru nodu l'ugbo ono wafuru.

²⁴ Utso ono doru le mgboko noo ukporo abali esaa l'abali iri.

¹ Obenu lẹ Chileke nyataru-a Nuwa; waa anu-egbudu; me anu, bu iphe-edobe, epe l'iya tukoru nodu l'ugbo ono. O bya emee ge pherephere wata ezizi lẹ mgboko; mini ono wata alala. ² A zachishia ogba mini ime ali pho; bya aguchishia enya mini akpaminigwe pho. E buchia mini, shi l'igwe mee; igwe dzebuhu mini. ³ Mini ono nodu alakpopho lẹ mgboko. A nopho ukporo abali esaa l'abali iri; mini ono lawaa shii. ⁴ Onwa k'esaa dupepho abali iri l'esaa; ugbo ono je je ebvuru l'ubvu Araratu. ⁵ Mini ono nodu alakpopho jasu l'onwa k'iri. O buru lẹ mboku mbu l'onwa k'iri ono be e beberu humaaaha mkipkponu ubvu.

⁶ A noekwapho ukporo abali labo; Nuwa bya aguhaa windo, o yeru l'ugbo ono; ⁷ bya atufu okpoko-oha. O je etsoru rwupheahaa l'eli; gbiriri jasu mini tashihu lẹ mgboko. ⁸ O bya atufu ndo g'o maru ? mini ono tahugbuwaru l'eli ali? ⁹ Ophu ndo ono ahumaduru eka o-zobe okpa; noo kele mini nokwadu l'eli mgboko. Oo ya bu; o lapfu Nuwa l'ugbo ono ozo. Nuwa machia eka nwuta ndo ono ye l'ime ugbo ono ozo. ¹⁰ O bya anokwaa ujiku esaa; bya agbekwa l'ugbo ono tufu ndo ono ozo. ¹¹ Ndo ono lwatashia l'uzenyashi; o takpuru ekwo oshi olivu ophuú gude lwa. Nuwa maru lẹ mini tahuwaru l'eliphe. ¹² O nokwaa ujiku esaa ozo; bya atufukwa ndo ono ozo. O -rwua l'ogiya ono; ophu o lwaeduru azu lwapfuta iya.

¹³ O be ge Nuwa norwuerupho unu apha l'ukporo apha iri l'apha lanu; lẹ mboku, onwa mbu du l'abali mbu; mini ono tashihuwa l'ali. Nuwa bya ewofu iphe, e gude kuchia ugbo ono; bya ahuma l'eli ali kpohuwaru nku. ¹⁴ O rwua lẹ g'onwa k'ebodu l'ukporo abali l'abali esaa; ali kpohukotawaa nku.

¹⁵ Oo ya bu; Chileke su Nuwa: ¹⁶ "Unu lufuta l'ugbo

ono; gu le nyee ngu; waa unwu ngu; waa unyomu unwu ngu. ¹⁷ L'iichifuta iphemiphe, dzu ndzu, unu l'iya no l'eka ono: enu; me anu; mewaro iphemiphe, awu epho l'ali; g'ephe bya azua azuzu zu-jia mgboko; ephe anwushi unwu aka igwerigwe l'ime iya.”

¹⁸ Oo ya bu; Nuwa bya afuta; yee unwu iya; yee nyee ya; waa unyomu unwu iya. ¹⁹ Anu l'ophu; mewaro iphemiphe, awu epho l'ali; me enu l'ophu; mbu iphemiphe, eme ukporo le mgboko shikota l'ugbo ono futagbaa l'udu iya l'udu iya.

²⁰ Nuwa bya akparu Chipfu oru-ngweja; bya ahata anu; yee enu ndu k'ophu a ta sodu nsu; bya egude gwee ngweja-akpo-oku nu Chipfu l'eka ono. ²¹ Chipfu numaphe ishishi iya, atso ntumatu; o pfua l'ime obu iya su: “Mu ta abyaedu egude opfu ehu nemadzu tubaa ali onu; kele iphe, nemadzu anodujekpoephe ari l'obu iya e -shi le nwata buepho ejo-iphe. Ophu mu abyaedu emebyishibaa iphemiphe, mu meru ememe, dzu ndzu; egube-a, mu meru-a.

²² “Jasu ge mgboko a-no-beru be
teke akobe iphe l'ali a-du;
teke akpata iya akpata adu.

Teke oyi atsü a-du;
teke okpomoku du;
adukwapho.

Onanwu a-du;
udzumini adukwapho.

Eswe a-du; enyashi adukwapho;
ophu o du-buhubaedu.”

¹ Chileke bya agoru ɔnu-ɔma nu Nuwa yɛ ɔnwu iya; su phe: “Unu zu azuzu; kabaa igwerigwe; unu azua zu-jia mgboko. ² ɔnwu anu, nokota l'eliphe; waa enu, ephe l'eli; waa iphemiphe, awu l'ephe; waa ema, bu le mini l'ophu be ndzu unu a-nodu agukota; ephe atsɔ unu ebvu. G'ephe ha a-nodukota unu l'eka. ³ Iphemiphe, dzu ndzu eme ukporo a-bukotaru unu nri. Oo ge mu nukotaru unu oshi-omi l'ophu bu ge mu nukotakarwapho unu iphemiphe l'ophu.

⁴ “Ole g'unu ta atajekwa anu me mee ndzu nodukwadu iya l'ime ehu. ⁵ Mee ndzu unu be mu a-ji aji iya. Teke o shi anu l'eka mu ajikwaa ya pho aji iya. Nemadzu -gburu nwibe iya be mu a-jikwapho aji iya.

⁶ “Onye gburu nemadzu bukwapho nemadzu be e-gbu yebedua. Noo kele Chileke meru nemadzu; o du g'o du.

⁷ A -byal'ehu ke gubedua; unu jaa ajaja ka l'otu; unu azua azuzu zujia mgboko.”

⁸ Tobudu iya bu; Chileke su Nuwa; yɛ ɔnwu iya, ephe l'ia tukoru nodu l'eka ono: ⁹ “Nta-a be mu l'unu waa oshilokpa unu ndu ophu no l'iphe gbawaru ndzu. ¹⁰ Teme anyi l'iphe, dzu ndzu, unu l'ia shi tukoru nodu gbakwapho ndzu; mbu enu; waa anu, bu iphe-edobe; waa anu-egbudu; iphemiphe ono, unu l'ia tukoru shi l'ugbo futa ono; mbu iphemiphe ono, bu l'eliphe ono. ¹¹ Mu l'unu gbaakwaru ndzu. E tee gudebaekwa utso erigbushi nemadzu l'ophu ozobaa. Ophu utso, e-mebyishibaa mgboko-a l'ophu abyaedu agbabaa.”

¹² Chileke su: “Waa iphe, egoshi oghandzu ono, mu l'unu; waa iphe, dzu ndzu, unu l'ephe tukoru nodu l'eka ono; waa ogho ophu no l'iphe agba bu owa-a.

¹³ Mu wowaru ẹko-mini mu dobe l'akpaminigwe; tẹme ọo-bujeerupho iphe, egoshi ọgbandzu mu lẹ mgboko l'ophu. ¹⁴ Teke igwe rwuru erwurwu; ọ gbaa ẹko-mini ono; ¹⁵ mu a-nyata ọgbandzu mu l'unu; waa iphe, dzu ndzu l'ophu, dulaje l'udu iya l'udu iya. Mbụ lẹ mini ta abyabaedu abya utso bya erigbushia iphe, nọ ndzu ọzo. ¹⁶ Iphe, bukpoote teke ẹko-mini gbaru l'urwukpu; mu ahuma iya nyata ọgbandzu ojejoje ono, Chileke yee iphe, nọ ndzu, dulaje l'udu iya l'udu iya, nọ lẹ mgboko gbaru ono.”

¹⁷ Ọ buru iya bu Chileke su Nuwa: “Ọo iphe-a bu iphe, egoshi ọgbandzu ono, mu l'iphemiphe, dzu ndzu, nọ l'eliphe gbaru ono.”

Unwu Nuwa

¹⁸ Unwu Nuwa, shi l'ugbo ono lufuta bu Shemu; waa Hamu; waa Jiafeti. Ọ buru Hamu bu nna Kėnanu. ¹⁹ Ọ buru shita l'unwu Nuwa unwoke ẹto-a be nemadzu shiru dzuru mgboko l'ophu.

²⁰ Noo ya; Nuwa bu onye emebe iphe l'ali; bya eworu opfu-vayinu ko. ²¹ Ọ rwua ujiku lanu; ọ ngua mee, shi l'akpuru vayinu iya ono. Ọ wata iya atsutsu k'ophu ọ gba ọto je aze l'ulo-ekwa iya. ²² Hamu, bu nna Kėnanu je ahuma nna iya ẹka ọ gba ọto; bya eje epfuaru iya unwune iya ephenebo ophu nọ l'etezi. ²³ Shemu; waa Jiafeti bya achita ekwa kobegbaa onwophe l'ukuvu je l'azu l'azu je aphukpute nna phe ono, gba ọto ono. Epe woru iphu ghaa l'ibe iya ọzo g'ephe ta ahuma nna phe l'eka ọ gba ọto.

²⁴ Ọ be teke mee tsubuhuru Nuwa; o tehu bya anuma iphe ono, nwa iya ke nwata meru iya ono; ²⁵ ọ su:

“Kėnanu be buakwaa
onye a turu onu.

Ọo-buru ohu ndu bu ohu

l'ẹka unwune iya.”

²⁶ O sukwapo:

“G'e tua Chipfu, bu
Chileke ke Shemu ẹpha!

Ge Kėnanu bukwaru
ohu Shemu!

²⁷ Ge Chileke mee ge
Jiafeti jaa ajajà!

Ge Jiafeti buru l'ulo-ekwa
Shemu!

Ge Kėnanu bukwarupho
ohu iya!”

²⁸ G'utso ono byachaaru be Nuwa nofuaru ukporo apha iri l'ẹsaa l'apha iri. ²⁹ Mkpakọ iphe, Nuwa noru buru unu apha labọ l'ukporo apha ẹsaa l'apha iri; bya anwuhu.

10

Ajajà ohamoha

¹ Waa oshilokpa unwu Nuwa, bu Shemu; waa Hamu; waa Jiafeti baa. Mbụ l'a nwushiru phe unwegirima le g'utso ono lachaaru.

Eri Jiafeti

² Unwu Jiafeti bu Goma; waa Magogu; waa Madayi; waa Jiavanu; waa Tubalu; waa Mesheku; waa Tirasu.

³ Unwu ke Goma buru Ashikenazu; waa Rifatu; waa Togarama.

⁴ Unwu ke Jiavanu bu Elisha; waa Tashishi; waa ndu Kitimu; waa ndu Rodu. ⁵ Ndu ono bu phe bu eri Jafeti. O buru phe be iphe, bukpo oha, bukube eze-enyimu gbẹ l'ẹka jakashia. Oha ono g'ephe hakota nwegbaarụ oke ali ye ofpu-ali nkephe; waa ipfu ipfu nkephe.

Eri Hamu

⁶ Ùnwu Hamu bụ Kushi; waa Ijiputu; waa Putu; waa Kénanu.

⁷ Ùnwu kẹ Kushi bụru Seba; waa Havila; waa Sabuta; waa Rama; waa Sabuteka.

Ùnwu Rama bụ Sheba; waa Dedanu.

⁸ Kushi bụ nna Nimurọdu, bụ onye mechaaru bya aburu eze ojogu l'eliphe. ⁹ Ọ bụ onye ike dụ l'achi nta l'iphu Chipfu; noo iphe, meru g'o gude a nọdu anmajẹ etu sụ: “Onye-a dụ gẹ Nimurọdu onye ike dụ l'achi nta l'iphu Chipfu.” ¹⁰ Ẹka o gbuberu ishi aburu eze iya bụ lẹ Babelu; waa Ẹreku; waa Akadu; waa Kalune, nọ l'ime alị Shina. ¹¹ O shi l'ẹka ono wata àjàjà jarwua alị Asiriya, bụ ẹka ọ nọ meta mkpụkpu Ninive. O metakwapho mkpụkpu Rehobotu-Iye; waa mkpụkpu Kala; ¹² waa mkpụkpu Resenu. Resenu ono nọ lẹ mgbaka Ninive waa Kala. Ọ bụru iya bụ oke mkpụkpu ono.

¹³ Ijiputu bụ nna ndu Ludu; waa ndu Anamu; waa ndu Lehabu; waa ndu Nafutu; ¹⁴ waa ndu Paturọsu; waa ndu Kasuluhu. Ndu Kasuluhu ono bụ iya bụ ẹka ndu Filisitayinu shi. Ijiputu bụkwarupho nna ndu Kafuto.

¹⁵ Kénanu bụ nna Sayidonu. Ọ bụru Sayidonu ono bụ ọkpara iya. Kénanu bụkwarupho nna ndu Hetu; ¹⁶ waa ndu Jiebusu; waa ndu Amọru; waa ndu Gigashi; ¹⁷ waa ndu Hevu; waa ndu Akụ; waa ndu Sini; ¹⁸ waa ndu Avadi; waa ndu Zemaru; waa ndu Hamatu.

E mecha; ọkpa-ipfu ndu Kénanu bya ajakashia. ¹⁹ Oke alị Kénanu gbẹ lẹ mkpụkpu Sayidonu; mẹ a -nọdu eje mkpụkpu Jira; nọo jasụ lẹ mkpụkpu Gaza. Ọ gbẹkwapho lẹ Gaza l'ẹka ono; mẹ a -nọdu eje mkpụkpu Sodomu yẹ Gómóra; yẹ Adama; yẹ Zebowimu; nọo jasụ lẹ mkpụkpu Leshu.

²⁰ O b̄uru ɔha ono bukota un̄wu Hamu; g'ɛphe hakota nwegbaar̄u ipfu ipfu nkeph̄e; ȳe opfu-al̄i ȳe oke al̄i nkeph̄e.

Eri Shemu

²¹ Shemu nw̄shikwarupho un̄wegirima unwoke. Nwune Jiaf̄eti k'ogerenya bu Shemu. O b̄uru Shemu bu ochochoroche un̄wu Eba l'ophu.

²² Un̄wu Shemu bu Elamu; waa Ashuru; waa Afaku-sadu; waa Ludu; waa Arámu.

²³ Un̄wu k̄e Arámu b̄uru Uzu; waa Hulu; waa Geta; waf̄ua Mashu.

²⁴ Afakusadu bu nna Shela. Shela bya ab̄uru nna Eba.

²⁵ Eba nw̄ta unwoke lab̄o. Epha onye lan̄u bu P̄legu; noo k̄ele a nw̄ru iya teke mgboko kekash̄ihuru. Epha nwune iya b̄uru Jiokutanu.

²⁶ Jiokutanu bu nna Alumodadu; waa Sh̄ilefu; waa Hazamaveti; waa Jera; ²⁷ waa Hadoramu; waa Uzalú; waa Dikila; ²⁸ waa Obalu; waa Abim̄elu; waa Sheba; ²⁹ waa Ofi; waa Havila; waf̄ua Jiobabu. G'ɛphe ha bukota un̄wu Jiokutanu.

³⁰ Ēka ɛphe bu shi l̄e Mesha phobe rwua Sefa l'uzo ɔha úbvú l'uzo ɛnyanwu-awawa.

³¹ O b̄uru ɔha ono bukota un̄wu Shemu; g'ɛphe hakota nwegbaar̄u ipfu ipfu nkeph̄e; ȳe opfu-al̄i ȳe oke al̄i nkeph̄e.

³² Oha ono g'ɛphe ha bukota oshilokpa un̄wu Nuwa; g'ɛphe ha nwegbaar̄u ipfu ipfu nkeph̄e. O b̄uru ph̄e b̄e ɔhamoha shi l'eka dzuru eliphe l'ophu g'utso gbacharu.

¹ Ụnwu-eliphe l'ophu shi epfukọta opfu-alị lanu, a nū-dzuru. ² Noo ya; o be teke ndiphe kwaseru ụzo ẹnyanwu-awawa; ẹphe je ahuma nsuda le Shina; ẹphe je ebukobe l'eka ono.

³ Ẹphe sụ nwibe phe: “Unu bya g'anyi kpua eja hua ya l'oku hu-ghee ya ahu-ghe.” O buru eja akpukpu be nouchiru phe enya mkpuma; ẹphe wua ya korota g'o buru otu-paa. ⁴ Ẹphe sụ: “Unu bya g'anyi metaru onwanyi mkpukpu; g'anyi kpua ulo-eli, e-je asupfuru l'igwe. Oo ya bu; g'anyi aburu ndu aa-maru epha phe; g'anyi te je agbakashihu dzuru mgboko.”

⁵ Tɔbudu iya bu; Chipfu bya enyizeta g'o huma mkpukpu ono; yee ulo-eli ono, unwu-eliphe akpu ono; ⁶ bya asu: “Ndu-a bukwa nanu; bya epfukota opfu-alị lanu; ẹphe wata eme iphe, du egube-a. O to nwekwa iphe, ẹphe chiru idzu ememe g'ẹphe te emegha iya. ⁷ Unu g'anyi nyizeta je aghaa phe olu-opfu; g'iphe, nwibe phe epfu te edojehẹ phe enya.”

⁸ Oo ya bu; Chipfu bya achikashia phe; ẹphe dzuru mgboko; ẹphe paru akpu mkpukpu ono haa. ⁹ Noo iphe, meru g'o gude e kua ya Babelu; noo kele oo eka ono be Chipfu ghashiru opfu unwu-eliphe l'ophu. O shi l'eka ono chikashia phe; ẹphe dzuru mgboko.

Eshi le Shemu jasụ le Ebiramu

¹⁰ Waa oshilokpa Shemu.

A nọepho mgbarapha labo g'utso byacharu ono; Shemu nwuta Afakusadu. Teke ono be Shemu nọwaru ukporo apha ise teme o nwuta Afakusadu ono. ¹¹ O nwuchaa Afakusadu; bya anofua unu apha l'ukporo apha ise. O nwushikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Afakusadu.

¹² Afakusadu bya anoo ukporo apha l'apha iri l'ise; bya aburu nna Shela. ¹³ O nwuchaa Shela; bya anofua unu

apha l'apha ẹto. Ọ nwushikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Shela.

¹⁴ Shela bya anọo ụkporo apha l'apha iri; bya aburu nna Eba. ¹⁵ Ọ nwuchaa Eba; bya anofua unu apha l'apha ẹto. Ọ nwushikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Eba.

¹⁶ Eba bya anọo ụkporo apha l'apha iri l'ẹno; bya aburu nna Pẹlegu. ¹⁷ Ọ nwuchaa Pẹlegu; bya anofua unu apha l'ụkporo apha l'apha iri. Ọ nwushikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Pẹlegu.

¹⁸ Pẹlegu bya anọo ụkporo apha l'apha iri; bya aburu nna Rewu. ¹⁹ Ọ nwuchaa Rewu; bya anofua ụkporo apha iri l'apha tete. Ọ nwushikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Rewu.

²⁰ Rewu bya anọo ụkporo apha l'apha iri l'ẹbo; bya aburu nna Sérugu. ²¹ Ọ nwuchaa Sérugu; bya anofua ụkporo apha iri l'apha ẹsaa. Ọ nwushikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Sérugu.

²² Sérugu bya anọo ụkporo apha l'apha iri; bya aburu nna Nahọ. ²³ Ọ nwuchaa Nahọ; bya anofua ụkporo apha iri. Ọ nwushikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Nahọ.

²⁴ Nahọ bya anọo ụkporo apha l'apha tete; bya aburu nna Tera. ²⁵ Ọ nwuchaa Tera; bya anofua ụkporo apha ise l'apha iri ị tete. Ọ nwushikwapho unwoke yẹe ụnwanyi tsobe Tera.

²⁶ Tera bya anọo ụkporo apha ẹto l'apha iri; bya aburu nna Ebiramu; waa Nahọ; waa Haranu.

²⁷ Waa oshilokpa Tera.

Tera bu nna Ebiramu; waa Nahọ; waa Haranu. Haranu buru nna Lotu. ²⁸ Nna iya, bu Tera nọdukwadu ndzu; Haranu nwuhu ị mkpukpu Uru l'alị Kaludiya, bu ẹka a nwuru iya. ²⁹ Ebiramu yẹe Nahọ bya atuko lụa nwanyi. Ẹpha nyee Ebiramu bu Serayi; ẹpha nyee ke Nahọ buru Milika. Onye nwuru Milika bu Haranu; o bukwarupho

Haranu ono nwụru Isuka. ³⁰ Ọphu Serayi anwụ́taduru nwa; noo kẹ́le ọ tọ́o tsụdu ime.

³¹ Noo ya bụ; Tera duta nwa iya, bụ Ebiramu; waa nwanwa iya, bụ Ọtu, bụ nwatibe Haranu; bya edutak-waphọ nyee nwa iya, bụ Serayi; bụ iya, bụ nyee Ebiramu. Ẹphe tuko swiru shi ẹ Uru, nọ l'alị Bábilọnu jeshia Kénanu. Obenu l'ẹphe rwuẹrupho Haranu; ẹphe buru l'ẹka ono.

³² Tera nọepho ụkporo apha iri l'apha ise; ọ nwụhu ẹ Haranu.

12

Chileke eku Ebiramu

¹ Chipfu sụru Ebiramu: “Haa alị ngu; yẹe ndibe unu; me ọkpoku ibe nna ngu; lashia alị, mu e-goshi ngu.

² “Mu e-me ngu l'ịi-buru ọha,
parụ ẹka apaa;
tẹme mu ekebekwa
ngu phọ l'oma.

Mu emee g'ẹpha ngu paa ẹka;
tẹme l'ịiburu onye mu
e-shi l'ẹhu iya ekebe
ndu ọzo l'oma.

³ Mu a-gọru ọnu-oma nụ ndu
gọru ọnu-oma nụ ngu;
ndu turu ngu ọnu be mu a-tụ ọnu.

Tẹme ndu mgboko l'ophu be
ee-gude iswi ẹhu ngu kebe l'oma.”

⁴ Ọo ya bụ; Ebiramu tųgbuna, bụ iphe, Chipfu pfuru iya. Ọtu tsoru iya. Ebiramu nọwaru ụkporo apha ẹto l'apha iri l'ise teke o shi Haranu tųgbua. ⁵ Tọbudu iya bụ; Ebiramu bya atuko ẹku, ẹphe kpatarụ akpata rwuta; bya eduta nyee ya, bụ Serayi; waa Ọtu, bụ nwa nwune

iya; mēkpoo ndu ephe shi le Haranu gude; ephe wufu; o buru phe ala ali Kėnanu. Ephe je jasū ephe jerwua eka ono.

⁶ Ebiramu phe kwaseru ali ono gbiriri jasū ephe rwua eka eze oshi More nō le mgboru mkpukpu Shekemu. O buru ndu Kėnanu bu l'ali ono teke ono. ⁷ Ole Chipfu byapfutaru Ebiramu bya asū iya: “O kwa oshilokpa ngu be mu a-nukota ali-a.” Ebiramu bya akpūaru Chipfu ono, byapfutaru iya nū ono ōru-ngweja.

⁸ Ebiramu phe gbē l'eka ono kwaseru ūzo enyanwu-awawa ūbvū Bėtelu; je akpōbe ūlo-ekwa phe l'eka Bėtelu nō l'ūzo enyanwu-ariba. Eyayi nōdu l'ūzo enyanwu-awawa. Ebiramu rwukwaa eka ono bya akpūaru Chipfu ōru-ngweja; bya anōdu l'eka ono kpō-ku ephe iya. ⁹ Noo ya; Ebiramu phokata ūlo-ekwa iya tūgbua kwaseru ūzo echiēgu ndohali.

Ebiramu bu l'ali Ijiputu

¹⁰ Tōbudu iya bū; eze egu wata ememe l'ali onoya; Ebiramu phe lashia ali Ijiputu g'ephe je ebutota l'eka ono; noo kele egu ono eme shii. ¹¹ Ephe bya l'abahū l'ali Ijiputu; Ebiramu sū nyee ya, bū Serayi: “Mu maru l'i bū nwanyi, manukaru mma. ¹² Le ndu Ijiputu -hūma ngu; be ephe a-sukwa l'i bū nyee mu. Ephe eworu mu gbua; haa ngu g'i nōdu ndzū. ¹³ Sujekwa le mu le ngu bū nwune; ōo ya bū g'eemekwanaru mu ree l'iswi ehu ngu; tēme l'iishikwapho nno mee g'ishi mu kpō-pfuru.”

¹⁴ Ebiramu phe bya abahū ali Ijiputu. Ndu Ijiputu hūma le Serayi bū nwanyi, ama ntumatu. ¹⁵ Ndu nō l'oke okwa Fero hūmae ya pho; bya eje atūa ōnu iya l'iphu Fero. A bya eduta iya lashia ibe Fero. ¹⁶ Fero meeru Ebiramu ree l'opfu ehu Serayi; bya akpēe ya atūru; kpēe ya eswi; kpēkwaa ya pho oke le nyee nkapfu-igara; bya

eduru unwoke yee unwanyi, a-nodu ejeru iya ozi nu iya. O bya akpekwa ya pho inya-kamelu.

¹⁷ Tobudu iya bu; Chipfu bya aloru ejo iphe-ememe tu Fero yee ndibe iya; opfu l'o dutaru nyee Ebiramu, bu Serayi. ¹⁸ Noo ya; Fero kua Ebiramu su iya: “?Denu g'o gude i mee mu egube iphe owa-a? ?Bu gunu be i ti kajeduru mu l'oo nyee ngu? ¹⁹ ?Bu gunu meru iphe, i suru l'oo nwune ngu nwanyi; i haa; mu bya aluta iya luhaha? Ole g'o duhabe; waa nyee ngu baa; duta iya tugbua!” ²⁰ Fero bya asu ge ndu-ozu iya chifu Ebiramu. Epe chifu yele nyee ya; waa iphemiphe, o nweru.

13

Ebiramu yele Lotu ekekaha

¹ Noo ya; Ebiramu; waa nyee ya; waa iphemiphe, o nweru; yee Lotu, epe l'iya swi shi l'ali Ijiputu tugbua lashia echiegu ndohali. ² Ebiramu nwewaru iphe-edobe; waa mkpola-ochaa; waa mkpola-ododo shii.

³ Epe shi l'echiegu ndohali jekpopho; epe - shi l'eka-a; epe ejerwua l'eka-a; epe -shi l'eka; epe ejerwua l'eka-a; gbiriri jasu epe jerwua l'uzo isheli mkpukpu Betelu; mbu eka ono, no le mgbaka Betelu yele mkpukpu Eyayi ono, bu iya bu eka epe kpobejehawaru ulo-ekwa phe-a; ⁴ teme o buru eka Ebiramu vuru uzo kpu oru-ngweja. O nodu l'eka ono kpokua-kuahaa Chipfu.

⁵ Noo ya; Lotu-a, yele Ebiramu swi-a nwekwarupho aturu, du igwerigwe; waa eswi, du igwerigwe; waa ulo-ekwa, dukwapho igwerigwe. ⁶ Ophu ali ono asuedu ephenebo ebubu; kele iphe-edobe phe kwatakpo paa eka apaa; k'ophu bu l'ephe ta aduedu ike anokota l'eka lanu. ⁷ Oo ya bu; uswo daru ndu echeru Ebiramu iphe-edobe; yee ndu echeru Lotu nkiya. Ndu Kénanu yee ndu

Pérezu shikwapho buru l'alì ono teke ono. ⁸ A nonyaa; Ebiramu sù Lọtù: “G'uswo ta adashinuru mu lẹ ngu; ophu o dashinuru ndu echeru ngu iphe-edobe; yẹle ndu echeru mbẹdua nkemu; eshinu mu lẹ ngu bụ abubu. ⁹ I tukoerupho alì obu l'ophu huma-gbua. G'anyi ta akwopfuheru l'eka lanu. Hatakpoepho ekiya ophu ii-la je eburu. I -nodu ala l'eka-icha; mbẹdua ala l'eka-utara; teke iila l'eka-utara; mbẹdua ala l'eka-icha.”

¹⁰ Lọtù palia enya imeli bya ahuma lẹ nsuda enyimu Jiordanu, nọru kpaa lẹ mkpukpu Zowa bẹ nggele dū shii; o dūepho gẹ mgbabu Chipfu ono; ozoo gẹ alì Ijiputu. Teke ono bẹ Chipfu teke emebyidu Sodomu yẹe Gómóra. ¹¹ Tọbudu iya bụ; Lọtù gude eka iya hata nsuda enyimu Jiordanu l'ophu; bya egweta lasha ụzo enyanwu-awawa. O buru iya bụ l'umadzu labo ono ekekaha; ¹² Ebiramu buru l'alì Kėnanu; Lọtù je ebukube mkpukpu, nọgbaa lẹ nsuda ono. O woru ụlo-ekwa iya je akpobe lẹ mgboru Sodomu gẹdegede. ¹³ Noo ya; ndu Sodomu nodu eme ejo-iphe; bya aburu ndu menukaru Chipfu iphe-eji.

¹⁴ Tọbudu iya bụ; Lọtù lufuchaepho; Chipfu sù Ebiramu: “Gbẹ l'eka i nọ palia enya lee l'uzo isheli; waa l'uzo ohali. L'iile l'uzo enyanwu-awawa; lekwapho l'uzo enyanwu-ariba. ¹⁵ Alì ono, i humakotaru ono mgburugburu bẹ mu a-nukota gu l'awa ngu g'unu nweru jasụ l'ojeje. ¹⁶ Mu e-me awa ngu g'ephe ha g'ẹja, nọ l'alì. K'ophu bụ l'oo onye duru ike guta ẹja, nọ l'alì bẹ a-dụ ike guta awa ngu. ¹⁷ Jephekota alì ono maru eka o jeberu l'ogologo; l'imaruru g'o habe ọsa. Noo kẹle mu a-nukota ngu iya.”

¹⁸ Oo ya bụ; Ebiramu phuta ụlo-ekwa iya bya eje ebukube eze oshi ndu Mamure, dokoberu lẹ Hẹburonu. O nodu l'eka ono kpuaru Chipfu oru-ngweja.

14

Ebiramu adzota Lotu

¹ O buru teke ono be Amurafelu, bu eze ndu Shina; me Ariyoku, bu eze ndu Elasa; me Kedolawoma, bu eze ndu Elamu; waa Tidalu, bu eze ndu Goyimu chitaru ndibe phe tughua jeshia ogu. ² O buru Bira, bu eze ndu Sodomu; me Birisha, bu eze ndu Gomora; me Shayinabu, bu eze ndu Adama; me Shimiba, bu eze ndu Zebowimu; waa eze Bela, bu iya bu Zowa be ephe jeru etso ogu obu. ³ Ndu k'ikpazu-a bya edzukobe chita ndibe phe jepfushia phe ogu le nsuda Sidimu, mechaaru buru Eze-enyimu Unu. ⁴ O buru iphe, kparu ogu ono bu l'ephe nokotaru apha iri l'ebo l'eka Kedolawoma; o rwua le k'iri l'eto; ephe kwefu ike.

⁵ O rwua l'apha k'iri l'eno; Kedolawoma yee ndu eze ono, wupfutaru iya nu ono tuko je anodu le Asheterotu Kaneemu lwu-kpee ndu Rafa; bya anodu le Hamu lwu-kpee ndu Zuzu; bya anodukwapho le Shave-Kiriyatayimu lwu-kpee ndu Emu. ⁶ Ephe bya eje anodu l'ohu ubvu ndu Siye lwu-kpee ndu Horu; lwa phe jasu le Elu-Paranu, no le mgboru echiegu. ⁷ Ephe bya alwaphuta azu bya eje anodu le Enu-Mishipati, bu iya bu Kadeshi; lwutakota ali Amaleku l'ophu; bya alwu-kpee ndu Amoru, bu le Hazezonu-Tama.

⁸ Tobudu iya bu; eze ndu Sodomu; me eze ndu Gomora; me eze ndu Adama; me eze ndu Zebowimu; wafua eze Bela, bu iya bu Zowa; wufuta bya eje akwakaa k'ogu le nsuda Sidimu; ⁹ kwaberu Kedolawoma, bu eze ndu Elamu; me Tidalu, bu eze ndu Goyimu; me Amurafelu, bu eze ndu Shina; waa Ariyoku, bu eze ndu Elasa. Oo ya bu; le ndu eze eno l'etso ndu eze ise ogu. ¹⁰ Nsuda Sidimu ono be iduma iduma, e bvutagbaru korota du igwerigwe. Obe teke ndu eze Sodomu waa

Gómóra ono; mē ndibe phẹ tukuru gbalaaha agbala; o nweru ndibe phẹ ndu ophu haru dalahu iya nu. Ndu ophu phoduru nu gbaru laa l'ubvu ubvu. ¹¹ Ndu eze eno ono bya atuko eku Sodomu, yele Gómóra; mē nri phẹ gweta tugba. ¹² Epehe kpatakwapfo Lotu, bu nwa nwune Ebiramu yele eku iya; eshinu o bu le Sodomu.

¹³ Onye lanu l'ime ndu gbarau nu bya epfuaru iya Ebiramu onye Hiburu. Ebiramu bu le mgboru eze oshi ndu Mamure. Mamure bukwanu onye Amoru bya aburu nwune Eshukolu waa Ana. Ndu ono be epehe le Ebiramu tugbaru buru nanu. ¹⁴ Ebiramu numaeopho l'abubu iya be a lwutaru l'ogu; o kua unwoke iya ukporo umadzu iri l'ise l'umadzu iri l'esato, a nwuru l'ibe iya, e ziru g'aalwuje ogu. Epehe chipyabe phẹ gbapfu phẹ le Danu. ¹⁵ O -rwua l'enyasi; Ebiramu bya ekekashia unwoke iya gude tsoo phẹ ogu; lwu-kpee phẹ; chia phẹ gbiriri jasụ epehe gbarwua Hoba, bu isheli Damasukosu. ¹⁶ O natakota phẹ ivu ono, epehe shi gweta ono; bya edulata abubu iya, bu Lotu ye eku nkiya; waa unwanyi; mewaro ndu ozo, epehe shi rwuta.

¹⁷ Ebiramu lwu-kpechaa Kedolawoma ye ndu eze, epehe l'iya swi bya alwatashia; eze ndu Sodomu gba iya ndzuta le nsuda Shave, bu iya bu nsuda, aza Nsuda Eze.

¹⁸ Noo ya bu; Melikizedeku, bu eze ndu Salemu gude buredi; waa me byapfuta phẹ. Melikizedeku ono bu onye uke Chileke, bu Okalibe-kakota-shii. ¹⁹ O bya agoru onu-oma nu Ebiramu su:

“Ge Chileke, bu

Okalibe-kakota-shii

kebe gube Ebiramu l'oma!

Mbu Chileke ophu bu iya

meru igwe bya emee eliphe.

²⁰ G'e tua Chileke,

bū Ọkalibe-kakọta-shii ẹpha!
 Mbū onye ono,
 woru ndu ọhogu ngu
 ye ngu l'ẹka!”

Ebiramu nū iya oke-lanū-l'ụzo-iri l'iphemiphe ono, o gwephtarū azū ono; Ọ nata iya.

²¹ Eze Sodomu sūkwanu Ebiramu g'ọ haarū yẹbedua ndu ọphu bū nemadzū; gwetawarọ ọphu bū ivu nworu.

²² Ebiramu sū eze ndu Sodomu: “Mu paliakwaru ẹka riaru Chipfu angū; mbū Chileke ọphu bū Ọkalibe-kakọta-shii; onye meru igwe bya emee eliphe; ²³ l'ọ tọ dudu iphe, bū iphe ngu, mu a-nata; mbū m'obeta ọ būru oghu; ọzo eri akpọkpa; g'ọ tọ dū teke ịi-sū l'ọo ngu meru Ebiramu; ọ baa eze. ²⁴ Ọ tọ dudu iphe, mu a-nata gbahaa ọphu ndu mu l'iya swi riwaru eriri; waa oke-iphe ọphu rwuberu ndu tso mu jee; mbū-a; gẹ Ana; waa Eshukolu; waa Mamure ria oke, rwuberu phẹ nū.”

15

Ọgbandzu Chileke yẹle Ebiramu

¹ E mechaa; Ebiramu nūma Opfu Chipfu l'ophulenyā.

Ọ sū iya:

“Gẹ ndzū ba agūshi ngu
 Ebiramu.

Ọo mbẹdua bū onye
 egbobutaje ngu nū;
 bya abūru obunggo ngu,
 parū ẹka.”

² Ebiramu sū: “Gube Nnajiuphu, bū Chipfu; ?bū gūnu ọzo bẹ ịi-nū mu gẹ mu ta nwutaduru nwa-a; teme onye e-mecha nwekọtaru ẹku mu būru Eliyéza-a, bū onye Damasukosu-a?” ³ Ebiramu bya asukwapho: “Nta-a, g'ị tị

nuduru mu nwa-a bunu ohu, a nwuru l'ibe mu e-mecharia iphe mu.”

⁴ Tɔbudu iya bu; Chipfu su iya: “Onye ono ta abukwa iya e-ri iphe ngu. O kwa nwa nwoke ophu shi ngu l'ehu e-ri iphe ngu obu.” ⁵ O bya eduta iya lufu etezi bya asu iya: “Palia enya lee l'akpaminigwe gua kpokpode, no iya nu ogo; m'o buru l'ji-du ike gukota iya.” Su iya: “Noo g'awa ngu a-ha bu ono.”

⁶ Ebiramu kweta iphe, Chipfu pfuru. O guaru iya ya l'apfube-eka-oto.

⁷ O sukwa iya pho: “Oo mbɛdua, bu Chipfu duru ngu dufuta le mkpukpu Uru, no l'ali Kaludiya ge mu bya anu ngu ali-a g'o buru oke ali ngu.”

⁸ Ebiramu su: “Jiko Nnajiuphu, bu Chipfu; ?denu ge mu e-shi maru le mu e-nweru iya?”

⁹ Chipfu su iya: “Wotaru mu ada eswi; waa ada eghe; waa ebili, gbacharu apha eto eto; teme waa kparaka; waa ndupfu.”

¹⁰ Ebiramu tuko iphe ono wotaru iya; bya asuchaa ya ibe; bya ewocharu ibiribe iya ono dobegbaa g'o ghaaru nwibe iya iphu. Ophu o suduru ndu ophu bu enu ibe.

¹¹ Enu, erije anu phezetagbaa g'ephe vuka anu ono; Ebiramu chifu phe.

¹² Enyanwu nyihujeephe; oke mgbenya tu Ebiramu. Ochii so-kputa iya. Ochii ono agba ntumatu; teme o nodu anyi ishi edzu. ¹³ Chipfu bya asu iya: “G'o doo ngu enya ree l'oshilokpa ngu be e-mechaa buru nlwamulwa l'ali, abudu nkephe; l'eemee phe ohu kpa phe ehul'eka ono unu apha. ¹⁴ E-mechaa ephe evuru eku, ha shii lwa. Ole oha ono, ephe shi ejeru ozi ono be mu a-nukwanu aphu. ¹⁵ Obenu le gubedua be a-ka nka kaghekpoo ya akaghe. L'ilapfu nna ngu phe l'ehu-guu; l'elia ngu elili.

¹⁶ O -rwua l'ogbo k'eno be oshilokpa ngu a-lwaphuta

azu l'eka-a; kele nta-a be ejo-iphe, ndu Amoru eme teke ebuhudu.”

¹⁷ Enyanwu nyihuchaepfo le g'ochii byawaru; ite, a kpoberu oku, akpu tututuutu; yee oroku, enwu phoophoophoo bya aghaja ibe anu ono. ¹⁸ O buru le mboku ono be Chipfu yee Ebiramu gbaru ndzu. O su: “Oshilokpa ngu be ya nuru ali-a; e-shi le nggele Ijiputu jasu le Yufuretisu. ¹⁹ Ali obu bu ali ndu Kenu; me ke ndu Kenazu; me ke ndu Kadumonu; ²⁰ me ke ndu Hetu; me ke ndu Perezu; me ke ndu Rafa; ²¹ me ke ndu Amoru; me ke ndu Kenu; me ke ndu Gigashi; me ke ndu Jiebusu.”

16

Hega yele Ishimelu

¹ Tobudu iya bu; ophu Serayi, nyee Ebiramu anwutaduru iya nwa. Ole Serayi nweru nwamgboko, shi Ijiputu, o gbaru ohu, aza Hega. ² Oo ya bu; Serayi su Ebiramu: “Ge Chipfu mewaru ophu mu anwutaduru nwa-a be ii-jepfukwa ohu mu g'a maru ?mu e-shi iya l'eka nweru unwegirima?”

Ebiramu kweta bya emee iphe, Serayi pfuru. ³ O buru ge Ebiramu buwaru l'ali Kenu apha iri be Serayi, bu nyee ya kutaru nwamgboko Ijiputu ono, bu ohu iya ono kee ya; o luru. ⁴ Ebiramu yele Hega kwaa; o buru iya atsuta ime.

O maerupho le ya duwaa ime bya akpo nwanji, nwe iya nu ebo l'afu. ⁵ Serayi su Ebiramu: “O kwa gubedua be iphe-ehuka-a, mu eje-a shi l'eka. Ge mu kuru ohu mu kee ngu; o maerupho l'o du ime bya akpoahaa mu ebo l'afu. O kwa Chipfu e-kpe ikpe mu le ngu.”

⁶ Ebiramu sụ Serayi: “Ohu ngu nọkwa l'ọbochi-ẹka ngu; mee ya iphe, dụ ngu ree.” Serayi kpọnwuahana Hega mkpọnwu; ọ gbalana gbafuru iya.

⁷ Tọbudu iya bụ; Ojosi Chipfu hụma Hega lẹ mgboru ọgba, nọ l'echiegu. Ọgba ono bụ ọgba, nọ l'aguga ụzo, shiru jeshia Shuru. ⁸ Ọ sụ: “Hega; ohu Serayi; ?i shi awe eje awe?”

Hega sụ: “Mu agbalaru onye nwe mu nụ, bụ Serayi.”

⁹ Ọo ya bụ; ojosi ono sụ iya: “La azu lapfu onye nwe ngu nụ je ewoze onwongu ali meje iphe, ọ sụru g'i mee.” ¹⁰ Ojosi ono sụkwapho: “Mu e-me g'awa ngu dụ igwerigwe; k'ophu ephe a-buru aguta aguta.”

¹¹ Ojosi Chipfu ono sụkwa iya pho:

“Ime ono, i dụ ono
 be ii-nwu nwa nwoke.
 Iphe, ii-gu iya bụ 'Ishimelu'.
 Noo kele Chipfu numawaru
 ekwa iira k'iphe-ehuka, iije.

¹² Ọo-buru onye agirigo.

Ọo-nodu etso onyemonye opfu;
 onyemonye etsokwa iya pho
 opfu.

Ephe l'unwune iya eburu
 l'ukukanyi.”

¹³ O kua epha Chipfu, bụ onye shi epfu eyeru iya nụ sụ: “I bụ Elu-rọwi, bụ iya bụ Chileke enya iya dụ l'eka mu nọ.” Noo kele Hega sụru: “Nta-a be mu humawaru onye enya iya dụ l'eka mu nọ.” ¹⁴ Noo iphe, e gude gua welu ono “Bee-lahayi-rọwi,” bụ iya bụ, “o-dzu-ndzu-ele-mu-enya.” Welu ono nọ lẹ mgbaka Kadeshi yee Beredu byasu nta-a.

¹⁵ E mecha; Hega nwuru Ebiramu nwa nwoke. Ebiramu gua nwata obu “Ishimelu”. ¹⁶ Ebiramu nwaru

ụkporo apha ẹno l'apha ishii teke Hega nwụtaru iya Ishimelu.

17

Ọgbandzu, e gude ebu-úbvù gbaa

¹ Ebiramu nọepfo ụkporo apha ẹno l'apha iri lẹ tete; Chipfu byapfuta iya bya asụ: “Ọ kwa mbẹdua bụ Chileke, bụ Ọkwoolemka. Nọdunu mu ntse g'uta ta adu lẹ ndzu ngu. ² Mu e-me g'Ọgbandzu mu lẹ ngu vuru ire. Mu emee g'unu dū igwerigwe shii.”

³ Ebiramu daa kpube iphu l'alị. Chileke sụ iya: ⁴ “A bya lẹ mbẹdua; waa iphe, mu e-me l'Ọgbandzu mu lẹ ngu. Ii-buru nnajioha, dū igwerigwe. ⁵ E te ekubaedu ngu Ebiramu. Epha ngu a-buru Ébirhamu; noo lẹ mu mewaru ngu nnajioha, dū igwerigwe. ⁶ Mu e-me ngu g'i zù azù zù shii; mu eshi l'awa ngu mee oha, dū iche iche; tẹme ndu eze eshi l'awa ngu futa. ⁷ Mu e-me Ọgbandzu mu ono g'ọ buru Ọgbandzu, a-nọ ojeje; mbụ g'ọ buru Ọgbandzu mu lẹ ngu; waa ndu a-buru oshilokpa ngu l'ogbo ophu nọ l'iphu; k'ophu mu a-buru Chileke ngu; waa Chileke oshilokpa ngu. ⁸ Alị Kénanu l'ophu; mbụ ẹka unu bụ nlwamulwa nta-a bẹ mu a-nu gụ l'oshilokpa ngu; g'ọ buru okiphe unu jasuru asuru; tẹme mu aburu Chileke phẹ.”

⁹ Chileke sụ Ébirhamu: “A bya lẹ gubedua; dobekwa Ọgbandzu mu ono. Gubedua l'onwongu; unu lẹ ndu a-buru oshilokpa ngu l'ogbo ophu nọ l'iphu. ¹⁰ Waa iphe, gubedua e-me gude dobe Ọgbandzu mu lẹ ngu; waa oshilokpa ngu bụ owa-a: Gẹ ndibe ngu ophu bụ unwoke g'ephe ha bukọtaje úbvù. ¹¹ Gubedua e-bu úbvù g'ọ buru iphe-ohubama, nọ l'Ọgbandzu mu lẹ ngu. ¹² A -gbekpoo nta-a bẹ iphe, bukpo nwa nwoke, a nwuru l'ibe ngu;

Ọ nọwa ujiku ẹsato bẹ ee-buje úbvù; mẹ lẹ ndu bụ awa ngu; mẹ lẹ ndu shi Ọhozo, bụ ndu e gude okpoga zùta; mbụ ndu abụdu awa ngu; ¹³ mẹ a nwuru phẹ l'ibe ngu-o; ọzoo l'i gude okpoga ngu zùta phẹ-o; g'e bufutajẹ phẹ úbvù. Ọgbandzu mu ono, iphe-ọhubama iya nọ ngu l'ogwẹhu ono a-buru ọgbandzu ọphu a-nọ jasụ l'ojejoje. ¹⁴ Nwoke, bụ akpapyi; mbụ onye ebuduru úbvù; gẹ ndibe phẹ bufu iya; kẹle o mebyiru ọgbandzu mu.”

¹⁵ Chileke sụkwapho Ébirihamu: “Nyee ngu, bụ Serayi ta azaẹdu Serayi. Ẹpha iya a-buru Sera. ¹⁶ Mu e-kebe iya l'oma mee ya g'ọ nwutaru ngu nwa nwoke. Mu ekebe iya l'oma g'ọ buru ne, nwuru ọha, dụ iche iche; tẹme ndu eze ndiphe e-shi iya l'ẹka futa.”

¹⁷ Ébirihamu kpube iphu l'alị chĩa ọchi bya asụ onwiya: “?Nwoke, nọwaru ụkporo apha ise bẹ aa-nwutaru nwa nwoke nta-a? Tọo ?Sera, nọwaru ụkporo apha ẹno l'apha iri a-gbẹkwadu nta-a nwuta nwa nwoke?” ¹⁸ Ébirihamu sụ Chileke: “Jiko g'ẹnya ngu dụ nụ lẹ ndzụ Ishimelu!”

¹⁹ Chileke sụ: “Mu maru-a. Ọle nyee ngu, bụ Sera bẹ a-nwutaru ngu nwa nwoke. Iphe ịi-gụ iya bụ Áyizaku. Mu l'iya; waa oshilokpa iya, etso iya l'azụ bẹ mu l'ẹphe a-gba ndzụ, a-nọ ojejoje. ²⁰ Ọ -buru kẹ Ishimelu bẹ mu nụmawaru iphe, i pfuru. Mu kebefutajẹ iya l'oma mee ya g'ọ zushia ka l'otu. Ọo-buru nna ndu-ishi iri l'ẹbo; tẹme mu emee ya g'ọ buru ọha, parụ ẹka. ²¹ Ọle ọgbandzu mu bukwanu mu lẹ Áyizaku bẹ a-gba iya nụ; mbụ onye ọphu Sera a-nwutaru ngu ẹgube nta-a apha ọzo.” ²² Chileke pfuẹbechaaru Ébirihamu iphe, o pfuru iya; ọ parụ iya haa tųgbua.

²³ Lẹ mbọku ono gẹdegedede bẹ Ébirihamu dutaru nwa iya nwoke, bụ Ishimelu; mẹ ndu ọzo, a nwuru l'ibe iya; mẹ ndu ọphu o gude okpoga iya zùta bushia úbvù.

Iphe, bukota unwoke, bu l'ibe iya be o bukọtaru úbvù; ge Chileke sùru g'o mee ya. ²⁴ Ébirihamu nọwaru ụkporo apha ẹno l'apha iri le tete teke o buru úbvù; ²⁵ nwa iya, bu Ishimelu nọwa apha iri l'eto. ²⁶ A tuko Ébirihamu; waa nwa iya, bu Ishimelu bukọta úbvù l'ujiku lanu ono. ²⁷ Unwoke, bukọta l'ibe Ébirihamu l'ophu; me le ndu ophu a nwuru anwunwu l'ibe iya; me le ndu ophu a zutaru azuta l'eka ndu ohozo; be ye l'iya tukokwarupho bua úbvù obu.

18

Umadzu eto, kpaifutaru Ébirihamu

¹ Noo ya; Chipfu bya abyapfuta Ébirihamu le mgboru eze oshi ndu Mamure; le g'o no anoo l'onu ulo-ekwa iya l'echi eswe. ² Ébirihamu palia enya bya ahuma unwoke eto, pfuru l'atatiphu iya. O humae phe pho bya ezilihu l'onu uzo iya gbapfushia phe. O gbapfu phe bya ephozetaru phe.

³ O su: “Jiko Nnajiuphu mu; teke mu du ngu l'obu; ta aghatashinu ibe mube onye-ozu ngu. ⁴ G'e kutanu nwa mini g'unu kwoo okpa tuta unme le mkpula oshi-a. ⁵ Ge mu chooru unu nri g'unu ria; g'ike adu unu; unu ejeshiwaro iphe, unu eje; eshi ophu unu batawaru ibe mube onye-ozu unu.”

Ephe su iya: “O du ree; mee g'i pfuru.”

⁶ Ébirihamu bya emee egwegwa bahu l'ulo-ekwa gbapfu Sera; je asu iya: “Ngwa; mee egwegwa tuta ogbongu ukpokutu iphe, eegudeje eme buredi; tuta iya ogbongu eto gwophube gude mee buredi.”

⁷ Ọ bya agbaru je l'ẹka eswi iya dọru; bya ahọta nwada eswi, anụ iya dū bẹlebele je akpẹe onye-ozī iya; onye-ozī ono kpuru iya je egbua bọshia. ⁸ Ọ bya apata ẹra-eswi; yẹe manụ, e gude ẹra-eswi mee; waa nweswi ono, a bọshiru ono dobe phẹ l'ataphu. Ẹphe nọdu eri nri ono; ọ nọ-kube phẹ lẹ mkpula oshi ono.

⁹ Ẹphe sụ iya: “?Denu nyee ngu, bụ Sera?”

Ọ sụ: “Ọ nọkwa l'ụlo-ẹkwa anyi l'ẹka phọ.”

¹⁰ Chipfu sụ iya: “Ẹgube nta-a apha ọzo bẹ mu lwafutajekwa azụ; ọzo bụ lẹ nyee ngu, bụ Sera bẹ anwụ nwa nwoke.”

Sera nọ l'ọnu ụlo-ẹkwa, Chipfu gharu okotazụ ngabẹ nchị. ¹¹ Ẹbirihamu yẹe Sera bẹ bụwaa ọgerenya bya akahụkpowaa shii; tẹme Sera nọghawa teke ogogo atsu ime. ¹² Sera chĩa ọchi l'ime obu sụ: “?Gẹ mu gbirihucharu egbirihu; tẹme nnajūphu mu kahụwa g'ọ kahuru phọ bẹ mu a -gbẹ nta laaru iya l'ụlo?”

¹³ Chipfu sụ Ẹbirihamu: “?Bụ gūnu bẹ Sera gude chĩa ọchi sụ: ‘Ya a-nwutakwadu-a nwa nta-a; gẹ ya kahūwaru ẹgube-a?’ ¹⁴ ?O nweru iphe, kpọru Chipfu ẹka ememe? Mu a-byakwa teke ono, mu tūru ọnu l'apha ọzo ono; ọzo bụ lẹ Sera e-nweru nwa nwoke.”

¹⁵ Ndzụ guahaa Sera; ọ tūa ẹgo sụ: “Mu ta chikwaru ọchi.”

Ọ sụ iya: “Waawaa; i chicharu-a ọchi.”

Ẹbirihamu arwochiteru ndu Sodomu

¹⁶ Unwoke ono gbeshiepho alala; bya eshia ụzo Sodomu. Ẹbirihamu tsoru phẹ g'o duriberu phẹ.

¹⁷ Chipfu sụ: “?Mu a-nọdu awachiru Ẹbirihamu iphe, mu eje ememe tọo? ¹⁸ Eshi ọphu Ẹbirihamu e-mecha bụru eze ọha, ọkpehu dū; tẹme ọhamoha, nọ lẹ mgboko bẹ ee-gude iswi ẹhu iya kebe l'ọma. ¹⁹ Noo kẹle mu

họtawaru iya g'ò bụru onye a-kpọ-ziru ụnwu iya ụzo; ẹphe ẹ ndibe iya ndu ọphu a-nọdu etso iya l'azụ; g'ẹphe meje iphe, mu sụru g'ẹphe meje, bụ iya bụ g'ẹphe meje iphe, pfuru ọto; waa iphe, gbaru phẹ nụ. Ọo ya bụ gẹ mu emekwanaaru Ẹbirihamu iphe, mu kweru iya ukwe iya.”

²⁰ Ọo ya bụ; Chipfu sụ: “E chikuwaru iya ẹ mkpu shii l'iphe-ẹji ndu Sodomu yẹe Gómóra bẹ panụkaru ẹka.

²¹ Mu nọdu eje gẹ mu maru ?iphe-ẹji phẹ kabẹ dụ-be ẹji g'e pfuru l'ọ dụ-be? Teke ọ tọ dudu; mu amakwaru pho.”

²² Unwoke ono ghachi kwaseru ụzo Sodomu; obenu ẹ Ẹbirihamu pfukwaduru l'iphu Chipfu l'ẹka ono.

²³ Ẹbirihamu bya akpịritaru iya ntse bya asụ iya: “?li-mebyishi ndu ẹjo-iphe yẹe ndu pfuberu-ẹka-oto tọo?

²⁴ ?Ọ -bụru ẹ ndu pfuberu-ẹka-oto rwuru ụkporo ụmadzu labọ l'ụmadzu iri ẹ mkpụkpu ono? ?li-mebyishikwa iya phọ? ?Tii gudedu iswi ẹhu ụkporo ụmadzu labọ l'ụmadzu iri, pfuberu-ẹka-oto, nọ iya nụ phọ haa ya? ²⁵ A maru-a l'i tị tudu ama eme iphe, dụ nno; mbụ g'i gbua ndu pfuberu-ẹka-oto yẹe ndu ẹjo-iphe; ọzoo mee ndu pfuberu-ẹka-oto g'i meru ndu ẹjo-iphe. A makwaru-a l'i tị tudu ama eme iphe, dụ nno; mbụ gẹ gubedua, bụ Onye-ikpe kẹ mgboko-a l'ophu te eme iphe, pfuru nhamunha.”

²⁶ Chipfu sụ: “Ọ -bụru ẹ mu hụmaru ụkporo ụmadzu labọ l'ụmadzu iri, bụ ndu pfuberu-ẹka-oto ẹ mkpụkpu Sodomu bẹ mu e-gudekwa iswi ẹhu phẹ hakọta mkpụkpu ono l'ophu.”

²⁷ Ẹbirihamu pfukwa ọzo sụ: “Eshinu mu gbenu kerebewanụ k'epfu anụ Nnajiuphu l'ẹbe adụ iphe, mu bụ gbahaa urwuku yẹle ntụ; ²⁸ ?Ọ -bụkwanuru ẹ ndu ono te erwuduru ụkporo labọ l'iri; mbụ ọ -bụru l'ẹphe phoduru ụmadzu ise; tẹme ẹphe erwua ẹgube ono-ee?”

Chipfu sụ: “Mu -hụma ụkporo ụmadzu labo l'ụmadzu ise l'eka ono be mu te emebyikwa iya.”

²⁹ Ébirihamu bya epfua ozo sụ: “?o -bụkwanuru ụkporo labo damu be i hụmaru-ee?”

o sụ: “Mu egude nụ iswi ehu ụkporo ụmadzu labo ono haa ya ememe.”

³⁰ Ébirihamu sụ: “Jiko g'ehu te eghukwa gube Nnajiuphu eghu; ge mu pfubaro: ?o -bụkwanuru ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri be a hụmaru l'eka ono-ee?”

o sụ: “Mu te emebyikwa iya me mu hụma ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri l'eka ono.”

³¹ Ébirihamu sụ: “Eshinu mu gbenụ kerebewanụ k'epfu eyeru Nnajiuphu; ?o -bụkwanuru ụkporo ụmadzu kpoloko be a hụmaru l'eka ono-ee?”

o sụ: “Mu egude iswi ehu ụkporo ụmadzu ono haa ya emebi.”

³² Ébirihamu sụ: “Jiko Nnajiuphu; g'ehu te eghukwa ngu eghu; ge mu jifua nwa aji lanu: ?o -bụkwanuru ụmadzu iri kpoloko be a hụmaru l'eka ono-ee?”

o sụ: “Mu egude iswi ehu ụmadzu iri ono haa ya emebi.”

³³ Chipfu yele Ébirihamu pfughechaepho o tugbua; Ébirihamu lashia unuphu.

19

Emebyishi Sodomu yele Gómora

¹ Ojosi labo ono jerwua Sodomu l'uzenyashi. Epe jeshia; Lotu nodu anoo l'onu-abata mkpukpu ono. o hūmae phe pho bya agba phe ndzuta; bya ephozetaru phe woru iphu kpube l'ali. ² o sụ phe: “Nnajiuphu mu; mu arwo unu g'unu bataro l'ulo mube onye-ozu unu; bya

akw̄oo ɔkpa unu; unu akwaa ibe mu; o -rwua l'ũtsu; unu atũgbuwaro jeshia iphe, unu eje.”

Ɛphe sũ waawaa; l'ephe a-kwa l'ũzo l'enyashi ono.

³ Ɔ rw̄oo ph̄e rw̄oshia ph̄e ike gbiriri jasũ ephe tsoru iya bahũ ibe iya. Ɔ bya akwaaru ph̄e eze ebyaa; mbũ gheeru ph̄e buredi, e yedũru iphe, ekoje buredi; ephe taa. ⁴ Ɛphe bya ala l'ũlo; unwoke, shigba l'ekameka l̄e mkpũkpu Sodomu; egirima m̄e ɔgerenya; bya aso-ph̄ee ũlo ono mgburugburu. ⁵ Ɛphe bya ekua L̄otu sũ iya: “? D̄enu unwoke, bataru ibe ngu l'ũzenyashi-a? Chifuta ph̄e chitaru anyi g'anyi l'ephe kwaa!”

⁶ L̄otu bya alũfu etezi bya eworu ũzo gũ-chia jepfushia ph̄e bya asũ: ⁷ “Jiko ndu mu; unu ta akab̄eshinu mee ejo-iphe ɔwa-a! ⁸ Unu hũma l̄e mu nweru unwumgboko labo, ephe l'unwoke teke akwaswee; ḡe mu chifutachiaru ph̄e unu; g'unu mee ph̄e iphe, dũ unu ree; g'unu haa unwoke-a; l'ephe bũ ebyaa mu.”

⁹ Ɛphe sũ iya g'ɔ gbal̄eshikwaru ph̄e l'ũzo; sũ: “Ɔo gũbe nlwamũlwa a-bya atũaharu anyi ekemu; anyi e-mekwa ngu ɔphu ka nkeph̄e nj̄o.” Ɛphe nwurib̄eru L̄otu; bya akp̄iritaru g'ephe gbajaa mgbo ono.

¹⁰ Unwoke labo ono machīepho eka l̄obata L̄otu l'ũlo; bya eworu ũzo ono gũ-chia. ¹¹ Ɛphe mee; ndu ono, pfũru l'onu mgbo ono tsũahaa ishi; egirima m̄e ɔgerenya; k'ɔphu ephe ta ahũmaeduru onu mgbo ono.

¹² Unwoke labo ono sũ L̄otu: “?O nweru onye ɔzo, i nweru l'eka-a? ?O nweru ndu i keru nwanyĩ; ɔzoo unwu ngu k'unwoke; ɔzoo unwanyi; ɔzokwanu l'ɔ dũru ndu ɔzo, bu l̄e mkpũkpu-a, bũ ndu gũ l'ephe bũ? Tũkokwa ph̄e dufuta l'eka-a! ¹³ Noo k̄ele anyi abyakwa emebyi eka-a. E chikuwaru Chipfu l̄e mkpu shii l'ejo-iphe ndu eka-a pawaru eka; o zia anyi g'anyi bya emebyishia ya.”

¹⁴ Oo ya bu; Lotu tugbunaa bya eje epfuchaaru iya ndu ephe l'iya gba l'ogo, bu ndu abya alu unwada iya; su phe: "Unu medupho egwegwa futu le mkpukpu-a; noo le Chipfu abyakwa iya emebyishi." Ole ndu ogo iya riru l'oo mgbonu be oogbaru phe. ¹⁵ O be le geregere nchi-abohu; ojozi ono lwuaharu Lotu ulwu su iya: "Mee egwegwa duta nyee ngu; waa unwumgboko labo ibe ngu, bu ndu ophu no l'eka-a! Odumeka be unu a-lakwa l'iyi teke aa-nu mkpukpu-a chipfu."

¹⁶ O jeshia abyibyibe; unwoke ono kputa iya l'eka; bya akputa nyee ya; yele unwumgboko ibe iya ephebebo; kputu le mkpukpu ono; noo kele Chipfu aphuru phe obu-imemini. ¹⁷ Ephe kpututachae phe pho; onye lanu su phe: "Unu gbaa oso ndzu unu! Unu ta aghakwa enya l'azu; ophu unu ejekwa apfuru apfuru le nsuda! Unu gbakwaru laa l'ubvu! Odumeka be unu a-lakwa l'iyi!"

¹⁸ Lotu su phe: "Waawakwa; jikonu nnajuphu mu phe! ¹⁹ Eshi ophu mube onye-ozu unu du unu l'obu; unu goshiwa l'unu yeru mu obu okpobe eyeye; k'ophu unu dzoru ndzu mu; ge mu te jeshinu agba ala l'ubvu! Odumeka be ejo iphe-ehuka ono a-byapfutakwa mu; mu anwuhu. ²⁰ Unu lekpodapho! O nweru mkpukpu, no-a le mgboru eka-a, du ntse k'ophu mu a-gbaru laa ya; teme o ha nwanshi. ?Unu te eledu enya le mkpukpu obu ta abadu ishi? Ge mu gbanuru laa eka ono; k'ophu mu anodu ndzu."

²¹ O su iya: "O duepho ree; mu e-kwetaepho iphe, i rworu; mu te emebyishidu mkpukpu k'ono, iipfu opfu iya ono. ²² Ole o bu; gbaru laa eka ono egwegwa! Noo kele o to nwedu iphe, mu e-me gbiriri jasu l'i jerwua eka ono." Noo iphe ono meru g'o gude e kua mkpukpu ono Zowa.

²³ Lotu gbarwushia Zowa; enyanwu nodu aawatakpoepho awata. ²⁴ Chipfu dzee oku nshi-egbe

gẹ mini lẹ Sodomu yẹle Gómóra; mbụ o shi l'ẹka Chipfu Ọphu nọ l'imigwe. ²⁵ Ọ bya atuko mkpukpu ono; mẹ nsuda ono l'ophu mebyishikota; bya emebyishikwapho iphe, bu ndu bukota lẹ mkpukpu ono; mẹ iphe, futaru efuta, dzu ndzu l'ali ono. ²⁶ Nye Lotu ghaa enya l'azu; o ghoo obvudu unu.

²⁷ L'onmewa utsu mboku ono Ebirihamu tehu; bya ejeshia l'eka o shi pfuru l'ataphu Chipfu pho. ²⁸ O gbẹ l'eka ono lee enya lẹ Sodomu yẹle Gómóra; bya elekota enya lẹ nsuda ono l'ophu. O buerupho iphe, o humaru bu enwuru-oku, akpu ke tututuutu g'eka oku enwu phoophoohoo.

²⁹ Oo ya bu; lẹ gẹ Chileke mebyishiru mkpukpu ono, nọ lẹ nsuda ono be o nyataru Ebirihamu bya edufuta Lotu lẹ mkpukpu, o shi buru teke o meru gẹ mkpukpu ono buru ola l'iyi.

Lotu yẹle unwu-ada iya

³⁰ Lotu yẹ l'unwada iya nonyaa bya ahaa Zowa je eburu l'ubvu; noo kele ndzu ebu lẹ Zowa nonyaru guahaa ya. Epe l'unwada iya ono ephebebo tugbua je eburu l'ime ogba. ³¹ O -rwua ujiku lanu; onye k'ogerenya su onye ke nwata: "Nta-a be nna anyi kahwaru; ophu o budu l'o duru nwoke, bu l'uswe iya-a, anyi l'iya a-kwa, bu geeje iya lẹ mgboko l'ophu. ³² G'anyi chee nna anyi mee; g'anyi eje g'anyi l'iya kwaa; g'anyi shi l'ehu nna anyi mee g'awa anyi phodu."

³³ L'enyashi ono be epe cheru nna phe mee; onye k'ogerenya je aze epe l'iya kwaa; ophu o madu teke o byaru aze-kube iya; teme ophu o makwapho teke o gbeshiru.

³⁴ O -rwua lẹ nchitabohu iya; onye k'ogerenya su onye ke nwata: "L'enyashi unyaphu be mu lẹ nna mu

kwawaru. G'anyi chebakwaa ya m̄e ọzo l'enyashi-a; g'i je g'unu l'iya kwaa. Ọo ya b̄ g'anyi eshi l'ẹhu nna anyi mee g'awa anyi ph̄du.”³⁵ Ẹp̄he bya echekwaph̄o nna ph̄e m̄e ọzo l'enyashi ono. Onye k̄e nwata je; ẹp̄he l'iya kwa; ọphu ọ makwaph̄o teke ọ byaru bya aze-kube iya; ọzoo teke ọ gb̄shiru.

³⁶ T̄obudu iya b̄; L̄otu yee ẃnwu iya nwan̄ȳi ono ẹphenebo ime. ³⁷ Onye k'ogerenya bya anw̄u a nwoke; o woru iya ḡu M̄owabu. Ọ b̄uru iya b̄ nna ndu M̄owabu ntan̄u-a. ³⁸ Onye k̄e nwata nw̄utakwapho nwoke; o woru iya ḡu Benu-Ami; ọo ya b̄ nna ndu Am̄onu ntan̄u-a.

20

Ébirihamu ȳe Abim̄eleku

¹ Ébirihamu shi l'ẹka o bu t̄gbua shia ẃzo echīegu, n̄o l'ohali; bya eje eburu l̄e mgbaka Kad̄eshi ȳe Shuru; o je ebut̄ota l̄e Gera. ² Ọ b̄uru l'ẹka ono b̄e Ébirihamu n̄o s̄u l̄e nyee ya, b̄ Sera b̄ nwune iya k̄e nwan̄ȳi. Abim̄eleku, b̄ eze ndu Gera zia; e je edutaru iya Sera.

³ Obenu l̄e Chileke byapfutaru Abim̄eleku l̄e nrw̄o l'enyashi ujiku lan̄u; bya as̄u iya: “I b̄akwaa maa. Ọ b̄uru iphe, kpar̄u iya n̄u b̄ nwan̄ȳi ono, i dutaru ono. Nwan̄ȳi ọbu b̄kwa nyee nemadzu.”

⁴ Ọle Abim̄eleku b̄e ẹp̄he l'iya teke akwad̄u. Ọo ya b̄ ọ s̄u: “Nnajīuphu; ?ii-mebyishikwaph̄o ọha, ad̄udu iphe, ẹp̄he meru? ⁵ ?To pfunuru mu-a l'onwiya s̄u l'ọo nwune iya nwan̄ȳi? T̄o nwan̄ȳi l'onwiya; ?ta as̄unuru mu-a l'ọ kwa nwune iya k̄e nwoke? Obu ḡkwaru mu ìph̄óró l'iphe, mu meru; t̄eme iswi dukwa mu ph̄o mma.”

⁶ Chileke s̄u iya l̄e nrw̄o ono: “Ọ b̄ eviya; mu makwar̄u-a l'imeru iya l'obu, ḡuru ìph̄óró. Ọ b̄uru iphe ono, meru g'o gude ọphu mu ekwedu g'i meswee mu.

Mbū l'ōo iphe ono meru iphe, mu ekwedu g'i denyi iya ẹka. ⁷ Ngwa; dulaaru nwoke ono nyee ya; kẹle ọ bụkwa onye mpfuchiru. Oo-pfuru-a nū mụbe Chileke l'iswi ẹhu ngu g'ị nọdu ndzū. Teke i ti duladuru iya; makwarū ẹ gūbedua; unu ẹ ndibe ngu bụakwaa maa.”

⁸ O -rwua l'ōnmewa ụtsu Abimeleku bya ekukọ ndu-ozī iya g'ẹphe ha; bya akọkotaru phẹ iphemiphe, nwūru nū. Ẹphe nūmae ya phọ; ndzū rwuta phẹ. ⁹ Abimeleku kua Ẹbirihamu; ọ bya; ọ sū iya: “?Bū gūnu bẹ i meru anyi ẹgube-a? ?Bū awe bẹ mu mesweru ngu meru g'o gude i mee g'a taa mu ụta, ha ẹgube-a; mbū mbẹdua mu ẹ ndu nọ l'alị-eze mu? I mekwarū mu iphe, i tigi kabedu mee mu!” ¹⁰ Abimeleku bya aja Ẹbirihamu sū: “?Bū gūnu kpakpọru iphe, i meru iphe ono?”

¹¹ Ẹbirihamu sū: “Mu rịru l'eshinu o to nwedu ndu atsū Chileke ebvu, bu l'ẹka-a bẹ ẹphe e-gbu mu l'opfu ẹhu nyee mu. ¹² Ọzo bụkponu ẹ-a; l'ọ kwa nwune mu gẹdegede; kẹle ọ bụkwa-a nna mu nwūru iya; ọle mu l'iya te shikwanū ẹ ne lanū; ọle mu alụkwanu iya alūlu. ¹³ Chileke meẹpho gẹ mu shi l'ọkpoku nna mu bya awata aghaphe aghaphe-a; mu sū nyee mu ono: ‘Waa g'ii-gude goshi l'i yeru mu obu baa: Iphe, bụkpoo ẹkameka anyi jeru; sụjekwa ẹ mu bụ nwune ngu.’ ”

¹⁴ Abimeleku bya achịta atūru; rwuta eswi; chịta ohu; unwoke mẹ ụnwanyi; tūko chīru nū Ẹbirihamu; bya edulatakwaru iya phọ Sera, bụ nyee ya. ¹⁵ Ọ bya asụkwa iya phọ: “Wakwa alị mu baa; je eburu l'ẹka dū ngu ree.”

¹⁶ Sera bẹ ọ sūru: “Mu nūakwaru nwune ngu ẹkpa mkpọla-ọchaa iri; noo iphe, mu gude mezia emeswe, e mesweru ngu l'ataphu ndu unu l'ẹphe swị. Iswi dūkotakpo ngu mma.”

¹⁷ Ébirihamu pfuru nụ Chileke; Chileke bya emee Abimẹleku; mẹ unyomu iya; mẹ unwumgboko ndu ophu bu ohu iya g'ẹphe nwushiaha unwu ozobaa; ¹⁸ kẹle Chipfu shi mechia unwanyi ibe Abimẹleku ẹkpa-nwa; o bụru l'iswi ẹhu nyee Ébirihamu, bu Sera.

21

Anwunwu Áyizaku

¹ Chipfu bya emeeru Sera eze-iphe-oma, bu g'o pfuru. Mbụ l'o meru Sera iphe, o kweru iya ukwe iya. ² Sera tsuta ime bya anwuaru Ébirihamu nwa nwoke le nka. O buerupho teke Chileke kweru iya ukwe iya gẹdegede be a nwuru iya. ³ Ébirihamu woru nwa nwoke ono, Sera nwutaru iya ono gụa Áyizaku. ⁴ Nwa iya ono, bu Áyizaku nọephe ujiku esato; Ébirihamu woru ubvu bua ya, bu iya bu ge Chileke suru g'o meje iya. ⁵ Ébirihamu bu iphe, o noru bu ukporo apha ise teke a nwuru iya Áyizaku.

⁶ Sera su: “Chileke meakwaru ge mu chia ochi; teme iphe, bukpo onye numaru iya nu be mu l'iya a-tuko chia ochi.” ⁷ O bya asufukwapho: “?Bu onye gege asu Ébirihamu le mu e-mecha chee nwa era? Ole mu mechaleru-a nwutaru iya nwa nwoke le g'o kahwaru akahu-a.”

Aachifu Hega yele Ishimelu

⁸ Nwata ono bya evuta; a mifu iya onu l'era. O buri mboku ono, a mifuru iya onu l'era ono be Ébirihamu shiru nri, ha shii. ⁹ Sera huma le nwa nwoke, Hega, bu nwanyi Ijiputu nwuru Ébirihamu be epfuru iya nu. ¹⁰ O su Ébirihamu: “Jekwa achifu nwanyi-a, bu ohu-a yele nwa iya; noo kẹle nwa nwanyi ono, bu ohu ono; yele nwa mu, bu Áyizaku ta agbakwaru mgba l'eku ngu.”

¹¹ Iphe ono buru aphu tsoru Ebirihamu; kele o bu opfu ehu nwa iya be eepfu. ¹² Obenu le Chileke suru iya: “Ge ke nwata-okoro ono ye l'ohu ngu nwanyi ono ta abushiru aphu tsoru ngu. Jekwa emee iphe, Sera pfuru ngu; noo kele o Ayizaku be awa ngu e-shi l'eka jaa. ¹³ Mu e-mekwapho nwatibe ohu ngu ono g'o buru oha eka iya; eshinu o bu iphe, shi ngu l'ehu.”

¹⁴ O -rwua l'onmewa utsu nchita-abohu iya; Ebirihamu bya ewota nri; bya ekuru mini ye l'akpo, eeyeje mini woru nu Hega. O woru iya tukobe iya l'ukuvu bya achifu iya; ephe le nwata-okoro ono. Ephe tugbua je etsoru echiegu Biye-Sheba ghapheaha.

¹⁵ Mini, no l'eda-akpo ono -bvuepho; o woru nwata ono nyebe le mkpula irwu lanu l'eka ono. ¹⁶ O tugbua je anodu iche le mgboru eka ono; l'eka bu; a -gbaa apfu l'oojerwua ya. Noo kele o riru su le ya taa nodudu ele nwata ono enya g'o nwuhu. O nodu le mgboru eka ono bya awata ara ekwa.

¹⁷ Chileke numa olu nwata ono l'eka ora ekwa. Ojosi Chileke shi l'imigwe kua Hega; bya asu iya: “?Bu gunu Hega? Ge ndzu ba agushi ngu; noo le Chileke numaru olu nwata ono le g'o ze l'eka ono ara ekwa. ¹⁸ Gbeshi kulia nwata ono ekuli; gudeshia ya eka; kele mu e-me iya g'o buru oha, paru eka.”

¹⁹ Chileke bya emee; enya sahu iya; o huma welu, mini du. O bya eje eworu mini kujia l'eda-akpo ono; bya echebe nwata ono.

²⁰ Chileke no-kube nwata ono le g'oovukpopho. O buru l'echiegu; jasu o buru o-gba-apfu. ²¹ O buru g'o bu l'echiegu Paranu be ne iya jeru alutaru iya nwanyi l'ali Ijiputu.

Ebirihamu waa Abimeleku agba ndzu

²² Lẹ teke ono bẹ Abimẹleku; waa Fayikolu, bụ onye-ishi ndu ojogu iya sūru Ébirihamu: “Chileke nọ-kubekwa ngu l'iphemiphe, iime. ²³ Rinaaru mu nte l'atatiphu Chileke l'ẹka-a l'ị tị byadu agbaru mu ẹregede; ophu jigbaduru iya unwegirima ibe mu; ozoo oshilokpa mu. O buchia g'i goshi l'i yeru mu obu; bya eye mkpukpu-a obu; mbu mkpukpu-a, i lwaru alwalwa-a; egube ono, mu goshiru lẹ mu yeru ngu ono.”

²⁴ Ébirihamu sū: “Mu e-ri-a nte obu.”

²⁵ Ébirihamu bya epfuaru Abimẹleku kẹ wẹlu mini, ndu-ozu Abimẹleku nataru iya. ²⁶ Abimẹleku sū: “Mu ta amakwa onye meru iya nu; ophu i tiki pfusweru mu iya; mu teke anuma-swekwaa ya abudu ntanu-a.”

²⁷ Ébirihamu bya achita aturu; rwuta eswi bya achie Abimẹleku; ephenebo bya eworu ndzu gbaa. ²⁸ Ébirihamu bya ahota ada-aturu esaa l'igwe aturu iya dobe iche. ²⁹ Abimẹleku sū Ébirihamu: “?Bu gunu meru g'o gude i hota ada-aturu esaa ono dobe iche?”

³⁰ O sū: “Ngge ada-aturu esaa-a, shi l'eka mu-a g'o buru iphe, agba ekebe l'oo mu turu wẹlu-a.”

³¹ E woru eka ono gube Biye-Sheba; kele eka ono bẹ umadzu labo ono riru nte.

³² Ephe gbachaepho ndzu ono lẹ Biye-Sheba; Abimẹleku; waa Fayikolu, bụ onye-ishi ndu ojogu iya laphushia azu l'alị ndu Filisitayinu. ³³ Ébirihamu bya eworu oshi tamarisuku dzaa lẹ Biye-Sheba; bya anodu l'eka ono kpo-ku Chiojejeje, bụ Chipfu. ³⁴ Ébirihamu bukpuru l'alị ndu Filisitayinu noo odu.

22

Chileke ahụ Ébirihamu ama

¹ E mechaa Chileke bya ah̄uá Ébirihamu ama. O kua ya s̄u: “Ébirihamu!”

Ọ za iya ẹnu.

² Chileke s̄u: “Duta nwa ngu; mb̄u mkpak̄o nwa ngu, b̄u Áyizaku, b̄u onye i yeru obu gude je l'al̄i Moriya. Gude iya gwee ngwēja-akp̄o-ọku l'úbvú lan̄u, mu e-goshi ngu.”

³ Ọnmewa ụtsu nchita-ab̄ohu iya Ébirihamu gb̄eshi bya edozichaa nkapf̄u-igara iya ree. O duta ndu-oz̄i iya ụmadzu lab̄o; waa nwa iya, b̄u Áyizaku. Ọ watāpho nk̄u, s̄uru iya egude gwee ngwēja-akp̄o-ọku ono vuru t̄ugbua; ọ b̄uru ph̄e eje ẹka ono, Chileke pfuru iya opfu iya ono. ⁴ O -rwua mb̄oku, kwe ph̄e ẹto; Ébirihamu jenyaa bya apalia ẹnya h̄uma ẹka ono ụzenya. ⁵ Ọ s̄u ndu-oz̄i iya ono: “Unu n̄odukwa l'ẹka-a; unu l̄e nkapf̄u-igara ono; ḡe mu l̄e nwa mu jerib̄ebaaru ẹka ph̄o je abaar̄u Chipfu ẹja lwaphuta az̄u byapfuta unu.”

⁶ Ébirihamu bya apata nk̄u, ee-gude gwee ngwēja-akp̄o-ọku ono woru boo nwa iya, b̄u Áyizaku; ȳebedua gude ọku; ȳele mma. Ẹphenebo sw̄iru t̄ugbua. ⁷ Ẹphe jenyaa; Áyizaku s̄u nna iya, b̄u Ébirihamu: “Nnana!”

Ébirihamu s̄u: “Owee nwa mu!”

Áyizaku s̄u: “Nk̄u ȳe ọku d̄uwaa; obenu ?d̄enuhun̄u at̄uru, ee-gude gwee ngwēja-akp̄o-ọku ono?”

⁸ Ébirihamu s̄u iya: “Nwa mu; Chileke a-n̄u-a at̄uru, ee-gude gwee ngwēja-akp̄o-ọku ono.” Ẹphenebo kwas̄eru; ọ b̄uru ph̄e at̄ugbu.

⁹ Ẹphe rwuēpho ẹka ono, Chileke pfuru iya opfu iya ono; Ébirihamu kp̄ua ọru-ngwēja l'ẹka ono; bya eworu nk̄u doo ya. Ọ bya ekee nwa iya, b̄u Áyizaku ẹgbu bya eworu iya t̄u-kobe l'eli nk̄u ono. ¹⁰ Ọ mach̄ia ẹka bya ewota mma g'o gude gbua nwa iya ono, b̄u Áyizaku.

¹¹ Ojosi Chipfu gbẹ l'imigwe kua ya oku sụ: “Ébirihamu! Ébirihamu!”

Ọ za iya ẹnu.

¹² Ọ sụ: “Te ebyikwa nwata ono ẹka! Ta adukwa iphe, ii-me iya. Nta-a bẹ mu maru l'iitsu Chileke ebvu; noo kẹle i ti sephuduru nwa ngu azụ; mbụ nwa ngu lanụ kpoloko.”

¹³ Ébirihamu bya apalia ẹnya; bya ahụma ebili, mpu iya kwagaru l'iphe. O je akpụta ebili ono gbua gude gwee ngwẹja-akpọ-ọku ono; parụ nwa iya ono haa.

¹⁴ Ọo ya bụ; Ébirihamu woru ẹka ono gụbe: “Chipfu, bụ Ọkwoolemka.” Gbiriri byasụ mẹ ntanụ-a bẹ aasuje: “L'eli úbvú Chipfu bẹ aa-kwọ ngu lẹ mkpa.”

¹⁵ Ojosi Chipfu bya eshi l'imigwe kua Ébirihamu k'ugbo ẹbo bya asụ iya: ¹⁶ “Mu gudeakwa onwomu ria nte. Eshi ọphu i meru iphe-a; mbụ eshi ọphu i ti sephuduru nwa ngu azụ; mbụ nwa ngu lanụ kpoloko; ¹⁷ bẹ mu kebefutaje ngu l'ọma; bya emee g'awa ngu dụ igwerigwe gẹ kpokpode, dụ l'akpaminigwe; waa g'ẹja, dụ l'aguga-ẹnyimu. Oshilokpa ngu bẹ l'a-nata mkpukpu ndu ọhogu phe; ¹⁸ tẹme ọ bụru eri ngu bẹ ee-shi kebe ọhamoha, nọkota lẹ mgboko-a l'ọma; noo kẹle i ngabẹru mu nchị.”

¹⁹ Ébirihamu bya abyapfuta ndu-ozii iya; ẹphe tuko lashia azụ lẹ Biye-Sheba. Ébirihamu buwarurọ lẹ Biye-Sheba.

Ụnwu Nahọ

²⁰ E mechaa; a bya epfuaru Ébirihamu sụ iya: “Mílíka nwushikwaru nwune ngu, bụ Nahọ unwegirima unwoke.

²¹ Ọo Uzu, bụ ọkpara; Buzu bụru nwune iya nwoke; waa Kemẹlu. Kemẹlu ono mechaa bụru nna Arámu. ²² A nwua Kẹsedu tsoke Kemẹlu; waa Hazọ; waa Piludashu; waa Jidulafu; waa Betuwẹlu.” ²³ Betuwẹlu ono mechaa bya abụru nna Ribeka. Ọ bụru unwegirima ẹsato ono

bẹ Milika nwushiru nwune Ébirihamu, bu Nahọ. ²⁴ Onye ọpflu ọ tọo ludu ọkpobe alulu, epha iya bu Ruma bẹ nwutakwaru iya phọ unwegirima. Epha phe bu Teba; waa Gahamu; waa Tahashu; waa Maka.

23

Anwuhu Sera

¹ Sera nọru ukporo apha ishii l'apha esaa. ² Ọ nwuhu le Kiriyaṭu-Araba, bu iya bu Heburonu, nọ l'alị Kénanu. Ébirihamu kwaa Sera; raa ekwa iya.

³ Ébirihamu bya agbeshi l'aguga nyee ya ono, nwuhuru nu ono; bya ejepfu ndu Hetu; je asu phe: ⁴ “Mu bukwa nlwamulwa; mbu onye shi ọhozo lwapfuta unu. Jiko unu renaa mu alị; ge mu lia odzu nyee mu-a.”

⁵ Ndu Hetu su Ébirihamu: ⁶ “Nnajiuphu; anyi suru-a: i bukwa onyibe, paru eka l'echilabo anyi. Hatakpopho ilu ndu anyi ọpflu kachaa ngu ree je elia nyee ngu. O to nwedu onye ndu anyi, a-jika su g'i ti lishi iya l'ilu nkiya.”

⁷ Ébirihamu bya agbalihu bya ephozeru ndu alị ono, bu iya bu ndu Hetu. ⁸ Ọ su phe: “Ọ -buru l'ọ du unu ge mu lia odzu nyee mu be mu suru-a: g'unu je arwooru mu Efuronu, bu nwatibe Zoha; ⁹ g'o ree mu ọgba Makupela iya phọ, nọ l'ishi alị iya ono. Unu su iya g'o ree mu iya ọkpobe aswa iya; g'ọ buru eka ee-lije odzu l'ibe unu.”

¹⁰ Efuronu ono, bu onye Hetu ono be ephe le ndu ndu phe tukokwaru-a nodukota l'eka ono l'onu-abata mkpukpu ono. Ọ raa ya arara k'ọpflu ndu Hetu, byakotaru eka ono numakotaru iya; su Ébirihamu: ¹¹ “Nnajiuphu; waawakwa! Mu suru-a: mu pfuru l'atatiphu ndu alị mu epfu su g'i nwokotaru alị ono l'ophu; nworu ọgba, nọ iya nu. Je elia ya rọ odzu nyee ngu!”

¹² Ébirihamu bya ephozetakwa ozo l'atatiphu ndu ali ono; ¹³ bya asu Efuronu; mbu pfua ya ndu ali ono numa-dzuru; su iya: “Mu suru-a; o -buru l'ji-nu mu ali obu be mu a-pfu ngu-a okpoga l'aswa ali obu. Natanu mu aswa iya; k'ophu mu e-je elia odzu nyee mu l'eka ono.”

¹⁴ Efuronu su Ébirihamu: ¹⁵ “Mu suru-a nnajiuphu; ali ono sukwaru unu mkpola-ochaa. Ole o bu; ?bu gunu bu iphe ono bu le mgbaka mu le ngu? Je elia ya ro odzu nyee ngu.”

¹⁶ Ébirihamu kweta iphe, Efuronu huru iya; bya eworu aswa ali ono, o huru l'iphu ndu Hetu ono pfua ya. Iphe, o pfuru iya bu unu mkpola-ochaa, a turu l'ekpa, e gude azu aswa teke ono.

¹⁷ Oo ya bu; e woru ali Efuronu, no le Makupela ree Ébirihamu. Makupela obu no-kube Mamure. E reru iya ali obu; yee ogba, no iya nu; mecha oshi, no je akpaa l'oke iya. ¹⁸ Iphe, bu ndu Hetu l'ophu, bu ndu doru l'onu-abata mkpukpu ono nokota huma teke e reru Ébirihamu ali ono g'o buru ali iya. ¹⁹ E mecha; Ébirihamu lia nyee ya, bu Sera l'ogba ono, no l'ali Makupela ono; no-kubekwapho Mamure, bu iya bu Hiburonu ono, no l'ali Kénanu ono. ²⁰ O buru iya bu le ndu Hetu woru ali obu; ye l'ogba, no iya nu; bvuaru Ébirihamu; o buru ali iya bya aburu eka ee-lije odzu.

24

Áyizaku waa Ribeka

¹ Ébirihamu kahwaru buru ogerenya shii; teme Chipfu kebewa iya l'oma l'uzomuzo. ² O bya ekua onye ophu bu onye-ishi le ndu-ozu iya; mbu onye ophu eletakota iphemiphe, o nweru enya; bya asu iya: “Dee mu eka l'ehe. ³ Gude epha Chipfu, bu Chileke ophu bu

l'imigwe; bya eburu l'eliphe; ria nte l'i t̄i l̄utaduru nwa mu Áyizaku nwanyì, shi l'ibe ndu Kénanu, anyi l'èphe bu l'èka-a. ⁴ L'ii-je l'alì mu; mbù l'ibe abùbu mu gèdegede je alùtaru nwa mu, bù Áyizaku nwanyì.”

⁵ Onye-ozì iya ono sù iya: “?Ò -bùkwanuru lè nwanyì òbu te ekwedu l'ootsoru mu alwa èka-e; ?mu duta nwa ngu gude lashìja alì ono, i shi ono t̄ò?”

⁶ Ébirihamu sù iya: “Be dutakwaphò nwa mu laa alì èka ono òzo! ⁷ Chipfu, bù Chileke k'imigwe, bù onye dufutaru mu l'òkpoku ibe nna mu; waa l'alì, a nwùru mu anwùnwu; mbù onye pfuru yeru mu nù; bya ekwee mu ukwe-ìphe ribua ya l'angù sù l'awa mu bè ya a-nù alì-a; Chileke ono e-zia ojozi iya g'unu l'ìya swìru; k'òphu ì-lùta nwanyì l'èka ono dulataru nwa mu. ⁸ Ò -bùru lè nwanyì òbu te ekwedu ngu etsoru; èvu ngu ogodogo. Òo èpho g'i ti dukwaru nwa mu laa alì èka ono òzo!” ⁹ Òo ya bù; onye-ozì iya ono bya eye nnajìuphu iya èka l'ehe; bya eria angù l'opfu ono.

¹⁰ Onye-ozì iya ono bya achìta anù-ìje, bù ìnya-kamèlu nnajìuphu iya iri gude t̄ugbua. Nnajìuphu iya ono hakwarùpho nù iya iphe, d̄ugbaa ree; o gude; ò bùru iya eje alì Mesopotémiya. O jerwua bya abahù mkpùkpu èka Nahò bu. ¹¹ O mee g'ìnya-kamèlu ono g'èphe ha gbushichaa ikpere lè mgboru wèlu, nò l'azù mkpùkpu ono k'òphu ò-nyizeta. Teke ono bùwaa ùzenyashi; bya abùru teke ùnwanyi awùfuje lè mkpùkpu je eseta mini.

¹² Tòbudu iya bù; onye-ozì Ébirihamu ono pfuru nù Chileke sù: “Jiko Chipfu, bù Chileke kè nnajìuphu mu, bù Ébirihamu. Menaa g'ìje mu ntanù-a nweru ishi! Goshinu l'ì yeru nnajìuphu mu, bù Ébirihamu obu! ¹³ Mbù-a; ò kwa wèlu bè mu nò-kube-a; t̄eme ùnwumboko shi lè mkpùkpu-a wùfuta abya eseta mini. ¹⁴ Menaa g'ò bùru;

teke o nweru unwumboko ono onye ophu mu sūru: ‘Jiko phozetanu ite ngu gē mu ngūta mini’; o -kweta chebe mu iya; bya asū lē ya e-jekwa echebefua inya-kamēlu mu; g'onye ono bukwaru onye i hōtaru onye-ozī ngu, bū Áyizaku. Noo iphe, l'e-me gē mu maru l'i yeru nnajīuphu mu, bū Ébirīhamu obu.”

¹⁵ O nōdu epfukwadu anū Chileke ono; Ribeka nōdu abyawaa yē l'ite, o nmako l'ukuvu. O būru nwatibe Bituwēlu. Bituwēlu bukwanuru nwatibe Milika, bū nyee Nahō. Nahō ono bukwanuru nwune Ébirīhamu.

¹⁶ Nwamgboko ono nōdu ama ntūmatu; tēme o dobe onwiya òrù; kēle o to nwedu nwoke, yēe ya kwajēwaru. O bya eje lē wēlu ono je esejia ite iya mini nmakoru lūfuta.

¹⁷ Onye-ozī ono bya emee egwegwa bya agbapfu iya sū iya: “Jiko chebenu mu mini l'ite ngu ono nwanshī gē mu ngūa.”

¹⁸ O sū: “Ngūaro nnajīuphu mu!” O bya ezia ite ono egwegwa bya apata iya l'ēka gude chebe iya mini ono.

¹⁹ O chebechaa ya mini obu o sū: “Mu e-setafukwaru inya-kamēlu ngu g'ēphe ngūa jasū ephe angu-dzuru iya.” ²⁰ O mee egwegwa bya awūfu mini l'ite iya ono woru ye l'iphe, eeyejeru anū mini; bya agbaphu azū lē wēlu je esetaba mini ozo. O seē ya phō gbiriri jasū o sū-dzuru inya-kamēlu ono angūngu. ²¹ Ophu onye-ozī ono epfukpōdaru mē akpūru opfu lanū. O nōdu egekpōe ya phō g'ō maru ?Chipfu kabē mewaa ije iya; o nweru ishi tōo?

²² Inya-kamēlu ono ngūghechaepho mini obu; nwoke ono bya achīfuta eregede-imi, e gude mkpirikpu mkpōla-ododo mee; waa mgbalēka labō, e gude mkpōla-ododo, ērwa iya dū shēkelu iri mee woru chiē ya. ²³ O jīa nwamgboko ono sū iya: “?I bū nwatibe onye? Jiko mu

suru-a: ?o nweru eka anyi a-zę l'ibe nna ngu g'anyi je akwaa l'enyashi-a?"

²⁴ O sụ iya: “Mu bukwa nwatibe Bituwęlu; nwa, Milika yeru Nahọ.” ²⁵ O bya epfufua ya sụ: “Anyi nweru ęswa oyii; yęle k'okponku shii; waa ọlo, ịi-kwa l'enyashi-a.”

²⁶ Nwoke ono bya ephureta bya abaarụ Chipfu ęja sụ: ²⁷ “G'ajaja buru kę Chipfu, bu Chileke kę nnajịuphu mu, bu Ébirihamu. Mbụ Chipfu ahaduru Ébirihamu; o yeę ya phọ obu g'o yeru iya ya; bya apfushikwapho ike l'iphe, oomeru iya. A bya lę mbędua bę Chipfu duwaru ije durwuta ibe abụbu nnajịuphu mu phe.”

²⁸ Nwamgbọko ono bya agbaru laa unuphu je atuko iphemiphe ono kọkotaru ndu bu l'ulo ne iya. ²⁹ Ribeka nweru nwune nwoke, aza Lebanu. Lebanu gbagbua jeshia nwoke obu ndzuta lę węlu l'ęka ono; ³⁰ kele o humaru eregede-imi phọ; waa mgbaleka, nwune iya nwanyị gba l'ęka; bya anumakwapho iphe ono, Ribeka pfuru sụ l'ọo iphe, nwoke ono pfuru iya ono. O tugbua jepfushia nwoke obu; o jeshia o pfuwaru pfu-kube ịnya-kamęlu iya lę mgboru węlu ono. ³¹ Tọbudu iya bu; Lebanu sụ iya: “Bata abata-o! Gube onye Chipfu gọru ọnu-oma nụ! ?O nwuru ịnwu-agma bę i jeru apfuru l'ęka ono? Mu doziakwaru ngu ọlo; bya edoziwaa eka ịnya-kamęlu ngu a-doru.”

³² Oo ya bu; nwoke ono bahu l'ulo ono. Lebanu bya atoshia ịnya-kamęlu iya iphe, o shi vuru. O bya achitaru ịnya-kamęlu ono g'ephe ha ęswa oyii; waa k'okponku; bya apataru yębedua yeę unwoke, ephe l'iya swi mini g'ephe kwọo okpa. ³³ A bya akwata nri doberu iya l'atatiphu. O sụ lę ya te erikwa nri jasụ teke ya pfuadaru iphe, ya byaru.

Lebanu sụ iya: “Ngwanu; pfunaa ya!”

³⁴ Ọo ya bụ; ọ sụ: “Mu bụkwa onye-ozì Ébirìhamu.
³⁵ Chipfu mewaru nnajìuphu mu iphe-oma, parụ ẹka. Ọ bụwaru onye nweru iphe ntụmatu. Ọ nūru iya aturu; waa eswi; waa mkpọla-ọchaa; yẹle mkpọla-ododo; waa ohu, dū igwerigwe; unwoke mẹ unwanyi; waa ìnya-kamẹlu; waa nkapfụ-igara. ³⁶ Nye nnajìuphu mu, bụ Sera nwutaru iya nwa lẹ nka. Ébirìhamu wowaru iphemiphe, o nweru nùkota nwata ọbu. ³⁷ Nnajìuphu mu ono mee; mu riaru iya nte kweta lẹ mu ta alutaduru nwa iya ono nwanyị, shi l'alì ono, o bu ono, bụ iya bụ alì Kénanu.

³⁸ “Lẹ mu e-je l'ẹnya unuphu ibe nnajìuphu mu ono; mbụ l'ọkpa-ipfu iya gẹdegede; je alutaru nwa iya ono nwanyị.

³⁹ “Mu jìà nnajìuphu mu ono sụ iya: ‘?Ọ -bụkwanuru lẹ nwanyị ọbu te ekwedu l'oosuru mu alwa ẹka ono-e?’

⁴⁰ “Ọ sụ lẹ Chipfu ono, bụ onye ono, yẹ l'iya l'anọ ono bẹ e-duru-a ojozi iya ye gẹ mu l'iya swiru; k'ọphu oo-me g'ije mu nweru ishi. Ọo ya bụ; k'ọphu mu a-luta nwanyị, shi l'ọkpa-ipfu phẹ; waa l'ẹnya unuphu phẹ gẹdegede dulataru nwa iya nwoke. ⁴¹ Lẹ mu -jekpowa l'ọkpa-ipfu phẹ; ọ bụru l'ẹphe jikaru bẹ ẹnwa iya te egudehedu mu; l'ọoburu ẹvu mu ogodogo.

⁴² “Ọ bụru iya bụ; mu byarwuta lẹ wẹlu-a ntanụ-a; mu sụ: ‘Jiko gube Chipfu, bụ Chileke kẹ nnajìuphu mu, bụ Ébirìhamu; ọ -bụru l'ọ dū ngu ree; jiko menaa g'ije-a, mu byaru-a nweru ishi. ⁴³ Nta-a bẹ mu pfuru lẹ mgboru wẹlu-a; ọ -bụru l'o nweru nwamgboko, byaru eseta mini; mu sụ iya: “Jiko gẹ mu ngutanu nwa mini, ha nwanshì l'ite ngu ono!” ⁴⁴ Ọ -bụru l'o kwetaru chebe mu iya; bya asụ lẹ ya e-jekwa echebefua ìnya-kamẹlu mu; g'onye ono bụkwaru onye gube Chipfu hotaru watibe nnajìuphu mu.’

⁴⁵ “Mu n̄odu epfukwadu an̄u Chileke ono l'ime obu; Ribeka n̄odu abyawaa ȳe l'ite, ̄o nmako l'ukuvu. ̄o bya eje l̄e w̄elu ono je eseta mini. Mu s̄u iya: ‘Jiko chebenu mu mini!’

⁴⁶ “O mee egwegwa pazeta ite ono, ̄o pa l'ukuvu ono; bya as̄u mu: ‘Ngge; nḡa; ḡe mu je esetaf̄uaru ñya-kam̄elu ngu g'ephe nḡa.’

⁴⁷ “Mu j̄ia ya s̄u iya: ‘?Ī b̄u nwatibe onye?’

“̄o s̄u l̄e ya b̄u nwatibe Betuw̄elu, b̄u iya b̄u nwatibe Nah̄o; onye ̄ophu Milika nw̄utaru iya.

“Mu bya eworu eregede-imi ye iya l'imi; bya agbabe iya echi-̄eka. ⁴⁸ Mu bya ephureta bya abaar̄u Chipfu ̄eja; bya ajaa Chipfu, b̄u Chileke k̄e nnajiuphu mu, b̄u Ēbirihamu ajaja; mb̄u Chipfu, onye duru mu; mu shia ̄okpobe ūzo byarwuta ̄eka mu h̄umaru nwamgb̄oko, b̄u nwanwa nwune nnajiuphu mu, mu a-l̄uta dularu nwatibe nnajiuphu mu. ⁴⁹ ̄o -b̄uru l'unu e-goshi l'unu yeru nnajiuphu mu obu; l'̄o gbaru g'o gude ire unu ̄eka; unu pfunaa ya ḡe mu n̄uma. Teke ̄o d̄udu; unu pfukwaph̄o; ḡe mu maru ̄ophu mu e-shi eshishi.”

⁵⁰ Leban̄u ȳe Betuw̄elu yeru iya ̄onu s̄u: “̄o kwa Chipfu du ngu bya; ̄ophu anyi enwēkwa ̄onu opfu k'as̄u l'̄owa-a meru; ̄ophu ̄owa-a emeduru. ⁵¹ Wakwa Ribeka baa; duta iya gude laa g'o je al̄uru nwatibe nnajiuphu ngu; eshinu ̄o b̄u ḡe Chipfu s̄uru l'̄oo-d̄u b̄u ono.”

⁵² Onye-oz̄i Ēbirihamu n̄umaep̄ho ̄onu, ep̄he yeru; o phozetaru Chipfu. ⁵³ ̄o bya egwefuta ngwa, e gude mkp̄ola-ododo; ȳe mkp̄ola-̄ochaa mee bya ach̄ie Ribeka; bya ach̄iekwaa ya ph̄o ̄ekwa. ̄o n̄ukwapho nwune iya; ep̄he l̄e ne iya ip̄he, vu oke aswa. ⁵⁴ Ep̄he l̄e ndu ep̄he l'iya sw̄i gb̄e teke ono bya at̄uko ria nri; bya anḡua ip̄he, anḡungu; bya akwaa ̄eka ono l'enyashi ono.

Èphe tehuèpho lẹ nchita-abòhu iya onye-ozì ono sù: “Unu dukwa mu gẹ mu lashia lapfushia nnajìuphu mu.”

⁵⁵ Nwune nwamgbòko ono; yẹle nene iya sù: “Kabenu haa g'anyi lẹ nwada anyi òbu òfua nwujiku iri; tẹme unu alashìwaro.”

⁵⁶ Ọ sùkwanu phẹ: “?Unu esedekwadù mu kẹ gùnu; l'ẹka Chipfu gbẹ mewaa ije mu; o nweru ishi? Unu hanaa gẹ mu lashia lapfu nnajìuphu mu!”

⁵⁷ Èphe sù g'èphe kua nwamgbòko ono jia ya g'o yee ònu. ⁵⁸ Èphe kua Ribeka bya ajia ya sù: “?Ii-tsorù nwoke-a?”

Ọ sù ee; lẹ ya e-tsorù iya-a.

⁵⁹ Ọo ya bụ; èphe duru nwune phẹ nwanyì, bụ Ribeka nù iya; èphe lẹ nwanyì, eleta iya ẹnya. Onye-ozì Ébirìhamu ono; yẹle ndu èphe l'iya swì duta iya; èphe lashia. ⁶⁰ Èphe bya ala; ndu nwe Ribeka gòru ònu-òma nù iya; sù iya:

“Nwune anyi nwanyì;
jaa àjàjà ka l'òtu!

Mbù g'awa ngu bùru
agùta agùta!

G'awa ngu natajẹkwa
òguzo ndu òhogu phẹ!”

⁶¹ Ọo ya bụ; Ribeka yẹle ndu-ozì iya kwakòbe bya enyita ìnya-kamèlu phẹ tsorù onye-ozì Ébirìhamu ono; o duru phẹ; ọ bùru iya alala.

⁶² Teke ono bẹ Áyìzaku shiwaà lẹ Ọgba Ọ-dzù-ndzù-ele-mu-ẹnya abya; kẹle ẹka o bu ebubu bụ l'echiègu ndòhali. ⁶³ Ọ-rwua ụzenyashi ujiku lanù o tsorù òma ègu aghaphe. Ọ jeshia ele ẹnya bya ahùma ìnya-kamèlu, awù abya nù. ⁶⁴ Ribeka bya apalikwaphò ẹnya hùma Áyìzaku; bya eshi l'eli ìnya-kamèlu iya pfù-zeta. ⁶⁵ Ọ jia onye-ozì

ono sụ iya: “?Nwoke ono, shi lẹ mgbẹgu eje abya nụ ono bụ onye?”

Onye-ozì ono sụ iya: “Ọ kwa nnajìuphu mu bẹ ọ bụ.”
 Ọ chĩa ẹkwa-ishi iya gude kpuchia onwiya.

⁶⁶ Onye-ozì ono bya akọkotaru Áyizaku gẹ ya gude mee ya. ⁶⁷ Áyizaku bya eduta iya duba l'ulo-ẹkwa ne iya, bụ Sera. Ọ bụru iya bụ l'e kewaru iya Ribeka; ọ luru. O yee ya obu shii. Ọ bụru iya bụ l'obu abyahụkwa bya ejizeta Áyizaku lẹ kẹ ne iya, nwuhuru nụ-a.

25

Anwuhu Ébirihamu

¹ Ébirihamu bya aluta nwanyị ọzo, ẹpha iya bụ Ketura. ² Ọ nwutaru iya Zimuranu; waa Jiokushanu; waa Midanu; waa Midiyanu; waa Ishibaku; waa Shuwa. ³ Jiokushanu bụ nna Sheba; waa Dedanu. Ndu bụ oshilokpa Dedanu bụ ndu Ashuru; waa ndu Letushi; waa ndu Leyumu. ⁴ Ụnwu Midiyanu bụ Ifa; waa Ife; waa Inoku; waa Abida; waa Eludaa. G'ẹphe hakota tukuru bụru unwu Ketura.

⁵ Ébirihamu hakotaru Áyizaku iphemiphe, o nweru. ⁶ Ọle g'ọ nokwadu ndzụ bẹ ọ hatarụ iphe hẹe unwu, ẹphe nwutaru iya; mbụ unwanyi, ndu ọphu abuzidu unyomu iya; bya edufu pẹ; ẹphe lashja ụzo alì ẹnyanwu-awawa; k'ọphu yẹe Áyizaku te ebuduru l'ẹka lanu.

⁷ Iphe, Ébirihamu kpakotaru nọo bụ ukporo apha ẹsato l'apha iri l'ise. ⁸ Ébirihamu tụa unme ikpazu iya bya anwuhu lẹ g'ọ kahuchawaru libaliba; k'ọphu ọ bukpo nwoke ọgerenya, apha, ọ nọru ndzụ jiru ẹpho; teme ọ lapfushia ndiche pẹ. ⁹ Ụnwu iya; mbụ Áyizaku yẹe Ishimelu lia ya l'ogba Makupela, nọ l'alì

Èfuronu, bụ nwatibe Zoha, onye Hetu. Ogba ono nọ-kube Mamure. ¹⁰ Alì ono bụ alì, Èbirihamu zuru ndu Hetu; ọ bụru ẹka ono bẹ e liru Èbirihamu; lia nyee ya, bụ Sera. ¹¹ Èbirihamu nwuhuchaepho Chileke bya ekebekpọo Áyizaku l'oma ẹka o bukube wẹlu O-dzundzụ-ele-mu-ẹnya.

Unwu Ishimelu

¹² Waa oshilokpa Ishimelu nwa Èbirihamu; onye nwanyi, shi Ijiputu, bụ ohu Sera, ẹpha iya bụ Hega nwutaru Èbirihamu baa:

¹³ Owaa bụ unwu Ishimelu lẹ g'e deru ẹpha phẹ g'a nwuru phẹ. Nebayotu bụ okpara Ishimelu. Ndu Ozo bụru Keda; waa Adubelu; waa Mibusamu; ¹⁴ waa Mishima; waa Duma; waa Masa; ¹⁵ waa Hadadu; waa Tema; waa Jieturu; waa Nafishi; waa Kedema. ¹⁶ G'ẹphe ha tukuru bụru unwu Ishimelu; ọ bụru phẹ bugbaa ndu-ishi okpa-ipfu phẹ ono ẹphe n'iri l'ẹbo. Teme ọ bụru ẹpha phẹ bẹ a gubegbaaru mkpukpu lẹ mkpukpu phẹ. ¹⁷ Mkpakọ iphe, Ishimelu nọru bụ ukporo apha ishii l'apha iri l'ẹsaa; bya atụa unme ikpazụ iya nwuhu; lapfu ndiche phẹ. ¹⁸ Oshilokpa iya shi lẹ Havila bua jasụ Shuru, nọ-kube oke alì Ijiputu; mẹ ì nọdu eje ụzo Asiriya. Ẹphe l'unwunna phẹ g'ẹphe ha tuko duru l'opfu.

Jiékọpu yẹle Iso

¹⁹ Waa oshilokpa Áyizaku, nwa Èbirihamu.

Èbirihamu bụ nna Áyizaku; ²⁰ Áyizaku nọepho ukporo apha labọ bya alụa Ribeka, nwada Betuwelu, onye Arámu; ẹka o shi bụ Padanu-Arámu; teme Ribeka ono bụru nwune Lebanu, onye Arámu kwaphọ.

²¹ A nọnyaa; Áyizaku bya epfuru nụ Chipfu l'iswi ẹhu nyee ya; noo kẹle ọ tọ tsudu ime. Chipfu numa epfupfu,

o pfuru nụ iya; bya emee nyee ya, bụ Ribeka tsụta ime. ²² Ụnwegirima ono nọdu akpa onwophẹ mkpa l'ime ẹpho iya. A nọnyaa; ọ sụ: “?Bụ gụnu bẹ iphe-a l'anwuru mu ẹgube-a?” O jeshia l'aji l'iphu Chipfu.

²³ Chipfu sụ iya:

“Ọ kwa mkpukpu labo nọ
 ngu l'ẹpho;
 mbụ l'oha labo e-shi ngu
 l'ẹhu kekahaa onwophẹ.
 Onye lanụ a-ka onye ọphuu ike;
 tẹme ọ bụru onye k'ọgerenya
 bẹ a-nọdu ejeru onye kẹ nwata ozi.”

²⁴ Ọ gbabeẹ ya pho l'ezeda; ọ nwua ejima; ọ bụchaaru nwoke. ²⁵ Onye ọphu vuru ụzo futa dū uswe-uswe; ẹhu iya l'ophu duẹpho g'uwe-adzū. Ọo ya bụ; ẹphe woru iya gūa Iso. ²⁶ Anwunwu, aanwū iya; nwune iya nọdu etso iya; wọru iya ẹka l'ichirupfu okpa. Ọo ya bụ; ẹphe gūa ya Jiékọpu. Áyizaku nọwaru ukporo apha ẹto teke Ribeka nwutaru iya unwegirima ono.

²⁷ Ụnwegirima ono bya evuta. Iso bụru onye maru ẹnya nta-a; onye anọduje aghaphe l'oma ẹgu. Jiékọpu bụkwanuru onye eme gelee; tẹme ọ nọdu anọduje anọ l'unuphu. ²⁸ Eshinu Áyizaku bụ onye anụ, shi l'ẹgbudu atsoje ntumatu; o yee Iso obu; Ribeka yekwanaa Jiékọpu obu.

²⁹ O -rwua ujiku lanụ; Jiékọpu nọdu agwọ ine. Iso shi nta-a bata; mbà nọdu atū iya atūtu. ³⁰ O sụ Jiékọpu g'ọ kọo ya ọ-cha-pfuu iphe ono, o shiberu ono ẹgwegwa; lẹ mbà atukwa iya atūtu! (Noo iphe, meru g'o gude a wata iya eku Edomu bụ ono.)

³¹ Jiékọpu sụ iya: “Ọo m'ọ bụru lẹ mu a-buru ngu ọgerenya!”

³² Iso sụ g'o lenu lẹ ya anwuhukwa anwuhu. ?Ya gude aburu ogerenya eme gunu?

³³ Jiékọpu sụ iya g'o riadanaru iya angụ. Ọ bya eria angụ lẹ ya hawaru gẹ Jiékọpu buru iya ogerenya.

³⁴ Jiékọpu bya awata buredi nụ iya; bya ekuta ine azamu ono, ọ gwọru ono nụkwa iya phọ; o ria. O richaa ya bya angua iphe, aangụ angungu; ọ buru iya atugbu.

Ọo ya bụ lẹ Iso ta agubeduru aburu ogerenya iya iphe.

26

Áyizaku yẹle Abimeleku

¹ A nonyaa; ẹgu bya l'ali ono; a -gufukwa ophu byajeru teke Ébirihamu nọ. Áyizaku lapfu Abimeleku, eze ndu Filisitayinu lẹ Gera. ² Chipfu byapfuta Áyizaku bya asụ iya: “Te ejekwa ala ali Ijiputu. Bukwaru l'ali ono, mu a-sụ ngu g'i buru ono! ³ Butotanu l'ali-a; huma lẹ mu a-nọdu swiru ngu eswiru; teme mu ekebekwa ngu phọ l'oma. Kẹle ọo gubedua; gụ l'awa ngu bẹ mu a-nụkota ali-a l'ophu. Ọzo bụ l'iphemiphe, mu riru Ébirihamu nte lẹ mu e-meru iya bẹ mu e-mekotakwa. ⁴ Mu e-me awa ngu g'ephe ha l'otu gẹ kpokpode, nọ l'akpaminigwe. Mu abya anụ phẹ ali-a l'ophu. Teme ọ buru oshilokpa ngu bẹ ee-shi l'eka kebe ohamoha, nọkota lẹ mgboko l'oma. ⁵ Ọ buru iphe, kparụ iya nụ bụ lẹ Ébirihamu meru olu mu; mbụ l'o meru opfu mu. Ọ buru iphe, mu sụru g'o mee bẹ o meru; mbụ iphe, mu toru okpa iya; bya edobekota ekemu mu.” ⁶ Ọ buru iya bụ lẹ Áyizaku eburu lẹ Gera.

⁷ Unwoke ndu eka ono bya akpaahaa ya ishi nyee ya. Ọ sụ phẹ l'ephe l'iya bukwa nwune. Iphe, o gude pfua nno bụ lẹ ndzụ agụ iya asụ l'ọo nyee ya. Ọ riru lẹ ndu

ẹka ono e-gbu iya nata iya Ribeka; kele Ribeka manụkaru mma.

⁸ Áyizaku buẹpho ẹka ono nọo ọdu; Abimeleku, eze ndu Filisitayinu bya epyofu ẹnya le windo hụma Áyizaku ẹka yele nyee ya, bu Ribeka ebvu oke ebvu. ⁹ Abimeleku bya ekua Áyizaku sụ iya: “?Ọ kwa le nwanị ono be ịilu ọkpobe alulu? ?Bu gụnu meru g'o gude i sụ l'ọ bu nwune ngu?”

Áyizaku sụ iya: “?Tị madu le mu ari le ndzụ mu e-tuphahụ l'opfu ẹhu iya?”

¹⁰ Ọo ya bu; Abimeleku sụ iya: “?Egube iphe ọwa-a, i meru anyi-a bu gụnu? Ọme unwoke ndu anyi onye lanu jekwanuru je ejepfu nyee ngu onoya; me iishi egube ono mee g'a taa anyi uta.”

¹¹ Ọo ya bu; Abimeleku bya aturu ndu ẹka ono g'ephe ha ekemu sụ: “Onye choru nwoke-a; ọzoo nyee ya opfu be ee-gbukwa egbugbu!”

¹² Áyizaku bya akobe iphe l'alị ono; bya akpata iphe, ha g'iphe, ọ koberu l'alị apha ono mgbo ukporo ise; noo kele Chipfu keberu iya l'oma. ¹³ Ọ bya enweru iphe; ẹku wata iya abyaru; jasụ ọ buru ọbaba. ¹⁴ Ọ nweru aturu, du igwerigwe; bya enweru eswi; bya agbashia ohu dobe. A nonyaa; ndu Filisitayinu jaharu iya ijiẹnnya. ¹⁵ Ọo ya bu; iphe, bukpoọ welu iya, shiro teke nna iya, bu Ebirhamu nọ; bu welu, ohu nna iya phe tushiru doberu iya; ndu Filisitayinu bya atsichishichaa ya; mbu gude eja nwuchishichaa ya.

¹⁶ Ọo ya bu; Abimeleku sụ Áyizaku: “Kwata lufuru anyi; noo kele i kariwaru anyi ẹka shii!”

¹⁷ Ọ buru iya bu le Áyizaku akwafu je akpobe ulo-ekwa iya le nsuda Gera; je eburu l'ẹka ono. ¹⁸ Áyizaku bya etsoru tukwachaa welu ono, a turu teke nna iya, bu

Ébirihamu nọ ndzụ ono; mbụ wẹlu ono, ndu Filisitayinu nwuchishiru lẹ gẹ nna iya nwụhucharu ono. Ọ bya agụkwachaa ya ẹpha ono, nna iya shi gụshia ya ono.

¹⁹ Ndu ozi Áyizaku bya ebvua wẹlu lẹ nsụda ono; bya ebvuvu mini, doru risaa. ²⁰ Obenu lẹ ndu eche iphe-edobe ndu Gera; ẹphe lẹ ndu eche kẹ Áyizaku wataru adzọ wẹlu ọbu. Ẹphe sụ lẹ mini ono bụ mini ẹphebe ndu Gera. Áyizaku woru wẹlu ono gụa Isẹku; kẹle a swọru iya ụswo. ²¹ Ẹphe bya atụa wẹlu ọzo; ndu Gera dzọpfukwaru iya phọ. Áyizaku gụa ono Sitina. ²² Ọ gbeshi l'ẹka ono je atụa wẹlu ọzo; ọphu o nweedu onye dzọbaru ono. Ọ gụa ya Rehobotu sụ: “Nta-a bẹ Chipfu mewaru g'anyi sụsaa onwanyị l'alị-a; nọdu iya mịa amimi g'oshi-ọmi.”

²³ Ọ gbẹ l'ẹka ono; ọ lashia Biye-Sheba. ²⁴ Ọ -rwua l'enyashi ono; Chipfu byapfuta iya bya asụ iya: “Ọ kwa mbẹdua bụ Chileke kẹ nna ngu, bụ Ébirihamu. Gẹ ndzụ ta agụshi ngu; kẹle mu nọ-kube ngu. Mu e-gude iswi ẹhu onye-ozị mu, bụ Ébirihamu kebe ngu l'ọma; mee g'awa ngu ka l'otu.”

²⁵ Áyizaku bya akpua ọru-ngweja l'ẹka ono; bya akpọku ẹpha Chipfu. Ọ woru ụlo-ẹkwa iya kpọbe. Ndu ozi iya bya eworu wẹlu tụa.

²⁶ Ọ bụru teke ono bẹ Abimeleku shi lẹ Gera kpapfuta iya; ẹphe lẹ Ahuzatu, onye agbaziru iya olu; waa Fayikolu, onye-ishi ndu ojogu iya. ²⁷ Áyizaku jia phẹ sụ: “?Bụ gunu meru iphe, unu abya ibe mu; l'ẹka mu dụ unu ashị; unu chia mu l'alị unu-a?”

²⁸ Ẹphe sụ iya: “Anyi hụmaru lẹ Chipfu nọ-kube ngu. Noo ya; anyi sụ l'ọ gbaru g'anyi lẹ ngu ria nte. G'anyi lẹ ngu gbaa ndzụ; ²⁹ g'ọ tọ dụ iphe, ii-me anyibe ndu Gera; ẹgube ono, adudu iphe, anyi meru ngu ono; ọ chia l'anyi

meru ngu odo; bya edufu ngu; i lashia le nchi-odoo. O buru iya bu le Chipfu abya nta-a bya ekebe ngu l'oma.”

³⁰ Ayizaku bya eshiaru phe nri, ha shii; ephe bya eria bya angua iphe, aangū angūngu. ³¹ O -rwua le nchita-abohu iya l'onmewa utsu; unwoke ono bya eworu nte ria. Ayizaku dufu phe; ephe tugbua; o buru phe alala le nchi-odoo.

³² O buru mboku ono be ndu-ozu Ayizaku byaru bya epfuaru iya ke welu pho, ephe turu pho su iya l'ephe humakwaru mini. ³³ O gua ya Sheba. Epha mkpukpu ono buru Biye-Sheba byasu ntanu-a.

³⁴ Iso nopho ukporo apha labo; o je alua Jiuditu, nwada Beri, onye Hetu; bya alukwapho Basumatu, nwada Elonu, onye Hetu kwapho. ³⁵ Ephe buru aphu tsoru Ayizaku yele Ribeka.

27

*Jiek*Opu anata onu-oma l'eka Ayizaku

¹ Ayizaku buerupho ogerenya; k'ophu oophuwa ragaraga; o kua Iso, bu okpara iya su iya: “Nwa mu!”

O za iya enu.

² O su iya: “Nta-a be mu buakwaa nwoke ogerenya; ophu mu amakwa mboku, mu a-nwuhu. ³ Ngwa; wota iphe, iigudeje achi nta-a; mbu eda-apfu waa apfu ngu; gude je l'egbudu je egbuaru mu anu! ⁴ L'ibya egude iya shiaru mu nri, atso utso, bu ophu aduje mu ree; pataru mu; ge mu ria goru onu-oma nu ngu; temanu mu anwuhul!”

⁵ Ribeka ngabekpoephe nchi ge Ayizaku epfu eyeru nwa iya, bu Iso. Iso tugbuepho jeshia l'egbudu ge ya gbua anu palata; ⁶ Ribeka su nwa iya, bu JiekOpu: “Mu suru-a; mu numakwaru teke nna ngu shi epfu eyeru

nwune ngu, bu Iso ⁷ su iya g'o je egbua anu-egbudu gude shiaru iya nri, atsɔ uto ge ya ria; k'ophu ya anodu l'ataphu Chipfu goru onu-oma nu iya; teme ya anwuhu. ⁸ Nta-a bu le-a; nwa mu; ngabekpoepo nchi ree; mee iphe, mu a-su g'i mee! ⁹ Ngwa; je l'eka aturu ye l'eghu doru; je ahota ada egbu labo, du ree; ge mu gude shiaru nna ngu nri, atsɔ uto. Mu e-shie ya pho g'oodu iya ree. ¹⁰ L'ikwata iya je anu nna ngu g'o ria; k'ophu oo-goru ngu onu-oma iya; temanu l'onwuhu.”

¹¹ Jiekopu su Ribeka, bu ne iya: “Obenu le nwune mu, bu Iso gbaru ejí; mbedua buru onye ehu akwo akwokwo. ¹² O bukwanuru le nna mu rwaru mu eka-e? L'ohuma l'oo eregede be mu agbaru iya; l'ooworu onu tua mu; me o lasha ophu oo-goru onu-oma nu mu.”

¹³ Ne iya su iya: “Nwa mu; ge mu vutaro onu ono m'o tua ngu iya! O epho g'i mee iphe, mu suru g'i mee-a; tugbua je akputaru mu iya!”

¹⁴ Oo ya bu; o tugbua je akputaru ne iya egbu obu. Ne iya bya egude iya shia nri, atsɔ uto; shie ya pho g'ooduje nna Jiekopu ono ree. ¹⁵ Ribeka bya ewota uwe Iso, bu nwune Jiekopu k'ogeranya; mbu uwe iya ophu kakota ama mma l'uwe, Iso koberu l'ulo iya; bya eworu yee nwa iya ke nwata, bu Jiekopu. ¹⁶ O bya eworu akpo egbu phua ya l'eka; bya aphua ya ya l'olu, bu eka akwo iya akwokwo. ¹⁷ O bya eworu nri ono, atsɔ uto ono pee Jiekopu; bya appe ya buredi, o gheru ye iya.

¹⁸ Jiekopu bya aparu iya jepfu nna iya bya asu iya: “Nnana!”

O za iya: “Owee nwa mu! ?I bu onye?”

¹⁹ Jiekopu su nna iya: “O kwa mbedua, bu Iso; bya aburu okpara ngu. Mu meakwaru g'i ziru mu. Gbeshikwa nodu anoo taa anu obu, mu gburu obu; g'igoru onu-oma nu mu.”

²⁰ Áyizaku bya ajía ya sụ: “?Denu g'i shiru gbukebewa iya ẹgwegwa ẹgube ono nwa mu?”

Jiékpọ sụ iya: “Ọo Chipfu, bụ Chileke ngu meru mu; o nweru ishi.”

²¹ Áyizaku sụ Jiékpọ: “Kpịritaekwaru gẹ mu rwa ngu ẹka; gẹ mu maru ?i bụ-a nwa mu Iso tọo tị bụdu iya?”

²² Jiékpọ bya ejekube nna iya, bụ Áyizaku ntse. Ọ bya arwachaa ya ẹka bya asụ: “Olu-opfu ngu bụ olu Jiékpọ; obenu l'ẹka ngu bụ ẹka Iso.” ²³ Ọphu ọ tọ hụbeduru iya ama; noo kẹle ẹka iya dụ ẹji ẹji gẹ kẹ nwune iya, bụ Iso. Ọ gọru ọnu-ọma nụ iya. ²⁴ Ọ jịadaa ya sụ iya: “?I bụ-a nwa mu, bụ Iso tọo?”

Ọ sụ iya: “Ee. Mu bụkwa iya-a.”

²⁵ Ọo ya bụ; ọ sụ iya: “Ngwanụ nwa mu; patanuru mu anụ, i gburu shia nri ọbu gẹ mu ria; k'ọphu mu a-gọru ọnu-ọma nụ ngu!”

Jiékpọ bya apajeru iya ya; o ria; ọ bya apataru iya mее; ọ ngua. ²⁶ Nna iya, bụ Áyizaku sụ iya: “Bya ẹka-a nwa mu; bya etsutsua mu ọnu!”

²⁷ Ọo ya bụ; o jekube iya ntse je etsutsua ya ọnu; Áyizaku nụmaepho mkpọ, uwe iya eshi; ọ gọru ọnu-ọma nụ iya sụ iya:

“Mkpọ, nwa mu eshi
dụ gẹ mkpọ ẹgu,
Chipfu keberu l'ọma.

²⁸ Gẹ Chipfu shi l'imigwe
kwaaru ngu iji;
l'ọonu ngu ẹka mgboko
kakọta ree;
l'oomee g'i nweru nri yẹle
mее nweru k'etsutsu iya.

²⁹ G'ọha, dụ igwerigwe
jeru ngu ozi!

Gẹ ndiphe phozejeru ngu!
 L'ịiburu onye a-buru onye-ishi
 unwune ngu!
 G'ụnwu, ne ngu nwutaru
 phozejeru ngu!
 Gẹ ndu turu ngu ọnu
 bukwaru ndu a turu ọnu!
 Ndu gọru ọnu-ọma nụ ngu
 abukwanuru ndu a gọru
 ọnu-ọma nụ!”

³⁰ Áyizaku gọ-ghechaerupho Jiékpọ ọnu-ọma ono; o shiepho l'ataphu nna iya tughua jeriberu nwanshii; nwune iya, bu Iso shi nta-a bata. ³¹ Ọ bya eshikwapho nri, atso uto pataru nna iya bya asu iya: “Nnana; gbeshi bya ataa anu-a, mu gburu shiaru ngu-a g'ịigoru ọnu-ọma ngu nụ mu.”

³² Nna iya, bu Áyizaku bya aja ya su: “?I bu onye?”

Ọ su iya: “Mu bukwa nwa ngu nwoke; mbu okpara ngu, bu Iso.”

³³ Áyizaku phuhu mebyikpo ke kpaakpaakpaa bya asu: “?Buhunu onye gburu anu wotaru mu; mu righeru le mgboru g'ịibya-a? Mu gokwaru ọnu-ọma nụ onye ono; mbu l'onye ono buakwaa onye e keberu l'oma.”

³⁴ Iso numaepho opfu nna iya; o tukpoo ekwa; chiahaa mkpu su nna iya: “Gofunaaru mu ọnu-ọma; jikonu nna!”

³⁵ Áyizaku su iya: “Nwune ngu gudeakwa eregede bya anata ọnu-ọma ngu obu.”

³⁶ Iso su: “O epho Jiékpọ, a guru iya be gbaru iya nụ. Owa-a kwewa mgbo labo, o ghogbutaru mu. O nataru mu okpara, mu bu. O bya nta-a bya anatafu mu ọnu-ọma mu.” O ja nna iya su iya: “?To nwekpoda ọnu-ọma ono ophu i doberu mu me nanu?”

³⁷ Áyizaku sù Iso: “Mu meakwaru Jiékòpu g'ò buru nnajìuphu ngu; mu bya emekòtaakwa ndu ephe l'ia bu g'ephe buru ndu-ozì iya; bya agòakwarupho ònu-òma nù iya lẹ nri; waa lẹ mẹe. Nta-a bẹ o to nwekwa iphe, mu a-dù ike meeru ngu nwa mu.”

³⁸ Iso nòdu epfukpòekwarupho nna iya sù iya: “Nna; ti nwekpòdaa g'ò ka mma l'ò akpuru ònu-òma lanù, ì-gòru mu? Gòfunaaru mu ònu-òma; jikonu nna!” Ò wata ara ekwa.

³⁹ Nna iya, bu Áyizaku bya eyeeru iya ònu sù iya:
 “I tii budu l'eka
 mgboko kakota ree;
 ophu i budu l'eka Chipfu
 shi l'imigwe akwa jii.

⁴⁰ Ò egbu mma bẹ ii-gude buru;
 tẹme nwune ngu bẹ
 ì-nòdu ejeru ozi.

Òle a -nonyakwanaa ò dù
 ngu enyiru;
 L'ikwefuru iya ike;
 unu l'ia edokaha.”

Jiékòpu agba ala ibe Lebanù

⁴¹ Iso bya akpò Jiékòpu ashì; kẹle ò ònu-òma, nna iya gege agòru nù iya bẹ ò gòru nù Jiékòpu. Ò rìà l'ime onwiya sù: “?Ò kwa l'oorwuwa teke aa-kwa nnana? E -mechaa bẹ mu e-woru Jiékòpu, bu nwune mu-a gbua.”

⁴² E pfurupho Ribeka iphe, nwa iya k'ògerenya, bu Iso pfuru; o zia g'e je ekuwa nwa iya kẹ nwata, bu Jiékòpu. Ò bya; ò sù iya: “Lekwa lẹ nwune ngu, bu Iso bukwa iphe, o gude adù onwiya obu bu lẹ ya e-mecha gbua ngu. ⁴³ Òo ya bu lẹ-a; nwa mu; mekwaa iphe, mu abya epfupfu; gbalakwa egwegwa lapfu nwune ne ngu,

bụ Lebanu le Haranu! ⁴⁴ Je anotota l'eka ono g'ehu ghubuhuada nwune ngu eghu! ⁴⁵ O -buru l'iphe, i meru nwune ngu ghubuhueru iya pho eghu; o zohaa ya; mu ezia ozi su g'i shi l'eka ono lwatashia. Kele mu ta ahadu ge ndzu unu n'ebo tuphashihu l'eswe ujiku lanu."

⁴⁶ Noo ya bu; Ribeka bya ejepfu Ayizaku je asu iya: "Anodu ndzu dukwaa mu enyiru; o buru unwanyi ndu Hetu-a kparu iya. O -buru le Jiekopu lutafuaru unwanyi ndu ali-a; mbu unwanyi ndu Hetu, du ge ndu owa-a; be ?mu a-nodukwadu ndzu eme gunu?"

28

¹ O buru iya bu le Ayizaku bya ekua Jiekopu; bya agoru onu-oma nu iya; bya atuaru iya ekemu su iya: "Ta alunupho nwanyi Kenu! ² Tugbuekwapho jeshia Padanu-Aramu jepfu ndibe nna ngu oche, nwuru ne ngu, bu Betuwelu; je alutaru onwongu nwanyi l'eka ono; luta nwada Lebanu, bu nwune ne ngu! ³ Ge Chileke, bu Okwoolemka kebe ngu l'oma; mee ngu g'i nwushia unwu; bya emee g'i jaa ajaja gbiriri jasu iburu nna oha, du igwerigwe. ⁴ Ge Chileke mee g'onu-oma ono, o goru nu Ebirhamu ono; ree l'ehu ngu me l'awa ngu. Oo ya bu; k'ophu ii-nweru ali ono, i bu nlwamulwa ono; mbu ali ono, Chileke nuru Ebirhamu ono." ⁵ Oo ya bu; Ayizaku bya edufu Jiekopu; o tugbua jeshia Padanu-Aramu. O buru ibe Lebanu be ooje, bu iya bu nwatibe Betuwelu, onye Aramu. Lebanu ono bu nwune Ribeka, bu ne Jiekopu yele Iso.

⁶ E mecha; Iso bya amaru le Ayizaku gowaru onu-oma nu Jiekopu; bya edufuwa iya g'o laa Padanu-Aramu; je aluta nwanyi l'eka ono; teme le teke ono, o goru onu-oma nu iya ono be o turu iya ekemu su g'o to lukwa nwanyi Kenu; ⁷ teme waa le Jiekopu mewaru iphe, ne

iya yele nna iya pfuru iya bya ejeshiwa Padanu-Aramu. ⁸ O gbẹ teke ono bya edoo Iso ẹnya l'Ọ dū nna iya, bụ Áyizaku ẹji; mbụ ụnwanyi, shi l'alị Kénanu. ⁹ O tughua je l'ibe Ishimelu; bya alua Mahalatu, bụ nwune Nebayotu; bya aburu nwada Ishimelu, bụ nwatibe Ébirihamu; je eyekoberu ụnwanyi ọphu o shi aluhawa.

Nrwọ, Jiékọpu rwọru ọ Bẹtelu

¹⁰ Tọbudu iya bụ; Jiékọpu shi ọ Biye-Sheba tughua; ọ buru iya eje mkpukpu Haranu. ¹¹ O jenyaa; nchi jipfu iya l'ẹka lanu. O pfushi l'ẹka ono gẹ ya kwaa akwakwa. O je apata mkpuma lanu l'ẹka ono bya eswibe l'ishi zezeta; mgbenya tu iya. ¹² O bya arwọo nrwọ bya ahuma obebe, a sụberu ọkpa iya l'alị; o je eberu l'imigwe. Ụnwu ojozi Chileke nọdu enyi iya godogodo; ndu enyihu enyihu; ndu enyizeta enyizeta. ¹³ Chipfu pfuru l'Ọnonu iya pfua sụ: “O kwa mu bụ Chipfu; bya aburu Chileke kẹ nna ngu, bụ Ébirihamu; yele Áyizaku. Alị ono, i zẹ l'eli iya ono bẹ mu a-nu unu l'awa ngu. ¹⁴ Oshilọkpa ngu a-du igwerigwe g'ẹja, nọ l'alị. Unu e-bucha burwua ụzo ẹnyanwu-arịba; bya eburwua ụzo ẹnyanwu-awawa; unu ebua jasụ l'ụzo isheli; bua jasụ ụzo ọhali. Mu e-shi unu l'awa ngu l'ẹka kebe ndiphe l'ophu l'ọma. ¹⁵ Teme; humakpodapho; mu swikwaru ngu eswiru; mu a-nọdukpoephe eleta ngu ẹnya l'iphe, bụkpoo ẹkameka iije; ọzo bụ ọ mu e-duphuta ngu azu l'alị-a. Mu ta abyadu aha ngu jasụ mu emekota iphe, mu kweru ukwe iya.”

¹⁶ Jiékọpu shiepho ọ mgbenya tehu; bya asu: “Aha! ? Bụ iya bụ ọ Chipfu nọ l'ẹka-a; ọphu mu eshidu maru?” ¹⁷ Ndzụ nọdu agụ iya. O sụ: “Eka-a bẹ akpabiri iya dukwa! Eka-a te nwekwa iphe ọzo, ọ bụ; abudu ọlo Chileke. O kwa ẹka-a bụ ẹka eeshije bahu l'imigwe!”

¹⁸ O -rwua l'õnmewa uto le nchita-abõhu iya; Jiékõpu bya ewota mkpuma ono, o shi swibe l'ishi ono; bya akpõbe g'itso; o woru manu wushi iya l'eli. ¹⁹ O gwa eka ono Bõtelu; obenu iphe, e shi ekuje iya bu Luzu.

²⁰ Jiékõpu bya eribua nte su: “Chileke -swikpõwaru mu eswiru; eleta mu enya l'ije-a, mu eje-a; bya anukota mu nri; ye l'iphe, eeye l'õhu; me k'anma l'upfu; ²¹ k'õphu bu le mu lwaru l'ibe nna mu l'õhu-guu; be mu e-mekwa Chipfu g'õ buru Chileke mu! ²² Mkpuma-a, mu pfulberu g'itso-a be a-buru uo Chileke; teme iphemiphe, gube Chipfu nukotarumu be mu a-nuje ngu oke-lanu-l'uzo-iri.”

29

Jiékõpu ejerwu ali Padanu-Aramu

¹ Jiékõpu tugbukwa jeshia iphe, ooje; o jee gbiriri jasõ o jerwua ali ndu uzo enyanwu-awawa. ² O -rwua l'eka ono; o huma wõlu, nõ l'õma egu; waa ikpo aturu eto, doru le mgboru iya; noo kele aturu ono anguje mini le wõlu ono. Mkpuma, e gude swichia õnu wõlu ono ha shii. ³ O nõdu abujeru; aturu ono -dzukõepho l'eka ono; ndu eche iya nu abya atuko swifu mkpuma ono l'õnu wõlu ono seta mini doberu aturu ono. Epe -mechaa; epe abya eswita mkpuma ono dobe l'eka o shi du l'õnu wõlu ono.

⁴ Jiékõpu bya ajia ndu eche aturu ono su: “Unwune mu; ?bu awe be unu shi?”

Epe su iya l'ephe shikwa Haranu.

⁵ O su phe: “?Unu maru Lebanu, nwanwa Nahõ?”

Epe su ee; l'ephe makwaru iya.

⁶ Jiékõpu su phe: “?Ehu du iya-a ree?”

Epe su iya: “Ee; ehu dukwa iya-a ree; teme l'õ kwa nwada iya, bu Rechiõlu chi aturu abya phõ.”

⁷ Ọ sụ phẹ: “?Unu te eledu l'enyanywu dukwadu shii? L'o toko rwudu teke aachikobeje aturu. Unu setanu mini doberu aturu obu g'ephe ngua; g'unu achiru phẹ jebaa le nri!”

⁸ Ephe sụ iya: “Anyi ta adukwa ike. Ọ kwa a - chikobecheaa aturu ono g'ọ ha; l'aabya eswifu mkpuma l'onu welu ono; temanu l'aawata eche aturu mini teke ono.”

⁹ Ọ n dukwadu epfu eyeru phẹ; Rechielu chiru aturu ibe nna iya gude bya; noo kele ọ bu nwamgboko, eche aturu. ¹⁰ Jiékọpu humaepho Rechielu, bu nwada Lebanu, onye bu nwune ne iya; waa aturu Lebanu; ọ tughua je eswifu mkpuma ono l'onu welu ono; bya eseta mini doberu aturu nwune ne iya ono; ọ ngua. ¹¹ Jiékọpu bya etsutsua Rechielu onu; bya awata arashi ekwa ike. ¹² Ọ bya epfuaru Rechielu l'ephe le nna iya bukwa; mbu le ya bukwa nwatibe Ribeka. Rechielu gbagbua je akọoru iya nna iya.

¹³ Lebanu numaepho ke Jiékọpu, bu nwa nwune iya; ọ gbapfushia ya. Ọ bya etsutsua ya onu; bya eduta iya lashia ibe iya. E rwua ibe iya; Jiékọpu woru iphemiphe kọkotaru iya. ¹⁴ Lebanu sụ iya “Mu le ngu bukwa mee lanu.”

Jiékọpu aluta Lii yele Rechielu

Tobudu iya bu; ephe le Jiékọpu nepho onwa ophu; ¹⁵ Lebanu sụ iya: “Ọ to budu le mu le ngu bu abubu bu iphe, a-kpata g'i jejeru mu ozi ke mmanu. Kọoru mu iphe, mu a-pfuje ngu aswa ozi ngu!”

¹⁶ Noo ya; Lebanu nwutaru unwumgboko labo. Epha onye k'ogeranya bu Lii; epha onye ke nwata bu Rechielu. ¹⁷ Lii be enya du rogoro rogoro; Rechielu ndu ama mma bya adu ubvu l'enya. ¹⁸ Jiékọpu yeru Rechielu

obu. Oo ya bu; o su Lebanu: “Ge mu jenaaru ngu ozi apha esaa; g'i kee mu nwada ngu, bu Rechielu.”

¹⁹ Lebanu su iya: “O kabakwanu ree le mu keru ngu iya eme le mu woru iya kee akataka onye ozo. Ngwa; g'anyi le ngu bunuru.” ²⁰ Oo ya bu; Jiekopu bya ejee ozi apha esaa g'e kee ya Rechielu. Apha esaa ono du ya pho ge nwujiku olemole; noo kele o yeru Rechielu obu shii.

²¹ Oo ya bu; Jiekopu bya asu Lebanu: “Ngwa; dewaa mu ro nyee mu. Mu no-dzuwaru apha esaa obu. O nodu aguwa mu egu ge mu l'iya kwaa.”

²² Oo ya bu; Lebanu bya ekukobe ndu eka ono bya eshiaru phe nri. ²³ O be l'uzenyashi; o bya eduta nwada iya, bu Lii; bya eduru nu Jiekopu; ephe le Jiekopu kwaa. ²⁴ Lebanu bya eye eka l'ohu iya duta nwamgboko lanu, ephe iya bu Zilipa duru nu nwada iya ono g'o jejeru iya ozi ulo.

²⁵ Nchi bohuepho; Jiekopu huma l'oo Lii be e deru iya. Jiekopu su Lebanu: “?Bu gunu be i meru mu iphe, du egube-a? ?Tobudu Rechielu be mu jeru ngu ozi iya? ?Bu gunu meru g'o gude i gbaaru mu egube eregede-a?”

²⁶ Lebanu su iya: “?Ti madu le g'omelali du bu l'anyi te ekejedu onye ke nwata l'eba abu l'ekewaru onye k'ogerenya?” ²⁷ Su iya: “Taa nshi meghekpadaa ekele onye owa-a idzu-a. E -mechaa; mu ekefua ngu onye ke nwata; ole ii-jekwanuru mu ozi iya apha esaa ozo.”

²⁸ Jiekopu mee ya nno. O mee ekele Lii idzu ophu. Lebanu bya ekefua ya nwada iya, bu Rechielu; o lufuaru. ²⁹ Lebanu bya eye eka l'ohu iya duta nwamgboko lanu, ephe iya bu Biliha duru nu nwada iya ono, bu Rechielu g'o jejeru iya ozi ulo. ³⁰ Jiekopu ephe le Rechielu bya akwakwapho. O ka eye Rechielu obu eme le Lii. O bya ejeeru Lebanu ozi apha esaa ozo.

Ụnwu, Jiékpọpụ nwụtaru

³¹ Chipfu hụmaepho lẹ Lii bẹ e te eyeduru obu; o ghebe ẹkpá-nwa iya ọnu; ọpụ Rechielu atsuđu ime. ³² Lii bya atsuđu ime bya anwụa nwa nwoke. O woru iya gụa Rúbenu; kele ọ sụru: “Chipfu hụmawaru iphe-ẹhuka, mu eje. Nta-a bẹ mu maru lẹ nnajịuphu mu e-ye mu obu.”

³³ Ọ bya atsuđu ime ọzo bya anwụkwapho nwa nwoke. Ọ sụ: “Ọ kwa lẹ Chipfu nūmaru l'e te eyeduru mu obu meru g'ọ gude ọ nūkwá mu pho onye ọwa-a.” O woru iya gụa Simiyonu.

³⁴ Ọ byakwa atsuđu ime ọzo; o zedakwapho nwụa nwa nwoke ọzo. Ọ sụ: “Nta-a bẹ mu maru lẹ nnajịuphu mu a-gharu mu iphu; noo kele mu nwụtaru iya unwoke ẹto.” Ọo ya bụ; o woru iya gụa Lívai.

³⁵ Ọ bya atsuđu ime ọzo; nwụa nwa nwoke. Ọ sụ: “Ọgiya-a bẹ mu e-tu Chipfu ẹpha.” O woru iya gụa Jiuda. Ọ nwụchaa onye k'ono; ọ pfulu apfulu.

30

¹ Rechielu hụmaepho lẹ ya ta anwụaduru Jiékpọpụ mụ nwa lanụ; o koaharụ nwune iya okophoo. Ọo ya bụ; ọ sụ Jiékpọpụ: “Yekwaa mu ime; ọdumeka mu anwụhukwa!”

² Ọpụ iya ono ghua Jiékpọpụ egbu. Ọ sụ iya: “?Bụ mbẹdua bụ Chileke, kpọshiru ngu anwụta nwa?”

³ Ọ sụ iya: “Duta ohu mu-a, bụ Biliha gẹ gụ l'iya kwajẹ g'ọ nwụtaru mu ụnwegirima; k'ọpụ mu e-shi iya l'ẹka nweru awa.”

⁴ Ọo ya bụ; ọ bya ekuta ohu ono, bụ Biliha nụ iya; ọ luru. Biliha yẹle Jiékpọpụ bya akwaa; ⁵ ọ bya atsuđu ime nwụaru iya nwa nwoke. ⁶ Noo ya; Rechielu sụ: “Nta-a bẹ Chileke hawaru mu enge. Ọ ngabewaru nchị numa iphe, mu rworu iya; bya anụ mu nwa nwoke.” Eshinu ọ dū ẹgube ono; ọ gụa ya Danu.

⁷ A nonyakwa; ohu Rechielu ono, bu Biliha bya atsuta ime ozo; bya anwuaru Jiékòpu nwa nwoke k'èbo. ⁸ Rechielu sù: “Mu lè nwune mu kpaakwaru enya shii; òle nta-a bè mu kaakwanaa ya enya.” Oo ya bu; o woru nwata obu gùa Nafutali.

⁹ Lii hùmaepho lè ya pfuru apfuru; o duta ohu nkiya, bu Zilipa nu Jiékòpu g'ò luru. ¹⁰ Ohu Lii ono, bu Zilipa bya anwutaru Jiékòpu nwa nwoke. ¹¹ Lii sù: “Owa-a bukwa iphe-ekweru.” Oo ya bu; o gùa ya Gadu.

¹² Ohu Lii ono, bu Zilipa bya anwuta nwa nwoke k'èbo. ¹³ Oo ya bu; Lii sù: “Èhu atsòshikwa mu utso ike; nta-a bè unwanyi a-nòdu eku mu onye a gòru èhu-utso nu.” O woru nwata obu gùa Asha.

¹⁴ O be teke ebuje witi; Rúbènu tugbua je l'ègu; o hùma akpuru mandureku; o wòta iya je anu ne iya, bu Lii. Rechielu sù Lii: “Jiko hènnaa mu akpuru mandureku, nwa ngu wòtaru ngu.”

¹⁵ Obenu l'ò sùru iya: “?Ji mu ophu ì nataru mu teke asuduru ngu; ì nòdu emefua g'ì nata mu akpuru mandureku, nwa mu nuru mu?”

Rechielu sù iya: “O dù ree; g'ò laru ngu l'ulo l'enyashi-a l'ugwo akpuru mandureku nwa ngu obu.”

¹⁶ Oo ya bu; Jiékòpu shièpho l'ègu lwa l'uzenyashi mboku ono; Lii gba iya ndzuta je asu iya: “Lwakwaru mu l'ulo l'enyashi-a! Mu gudeakwa akpuru mandureku nwa mu zua ngu!” Oo ya bu; o lwaru iya l'ulo l'enyashi ono.

¹⁷ Chileke ngaberu Lii nchi; o tsuta ime bya anwutaru Jiékòpu nwa nwoke k'ise. ¹⁸ Oo ya bu; Lii sù: “Chileke buakwaru mu nggo; kele mu kutaru ohu mu kee Jiékòpu; o luru.” O woru nwata obu gùa Isaka.

¹⁹ Lii tsuta ime ozo; bya anwutaru Jiékòpu nwa nwoke k'ishii. ²⁰ Lii bya asu: “Chileke meakwaru mu iphe-oma, paru aka. Nta-a bè mu mawaru lè ji mu a-kwabeje mu-a

ùb̀v̀; eshinu mu nẁt̀aru iya ̀nwu-okoro ishii.” Ọo ya b̀; o woru iya g̀a Zebul̀nu.

²¹ E mechaa; Ọ bya anẁa nwamgb̀ko bya eworu iya g̀a Dayina.

²² Chileke bya anyata Rechiel̀; bya angab̀eru iya nch̀ bya eworu iya ̀kpa-nwa ghebe ̀nu. ²³ Ọ ts̀ta ime; bya anẁa nwa nwoke bya as̀: “Chileke naf̀waru mu iphe-iphere ono.” ²⁴ Ọ g̀a ya Jióf̀fu; k̀le Ọ s̀ru: “G̀ Chipfu yekwakwaru mu nwa nwoke Ọzo l'̀wa-a.”

At̀ru Jiék̀pu az̀shi aka igwerigwe

²⁵ Rechiel̀u nẁchaepho Jióf̀fu; Jiék̀pu s̀ Lebaǹ: “Dua mu g̀ mu laa ibe nna mu. ²⁶ L'̀ haar̀ mu unyomu mu ph̀; waa ̀nwegirima mu, b̀ ndu mu jeru ngu ozi l'ishi ph̀-*a*; g̀ mu gude lash̀a. L'̀ mawaru g̀ mu jeberu ngu ozi.”

²⁷ Lebaǹ s̀ iya: “Ọ -b̀ru l̀ mu d̀ ngu l'obu eviya; jiko ǹbanaa! L̀ mu lewaru ̀nya g'iphe, aanẁ; mu maru l'̀o iswi ̀hu ngu meru g'o gude Chipfu kebe mu l'oma ̀gube-*a*.” ²⁸ Ọ s̀kwa iya ph̀: “Pfu*a* iphe, mu a-pf̀je ngu g̀ mu a-pf̀je ngu iya.”

²⁹ Jiék̀pu s̀ iya: “I makp̀waru-*a* g̀ mu jeberu ngu ozi; waa g'iphe-edobe ngu gude z̀-beru g̀ mu eletaru ngu iya ̀nya. ³⁰ Nwiphe nsh̀i ono, i shi nweru t̀me mu bya ono b̀ hawa shii ̀gube-*a*. K̀le Ọobujeru; ibiya ̀phu mu shiru Chipfu ekebe ngu l'oma. Nta-*a* b̀ru; ? d̀nuhununu teke mu a-*g*-ba mkpu ̀hu mu l̀ ndibe mu?”

³¹ Lebaǹ s̀ iya: “?B̀ g̀nu b̀ mu a-pf̀jekwanu ngu?”

Jiék̀pu s̀ iya: “Ta pf̀shi mu ̀gwo; Ọ ch̀a Ọ -b̀ru l'i kwetar̀ iphe, mu abya epfupfu-*a*; mu echebaaru ngu at̀ru ngu. ³² G̀ mu jephek̀ta l'̀ka at̀ru ngu k̀ru ntaǹ-*a*; je ah̀shikota at̀ru, t̀kashiru iphe oji; Ọzo

ophu dekaşiru iphe; waa iphe, bu nwaturu, jigburu uji; ye l'eghu, tukashiru ucha; ozoo ophu dekaşiru iphe. Ndu k'ono a-buru aswa ozi mu. ³³ Mbü l'ii-mechaa maru le mu bu onye ire-lanu. Le-a; teke o bu l'e mecharu i bya ele enya le ndu k'ono, i gude pfua mu ugwo ono; i -huma iya egbu, atukashiduru ucha; ophu o dekaşiduru iphe; ozoo l'oo nwaturu, ata budu k'ojii; l'iikua mu onye-oshi.”

³⁴ Lebanu kweta bya asu iya: “G'o dwekwapho g'i pfuru.” ³⁵ Le mboku ono gedegede be o tugburu je ahoshikota mkpi, dekaşiru iphe; waa ndu ophu tukashiru ucha; waa ne egbu mmanu ndu ophu tukashiru ucha; yele ndu ophu dekaşiru iphe; waa aturu, jikotaru uji g'ephe ha. Ndu k'ono be o chiru nu unwegirima ibe iya g'ephe cheje. ³⁶ O chita phe je ije ujiku eto je edobe phe l'eka ono dokaha yebdua, bu Lebanu l'onwiya yele Jiekopu. Jiekopu nodu eche ndu ophu o chi-phoduru.

³⁷ Jiekopu bya egbuta ekali-oshi oyi; ekali-oshi popula; waa oshi alumonu; waa oshi pulenu. O bya aswabotachaa ekali-oshi ono egbo; mee ya; o du g'o dekaşiru iphe ocha. ³⁸ O bya ewota ekali-oshi ono, o swashiru egbo ono dobecha l'iphe, eeyejeru iphe-edobe ono mini; oo ya bu k'ophu ephe a-nodujeepho iphe-edobe ono l'ataphu nhamunha; m'ephe byatashia anguta mini. O nodu abujeru; iphe-edobe ono -nodu ana okee; ephe -bya anguta mini; ³⁹ ephe awata eshi okee l'ataphu ekali-oshi ono. Ephe bya anwushi nwa; ephe anwushia unwu, dekaşiru iphe; waa ophu tukashiru iphe. ⁴⁰ Jiekopu bya ahoshia unwu iphe-edobe ono bya edobe iche; bya eworu ndu ophuu chiru yeru ndu ophu dekaşiru iphe yele k'ojii pho, bu ke Lebanu pho. O shi egube ono nweaharu iphe-edobe l'eka iya; ophu ochikobejeedu iya le ke Lebanu. ⁴¹ Ndu ophu bu nyee

ya, gbashīru ike -najēpho okee; Jiékọpu eje eworu ẹkali-oshi ono ye l'iphe, eeyejeru iphe-edobe mini ono dobe l'atatiphu phẹ; k'ọphu ẹphe e-shi okee lẹ mgboru ẹkali-oshi ono. ⁴² Ọ -rwua l'anụ ọphu dụ nyẹgenyege; o too dobeduru iya ẹkali-oshi ono. Ọo ya bụ; e shi ẹgube ono iphe-edobe ono, ndu ọphu dụ nyẹgenyege laaru Lebanụ; ndu ọphu shihuru ike laaru Jiékọpu. ⁴³ Jiékọpu shi ẹgube ono kwatakpọo nweru iphe mebyi enweru; bya enweru igwe iphe-edobe; gbashĩa ohu; ụnwanyi mẹ unwoke; bya enweru inya-kamẹlu; yẹle nkapfụ-igara.

31

Jiékọpu agbafụ l'ibe Lebanụ

¹ Noo ya; a nọnyaa; Jiékọpu nụaha l'ụnwu Lebanụ bẹ epfu l'ọ tukuraru iphe, nna phẹ nweru chitachaa. L'iphemiphe ono, o nweru ono g'ọ ha bẹ bukota ẹku nna phẹ bẹ ọ bụ. ² Teme Jiékọpu humakwapho l'ọ tọ buedu gẹ Lebanụ shi emeru iya umere bụ g'oomekwadu.

³ Ọo ya bụ; Chipfu sụ Jiékọpu: “Tugbua lashĩa ibe nna ngu phẹ. Sụ-a; lapfu ndibe unu lẹ mu nọ-a swiru ngu.”

⁴ Ọ bụru iya bụ; Jiékọpu bya ezia g'e je ekuaru iya Rechielu waa Lii; ẹphe byapfuta iya l'egu l'eka anụ, bụ iphe-edobe iya dọru. ⁵ Ọ sụ phẹ: “Mu elekwa ẹnya l'ọ tọ buedu gẹ nna unu shi emeru mu umere bụ g'oomekwadu; ọle Chileke kẹ nna mu phẹ nọkwapho swiru mu. ⁶ Unu makọtaru lẹ mu gude ike mu g'ọ ha jekọtaru nna unu ozi. ⁷ Obenu lẹ nna unu riru mu urwu; gbanwee aswa ozi mu ugbo iri. Ọle Chileke te ekwekwanụ g'o meka mu iphe. ⁸ Ọ -bụru l'ọ sụru l'ọo ndu ọphu tukurashiru iphe, bụ aswa ozi mu; iphe-edobe ono awataẹpho anwụshi ụnwu, tukurashiru iphe. Teke ọ bụ l'ọ sụru l'ọo ndu ọphu dekashiru iphe, a-buru aswa ozi mu; iphe-edobe ono awataẹpho anwụshi ụnwu,

dekashiru iphe. ⁹ Oo ya bu l'oo Chileke l'onwiya chitaru iphe-edobe nna unu chiru nu mu.

¹⁰ “Le teke anu anaje okee be mu rwojeru nrwogē mu humaru l'iphe-edobe ono ndu ophu eshi okee be ndu ophu dekashiru iphe du iya; ndu ophu tukashiru iphe dukwa iya pho. ¹¹ Ojosi Chileke bya ekua mu oku le nrwogē ono su: ‘Jiekopu!’ Mu za iya: ‘Oweel!’ ¹² O su: ‘Palikpodapho enya apali huma l'iphe-edobe ono ndu ophu eshi okee be ndu ophu dekashiru iphe du iya; ndu ophu tukashiru iphe dukwa iya pho. Noo kele mu humakotawaru iphe, Lebanu emekotaje ngu. ¹³ O kwa mbēdua bu Chileke ke Betelu. Betelu bu eka ono, i wuru manu l'eli mkpuma ono; mbu eka ono, i no kwee ukwe-iphe ono. Su-a; gbeshikwa lufu l'ali-a nta-a nta-a; lashia eka a nwuru ngu.’”

¹⁴ Tobudu iya bu; Rechielu yee Lii bya eyeeru iya onu su iya: “?O duru teke anyi e-ketakwadu oke l'iphe, shi l'ibe nna anyi? ¹⁵ ?Nna anyi te ekuada anyi ndu ohozo; mbu l'o to badaa l'o reru anyi erere; obenu l'o mephushichawaru okpoga, a pfuru iya l'ishi anyi g'o ha. ¹⁶ O doru enya l'eku ono l'ophu, Chileke nataru nna anyi ono bukotawa k'anyi; bya aburu k'unwu anyi. Ngwanu; menaa iphe, Chileke suru g'i meel!”

¹⁷ Oo ya bu; Jiekopu bya eworu unwu iya; yee unyomu iya kuru ye l'eli inya-kamelu. ¹⁸ O bya achiru iphe-edobe iya g'o ha dobe l'ivuzo; yee iphemiphe, o setakotaru le Padanu-Aramu. O gude phe lashia ibe nna iya, bu Ayizaku l'ali Kėnanu.

¹⁹ Lebanu jeruro ebushi aturu iya eji. Rechielu tugbushia bya akpaswata obu-nshi ibe nna iya ono, bu Lebanu. ²⁰ Temanu; o bukwarupho ezita be Jiekopu zitaru onwiya ala l'ebe epfuru Lebanu ono, bu onye Aramu ono le ya alawa. ²¹ O chita iphemiphe, o nweru

gude gbalaa; je adaghaa ɛnyimu Yufurétisu; kwasɛru ɔzo, shijaru ɔha úbvú Giladu lashia.

Lebanu achipyabe Jiékɔpu

²² O -rwua mbɔku k'ɛto; e pfuaru Lebanu le Jiékɔpu phe gbalaakwaru. ²³ O chita ndibe iya; ephe chia phe ujiku esaa; bya agbapfu phe l'ɔha úbvú Giladu. ²⁴ Chileke byapfuta Lebanu, onye Arámu le nrwɔ l'ɛnyashi bya asu iya: “Letanupho ɛnya! Ba adukwa iphe, ii-pfuru nu Jiékɔpu! Be pfukwaru iya opfu oma; ophu i pfukwaru iya ejo opfu!”

²⁵ Oo ya bu; Lebanu bya agbapfu Jiékɔpu. O buru l'ɔha úbvú Giladu be Jiékɔpu kɔberu ulo-ekwa iya teke ono. Lebanu yee ndu ephe l'iya swi bya akpɔbekwapho nkephe l'eka ono. ²⁶ Lebanu su Jiékɔpu: “?Bu gunu be i meru egube-a? ?Denu g'o gude i zita onwongu ezita tugbua ge mu ba ma; chita unwada mu ge ndu a kpuru le ndzu l'egu ogu? ²⁷ ?Bu gunu be o gude i nodu agbala le mpya; i zita onwongu tugbua ge mu ba ma; ophu i pfuduru mu iya; k'ophu mu e-gude ehutso; gude ebvu, aaku nkwa yee une eye; gude bya edua unu? ²⁸ Ophu i kwekpodanu ge mu tsutsua unwu nwanwa mu; waa unwada mu onu; gude su phe tokwa eh. I meru umere onye-eswe. ²⁹ Mu gege emerwukwa ngu eh; ome o to bu le Chileke ke nna ngu byapfutaru mu le nrwɔ l'ɛnyashi bya asu mu: ‘Letanupho ɛnya! Ba adukwa iphe, ii-pfuru nu Jiékɔpu! Be pfukwaru iya opfu oma; ophu iipfukwaru iya ejo opfu!’ ³⁰ Nta-a be i tugburu ala opfu l'oghoroko ibe nna ngu du ngu. Obenu ?bu gunu kparu iphe, i zitaru iteshi mu?”

³¹ Jiékɔpu su Lebanu: “O kwa ndzu shi agu mu; kele mu riru l'ii-nata mu unwu ngu k'ehuka. ³² Obenu l'o -buru l'i humaru onye gude iteshi ngu be onye ono ta

anɔdukwa ndzu. Ngwa; nɔdu l'iphe ndu anyi l'ephe bu-a; gude ɛka ngu chɔo g'i maru ?o nweru iphe ngu, mu gude? O -nweru ɔphu i hɔmaru; wota iya!" Gɛ Jiékɔpu epfu nno bɛ ɔ tɔ bukpoodanu l'ɔ maru l'ɔo Rechiɛlu bɛ zitaru obu iteshi ɔbu.

³³ ɔo ya bu; Lebanu bya abahu l'ulo-ɛkwa Jiékɔpu; waa kɛ Lii; waa lɛ k'unwanyi ohu labɔ ono je achɔkota iya; ɔphu ɔ dudu iphe, ɔ hɔmaru. ɔ lufutaepfo l'ulo-ɛkwa Lii; bya abahu l'ulo-ɛkwa Rechiɛlu. ³⁴ Ama lɛ Rechiɛlu woru obu-nshi ono nwua l'iphe, aanɔduje anɔo l'eli inya-kamɛlu; nɔpyabe iya anɔo. Lebanu bya atuko iphe, nɔ l'ulo-ɛkwa ono chighashia; ɔphu ɔ dudu iphe, ɔ hɔmaru.

³⁵ Rechiɛlu sɔ nna iya: "G'ɛhu te eghukwa ngu eghu; nnana; lɛ mu ta agbalihuduru agbalihu lɛ g'i byaru-a; l'ɔ kwa nsɔ nwanyi eme mu." O kwe iya hm; bya achɔo obu-nshi ono nta-a; chɔo imo; ɔphu ɔ hɔmaduru iya.

³⁶ Ehu ghushiaha Jiékɔpu eghu ike; o tsopyabɛ Lebanu uswo sɔ iya: "? Bukpoo gɔnu bu ɛjo-iphe ɔbu, mu meru ɔbu? ?Bu iphe-ɛji gɔnu bɛ mu meru kparu iphe, iichi mu kpabɛkpabe nno? ³⁷ Nta-a, i tukoru ivu mu vɔghashicha-a; ?bu gɔnu bɛ i hɔmaru, bu nkengu? Wofuta iya l'atatiphu ndibe anyi lɛ ngu-a; g'ephe pfua onye ɔphu achɔ opfu!

³⁸ "Mu lɛ ngu buwaru ukporo apha nta-a. ɔphu aturu yɛe eghu ngu adudu ɔphu kwojeru nwa; ɔphu mu atsojeduru ɔnu l'ebili, shi l'aturu ibe ngu; ³⁹ ɔphu mu apalatajɛduru ngu odzu iphe-edobe ngu, anu-ɛgbudu gburu; ɔ chia mbɛdua bɛ oobutajɛchia; i nɔdu asuje gɛ mu pfua ngu ugwo iphe ɔphu iphuru zitaru l'eswe; ɔzoo l'ɛnyashi. ⁴⁰ Lenaa g'o shi adujeru mu. L'eswe bɛ anwu shi egheje mu egheghe. O -rwua l'ɛnyashi; mu anɔkota l'ogoyi abali; ɔphu mgbɛnya abyadu eshita mu

enya. ⁴¹ Noo gẹ mu jekọtaru iya l'ukporo apha ono, mu bukọtaru l'ibe ngu ono. Mu jeru ngu ozi apha iri l'eno l'ishi unwada ngu; bya echeru ngu iphe-edobe apha ishii. I ghazia ugwo mu mgbo iri. ⁴² Ome Chileke ke nna mu; mbu Chileke ke Ebirhamu; waa onye Ayizaku atsu ebvu; ome o to no-kube mu; me imechaa gbabeghaa mu eka oto chia mu. Obenu le Chileke humaru iphe-ehuka mu; waa gẹ mu eseberu akanya; bya abaarụ ngu mba l'enyashi-a, laru nu-a.”

⁴³ Lebanu su Jiekopu: “Unwanyi-a bukwa unwada mu; unwegirima-a buru unwegirima mu; iphe-edobe-a buru mu nwe iya. Iphemiphe-a g'o ha bukota nkemu. O le ? bukwanu gunu be mu e-me l'ehu unwada mu obu; ozoo l'ehu unwegirima-a, ephe nwushiru-a? ⁴⁴ Ngwa; bya gẹ mu le ngu gbaa ndzu g'o buru iphe, a-buru ekebe mu le ngu!”

⁴⁵ Oo ya bu; Jiekopu bya apata mkpuma kpobe; o du g'itso. ⁴⁶ O su ndu ono, ephe l'ia bu ono g'ephe pakoo mkpuma. Ephe bya apakoo mkpuma ono kukobe l'eka lanu. Ephe nodu le mgboru ikpo mkpuma ono rigba nri. ⁴⁷ Lebanu kua eka ono Jiga Sahaduta; Jiekopu kua ya Giladu.

⁴⁸ Lebanu su: “Ikpo mkpuma-a bu ekebe mu le ngu ntanu-a.” Noo iphe, kparu iphe, a guru iya Giladu. ⁴⁹ E kukwaru iya pho Mizupa; noo kele o suru: “Ge Chipfu tukokwa mu le ngu chee nche; me anyi gbakashihuchaa; tugbua. ⁵⁰ Teke o bu l'i meru unwada mu-a eji; ozoo l'i jeru alua unwanyi ozo; agufu ephebedua; a makwaru-a l'o to dudu onye anyi l'ia tuko nodu l'eka-a; ole g'i nyatakwa le Chileke bu onye-ekebe mu le ngu.”

⁵¹ Lebanu sukwapu Jiekopu: “Waa ikpo mkpuma-a; teme waa itso mkpuma-a, mu kpoberu l'echilabo mu le

ngu. ⁵² Ikpo mkpuma-a bu ekebe; teme itso mkpuma-a bukwarupho ekebe le mu ta abyadu aghata iya; bya l'ibiya nkengu bya ngu emeka iphe. Ophu gubedua abyadu aghata iya abya ibiya nkemu abya mu emeka iphe. ⁵³ Ge Chileke ke Ebirhamu, bu Chileke ke Naho; bya aburu Chileke ke nna phe kpee ikpe mu le ngu!”

Oo ya bu; Jiekopu bya egude epha Chileke, bu Onye nna iya, bu Ayizaku atsu ebvu riaru iya nte. ⁵⁴ O bya egwee ngweja l'eli ubvu l'eka ono; bya ezia abubu iya g'ephe bya le nri. Epe richaa nri bya akwaa l'eka ono l'enyashi ono.

⁵⁵ O -rwuepho l'onmewa utsu; Lebanu bya etsutsua unwu nwanwa iya; yee unwada iya onu; bya agoru onu-oma nu phe; bya adakobe; o buru iya ala unuphu.

32

Jiekopu akwakobe g'ephe le Iso dzuda

¹ Jiekopu tugbukwapho nkiya; o buru iya alala. O jenyaa; unwu ojozi Chileke wu-pfuta iya. ² Jiekopu humae phe pho; o su: “Ha! Ndu owa-a bukwa ndu ojogu ke Chileke!” O gua eka ono “Mahanayimu” bu iya bu odu labo.

³ Jiekopu zia ndu-ozu g'ephe vuru iya uzo jepfu nwune iya, bu Iso l'ali Siye, bukwapo ali ndu Edomu. ⁴ O bya ezia phe su: “Waa iphe, unu e-pfuru nnajuphu iya, bu Iso. Unu su iya l'onye-ozu iya, bu Jiekopu sukwaru l'oo l'ibe Lebanu be ya shi teke ono butaru; o buru eka ono be ya bu byasu nta-a. ⁵ Ya nweru eswi; bya enweru nkafu-igara; nweru aturu; yee eghe; nweru ohu; unwoke me unwanyi. Ya ezi ndu-ozu iya-a g'ephe byapfuta nnajuphu iya g'a maru ?ya a-du iya l'obu?”

⁶ Ndu ozi ono jechaa bya alwaphuta azu lwapfuta Jiékòpu su iya: “Ephe jepfukwaru nwune ngu obu, bu Iso. Nta-a be o gudekwa unu umadzu gude abya ngu ndzuta.”

⁷ Ndzu guahaa Jiékòpu; meji tofu iya. O bya ekee ndu ephe l'iya swi uzo labo; bya ekekwapho aturu waa egu iya; kee eswi iya; me inya-kamelu iya uzo ebo ebo kwapho. ⁸ O rja su: “O -buru le Iso tsoru ndu ke mbu ogu; oke lanu ophuu, ghuduru nu pho agbalakponu.”

⁹ Jiékòpu bya epfuru nu Chileke su: “Gube Chileke ke nna mu oche, bu Ebirhamu; Chileke ke nna mu, bu Ayizaku; gube Chipfu; onye suru mu ge mu lapu azu l'ali, a nwuru mu; lapfu abubu mu phe; l'ii-me-a ge mu barahu. ¹⁰ Obu ono, i goshiru l'i yeru mu ono; waa ememe, i meru mu iphe, i pfuru ono be ta agbakwaru mu. Teke mu daru enyimu Jiòdanu-a bu oshi-mpaleka be mu pa kpoloko; obenu le nta-a be mu nwewaru iphe; k'ophu mu tsukaharu iya ebo. ¹¹ Mu epfu anu ngu g'i dzoo mu l'eka nwune mu, bu Iso. Kele ndzu agu mu l'oo-tso mu ogu; tsoo unwanyi ibe mu yee unwegirima phe ogu kwapho. ¹² Obenu l'i pfuru su l'i mee mu ge mu barahu; l'iimee g'awa mu ha g'aja, no l'eze-enyimu; mbu g'ephe buru aguta aguta.”

¹³ O kwaa l'eka ono l'enyashi ono; bya eshi l'iphe, o nweru hota iphe, oo-gude meeru Iso iphe-oma. ¹⁴ Iphe, o hotaru bu ukporo ne egu iri; yee ukporo mkpi; waa ukporo ne aturu iri; yee ukporo ebili; ¹⁵ bya ahotakwapho ne inya-kamelu yee unwu iya ukporo l'iri; waa ukporo ne-eswi labo; yee oke-eswi iri; waa ukporo ne nkafu-igara; yee okee ya iri. ¹⁶ O dokota anu ono iche iche; bya eyekota ndu-ozu iya g'ephe leta iya enya iche iche. O su ndu-ozu iya ono: “Unu vuru mu uzo!”

Unu edoo onwunu iche iche gẹ ndu eche anụ ọphuu ta tükobekwa onwophẹ lẹ ndu eche ọphuu!”

¹⁷ Ọ sụ ndu ọphu vu ụzo: “Ọ -bụru l'unu lẹ nwune mu, bụ Iso dzuru; ọ jĩa; sụ: ‘?Unu bụ ndibe onye?’ tẹme ‘?Bụ awe bẹ unu eje?’ tẹme ‘?Bụ onye nwekọta anụ ono, awụ l'ataphu unu ono?’ ¹⁸ Iphe, unu e-pfu bụ: ‘Ọ kwa onye-ozu ngu, bụ Jiékọpu nwe iya. Ọle ọo iphe, ọ nūru g'e wotaru nnajūphu iya, bụ Iso; lẹ yẹbedua, bụ Jiékọpu etsokwa phẹ-a l'azụ.’ ”

¹⁹ Ọ pfuaru ndu k'ẹbo; waa ndu k'ẹto; mẹ iphe, bụkpoo g'ẹphe hakọta, etso iphe-edobe ono; sụ phẹ: “Ọ kwaphọ iphe ono, mu pfuru ono bẹ unu e-pfujeru Iso; mẹ unu l'iya dzuda. ²⁰ Ọle g'unu nyatajẹkwa sụ l'onye-ozu iya, bụ Jiékọpu bẹ etsokwa unu.” Iphe, Jiékọpu gude pfua nno bụ l'ọ rịru sụ l'ee-gude iphe ono, ya nūru e gude vuru ụzo ono mee g'obujidata iya. Sụ: “?A maru; ?Ọo-nata mu-a; mẹ mu hūmae ya phọ?” ²¹ Ọo ya bụ; e rwutanụ ẹku ono, Jiékọpu chiẹru g'a chiẹ Iso ono vuru ụzo; yẹbedua, bụ Jiékọpu kwaa l'ẹka ono l'enyashi ono.

Jiékọpu yẹle Chileke agba mgba

²² L'enyashi ono bẹ Jiékọpu dutaru unyomu iya ẹphenebo; waa unwanyi labọ ono, bụ ohu iya ono; waa unwu iya ẹphe n'iri lẹ nanụ je adaghaa nggele Jiabọku l'ụzo ẹka eerwuje iya erwurwu. ²³ Ọ dughachae phẹ phọ lẹ nggele ono; ọ bya alaphu azụ bya achifukota iphemiphe, o nweru l'azụ iya ọphuu kwaphọ. ²⁴ Ọ bụwaru Jiékọpu nwẹkinyi iya nọ l'ẹka ono. Ẹphe lẹ nwoke lanụ gbaephọ mgba gbiriri jasụ l'ụzo ụtsu. ²⁵ A nonyaa; nwoke ono maerupho l'o to gudedu iya; ọ rwua Jiékọpu ẹka l'ishi nka; nka kpọkafu iya g'ẹphe lẹ nwoke ono agba mgba ono. ²⁶ Nwoke ono sụ iya: “Haa mu gẹ mu laa; lẹ nchi abọhuwaa!”

Jiékpọpụ sụkwanu: “Mu taa hakwa ngu g'ị laa; abụdu l'ị gọru ọnu-oma nū mu.”

²⁷ Nwoke ono sụ iya: “?Bụ gụnu bụ ẹpha ngu?”

Ọ sụ iya: “Ọo Jiékọpu.”

²⁸ Ọo ya bụ; nwoke ono sụ iya: “Epha ngu taa bụeduru Jiékọpu; ọo Ízurẹlu* bẹ ọo-buru; noo kẹle unu lẹ Chileke; waa nemadzu gharu iya; ị lwụ-kpee.”

²⁹ Jiékọpu sụ iya: “Jiko; kọnaaru mu ẹpha ngu.”

Ọ sụ iya: “?Bụ gụnu meru iphe, ịkpa ishi ẹpha mu?”
 Ọ gọru ọnu-oma nū Jiékọpu l'ẹka ono.

³⁰ Ọo ya bụ; Jiékọpu gụa ẹka ono Peniyẹlu† sụ: “Noo lẹ mu hụmaru Chileke iphu l'iphu; bya anọdukwadu ndzu.”

³¹ Jiékọpu bya l'aghata Peniyẹlu; ẹnyanwu wawaa. Ọ nọdu ete ọkpa; ọ buru nka ono, kpọkafuru iya nū ono kparụ iya. ³² Noo iphe, kparụ iphe e -shi teke ono rwua ntanu-a bẹ ndu Ízurẹlu ta atajẹdu anu, nmọpfuru lẹ nka. Noo kẹle ọo l'ẹka ono bẹ a rwuru Jiékọpu ẹka ọbu.

33

Jiékọpu yẹle Iso edzuda

¹ Jiékọpu jeshia ele ẹnya; ọ hụma Iso ẹka ẹphe l'unu umadzu, ọ chị, eje abya. Ọ bya eworu unwegirima iya keeru Lii; yẹe Rechiẹlu; yẹe unwanyi labọ ọphuu, bụ ohu iya ono. ² O duru unwanyi labọ ono, bụ ohu ono; yẹe unwu phẹ dobe l'ivuzọ. O dotsota phẹ Lii yẹe unwu iya; bya eworu Rechiẹlu yẹe Jiósefu dobe l'ikpazu. ³ Yẹbedua vuta ụzo jeru jepfushia nwune iya ono; bya ephozeru iya ishi mgbo ẹsaa lẹ g'ooje ejepfu iya ono.

* 32:28 32:28 Iphe, Ízurẹlu bụ bẹ bụ 'Onye yẹe Chileke agba mgba.' † 32:30 32:30 Iphe, Peniyẹlu bụ bẹ bụ 'Íphú Chileke'.

⁴ Noo ya; Iso gbapfu Jiékòpu je anmata iya akpa. O bya eworu ẹka gbakua ya l'olu bya etsutsua ya onu. Ẹphe tuko wa ẹkwa. ⁵ Iso jeshia apali ẹnya imeli; bya ahuma unwanyi ono; yee unwegirima ono; bya aja ya su: “?Bu ndu ole be unu l'ẹphe swi ono?”

Jiékòpu su iya: “O kwa unwegirima, Chileke nuru mube onye-ozu ngu shita l'eze-ipe-oma nkiya.”

⁶ Unwanyi ono, bu ohu ono; yee unwegirima phe bya abyarwuta; bya ephozeru iya ishi. ⁷ Lii yee unwegirima ibe iya bya abyarwuta bya ephozeru iya ishi. O -rwua l'ikpazu iya; Jiósẹfu yee Rechiẹlu bya ephozekwaru iya pho ishi.

⁸ Iso ja su: “?Bu gunu be ndu k'ophuu, ẹphe l'iya dzuru l'uzo pho bu?”

O su iya: “O bu nupho iphe, mu nuru ngu gude eme ge mu tuba gube nnajiuphu mu l'obu.”

⁹ Obenu le Iso suru iya: “Waawaa. Nworurọ iphe ngu; ophu mu nweru du-a shii.”

¹⁰ Jiékòpu su: “E phokwaro! O -buru le mu du ngu l'obu; jiko natanu iphe ono, mu nuru ngu ono! Ahuma iphu ngu du g'onye eje ahuma iphu Chileke; eshinu i gude obu-oma nata mu. ¹¹ Jiko nataro iphe ono, e wotaru ngu ono; noo kele Chileke meru mu eze-ipe-oma; mu nwekotaru iphe, mkpa iya duru mu.” Jiékòpu rwonyakpoepho; Iso nata iya.

¹² Iso su: “Unu g'anyi je! G'anyi l'unu tuko swiru!”

¹³ Jiékòpu su iya: “Nnajiuphu; i maru l'unwegirima-a be okpu teke eshihudu ike. Temu mu emekwapho ge mu chikobe aturu waa eswi mu, nwushiru nwa k'ophuu. O -buru l'a chiru phe l'ehuka bu-a ujiku ophu be ẹphe a-nwushihukota. ¹⁴ Oo ya bu; nnajiuphu; vururọ onye-ozu ngu uzo! Mu a-tokpoepho nwehu etso ndu ono, no

l'ivuzọ achi iphe-edobe ono; waa unwegirima gbiriri jasụ mu abyapfuta ngu lẹ Siye.”

¹⁵ Iso sụ: “Gẹ mu haphoduru ngu unwoke mu g'unu l'ẹphe swiru.”

Jiékpọpụ jĩa sụ: “?Bụkwanu gunu bẹ ijjerọ eme nno? Ọ bụ-a gẹ mu maru eviya lẹ mu dụ nnajịuphu mu l'obu.”

¹⁶ Ọo ya bụ; Iso gbeshi mbọku ono; ọ bụru iya ala Siye.

¹⁷ Jiékpọpụ swĩa ụzo Sukọtụ; o jerwua Sukọtụ bya akpua unuphu l'ẹka ono; bya atụaru iphe-edobe iya m̀kpù. Noo iphe, kparụ iphe, a gụberu ẹka ono Sukọtụ.*

¹⁸ Jiékpọpụ shiẹpho Padanu-Arámu; lwarwuta lẹ nchị-odoo lẹ mkpụkpụ Shẹkemu l'alị Kénanu; bya eburu l'atatiphu mkpụkpụ ono. ¹⁹ O gude ụkporo mkpọla-ọchaa ise zuta unwu Hamọ; mbụ nna Shẹkemu alị ẹka ọ kpọberu ụlo-ẹkwa iya. ²⁰ Ọ bya eworu ọru-ngweja kpua l'ẹka ono; kua ya “Chileke, bụ Chileke kẹ ndu Ízurẹlu.”

34

Dayina yẹle ndu Shẹkemu

¹ Noo ya; Dayina, bụ nwada, Lii nwataru Jiékpọpụ; kpapfushia unwanyi ndu alị ẹka ono. ² Shẹkemu, bụ nwatibe Hamọ onye Hevu, bụ eze ndu ọnu ẹgu ono hụmae ya phọ; o duta iya; ẹphe l'iya kwaa; ọ pharwushia ya. ³ Dayina; mbụ nwada Jiékpọpụ la iya l'ẹhu; o yee ya obu; bya emeaharu iya ẹmereme. ⁴ Shẹkemu sụ nna iya, bụ Hamọ g'ọ lutaru iya nwamgbọko ono g'ọ bụru nyee ya.

⁵ Jiékpọpụ numa lẹ nwada iya, bụ Dayina bẹ a pharwushiwaru; ọpụ ọ dudu iphe, o meru jasụ ndibe iya lwa; kẹle teke ọ nūmaru iya bẹ ẹphe nọ l'ẹgu eche iphe-edobe iya.

* 33:17 33:17 Iphe, Sukọtụ bụ bẹ bụ ẹka a tushiru 'm̀kpù'.

⁶ Ọo ya bụ; Hamọ, bụ nna Shẹkemu je g'ephe lẹ Jiékọpu pfugbabẹ. ⁷ Ụnwu Jiékọpu nụmaepho iphe, nwuru nụ bya alwatashia. Aphụ yee ẹhu-eghu ji phẹ obu; noo kẹle Shẹkemu meru iphe-iphere kpua ndu Ízurẹlu; kẹle o jepfuru nwada Jiékọpu, bụ iphe, agbaduru g'ọ nwua.

⁸ Hamọ sụ phẹ: “Nwa mu, bụ Shẹkemu bẹ obu iya dụ lẹ nwada unu-a. Jiko unu kenaa ya ya g'ọ luru. ⁹ G'anyi l'unu lụgbaru nwanyị. Unu keje anyi nwada unu; unu alutaaje k'anyi. ¹⁰ Unu eburu l'echilabọ anyi. Alị dabyikpọerupho ìphóró nọduru unu. Unu eburu iya; anyi l'unu azugba aswa; unu anọdu iya kpata ẹku.”

¹¹ Ọo ya bụ; Shẹkemu sụ nna Dayina; yee unwune iya: “Unu kwenu lẹ mu dụ unu l'obu; iphe, unu sụkpoerupho gẹ mu nụ unu bẹ mu a-nụ unu. ¹² Unu hua aswa nwada unu; yee iphe-oma, mu e-meru unu jasụ g'ọo-dụ-be unu ree. Iphe, bụ iphe, unu sụru gẹ mu kwaa bẹ mu a-kwaru unu. Ọo ẹpho g'unu kee mu nwamgboko-a gẹ mu luru.”

¹³ Eshinu a pharwushiwaru Dayina apharwushi bẹ unwu Jiékọpu yeru Shẹkemu; yee nna iya onu ẹregede.

¹⁴ Ẹphe sụ phẹ: “Tuswekwa! Anyi ta abyakwa eme iphe, dụ nno. Anyi te ewokwaru nwada anyi eke nwoke, ebuduru úbvù. Ọo-bukwaru anyi iphe-iphere. ¹⁵ Iphe, e-meepho; anyi ekweta bụ g'unu dụ g'anyi dụ; mbụ g'iphe, bụ nwoke lẹ ndu unu bushikọta úbvù. ¹⁶ Ọo ya bụ; anyi ekee unu nwada anyi; anyịbedua alutaaha nwada unubedua. Anyi l'unu ebua ẹghirigha; bya aburu iphe lanu. ¹⁷ Obenu l'ọ -buru l'unu te ekwedu l'unu e-bushi úbvù; anyi eduta nwada anyi; tẹme anyi alakwaphọ.”

¹⁸ Iphe ono, ẹphe pfuru ono dụ Hamọ yele nwa iya, bụ Shẹkemu ree. ¹⁹ Ọphu nwokorọbya ono, bụ iya bụ onye a kakọta akwabẹ úbvù l'ibe nna iya l'ophu ono akpọduru upfu eme iphe ono, ẹphe pfuru ono. Kẹle

nwada Jiékòpu dù iya l'obu. ²⁰ Oo ya bù; ephe tugbua; mbù Hamò yèe nwa iya, bù Shèkemu jeshia l'oguzo mkpukpu phè; g'èphe je epfuaru iya unwoke, bu lè mkpukpu ono. ²¹ Èphe jerwua bya asù phè: “Ndu-a bè umere phè dukwa ree. Aa-hakwa phè g'èphe buru l'alì anyi; nòdu iya agba nghò; eshinu alì, ha òsa nòduru phè. Anyi a-nòdu alù unwada phè; ephe alù k'anyi. ²² Ole tème ndu ono ekwe buru l'echilabò anyìbe ndu Shèkemu bù m'ò bùru l'unubè unwoke kwetarù bushia úbvù; dù g'èphebedua dù. ²³ ?Unu ta amadù l'iphe-edobe waa èku phè; waa iphe, bù anù, ephe nweru enweru a-bùru k'anyi? Oo ya bù; unu g'anyi kweta iphe, ephe pfuru g'èphe eburu l'echilabò anyi.”

²⁴ Unwoke, lufutakotaru l'oguzo mkpukpu ono kwetakòta iphe, Hamò yèe nwa iya pfuru. Unwoke, bu lè mkpukpu ono bya ebushikòta úbvù g'èphe ha.

²⁵ A nòepho ujiku èto, ephe buru úbvù ono; g'èphe anyakwadu ónyá úbvù ono; unwu Jiékòpu èbo, ndu òphu yèle Dayina shi lè ne lanù, bù iya bù Simiyònu; waa Lívayi gbèshi bya amita ogu-echi phè bahù lè mkpukpu ono je atùko unwoke mkpukpu ono g'èphe ha gbuèbe l'òtulupfu. ²⁶ Èphe gbua Hamò; yèe nwa iya, bù Shèkemu; bya eduta Dayina l'ùlo ibe Shèkemu tugbua; ò bùru phè alala. ²⁷ Unwu Jiékòpu bya adajaa l'echi odzu ono; bya akwata iphe, ndu mkpukpu ono, pharwùshiru nwune phè ono l'òkwata. ²⁸ Èphe kpùta atùru waa eghu phè; waa eswi phè; waa nkapfù-ìgara phè; bya atùko iphemiphe, bukota kè ndu mkpukpu ono gwetakòta; mbù gwetachaa ndu òphu nò l'òma mkpukpu; mè ndu òphu nò l'ègu. ²⁹ Èphe gwetakòta èku phè; waa unwanyi phè; yèe unwegirima phè; bya atùko iphemiphe, nòkota l'ùlo phè gweta.

³⁰ Tòbudu iya bù; Jiékòpu sù Simiyònu; yèe Lívayi:

“Egube iphe-ehuka ophu unu wobatakwanuru mu nta-a! Nta-a be unu meru ge mu buru onye eshi ndu Kénanu; yee ndu Pérezu ishi; mbu ndu bu l'ali-a. ?O kwa l'unu maru-a l'anyi paru nwanshi? O -buru l'ephe chigbabere onwophe byapfuta mu ogo be mu le ndibe mu a-bukwaru mkpurupyata!”

³¹ Ephe su: “?O gbakwanuru g'ephe mee nwune anyi nwanyi ge nwanyi-ovuoba?”

35

*Jiéko*pu alwaphuta azu le Bételu

¹ Oo ya bu; Chileke su Jiéko:pu: “Kwalita lashia mkpukpu Bételu je eburu. I -rwua l'i kparu mube Chileke oru-ngweja; mbu mube Chileke ono, byapfutaru ngu l'eka ono; teke igbalaru nwune ngu, bu Iso-a.”

² O buru iya bu; Jiéko:pu su ndibe iya; waa ndu ephe l'iya bu: “Unu lwua iphe, bukpo agwa, unu gude; unu emee onwunu g'unu du nsu; unu agbanwee uwe unu.

³ Oo ya bu; unu agbeshi g'anyi je Bételu ge mu je akparu Chileke oru-ngweja l'eka ono, bu iya bu onye ono, numaru olu mu teke mu no l'aphu; bya aburu onye ono, no-kuberu mu l'ekameka ono, ya jekotaruru ono.”

⁴ Noo ya; ephe tuko agwa ono, ephe gude ono; yee iphe-nchi, ephe yeru le nchi yeshia chiru nu Jiéko:pu; o likota le mkpula akpurata, no le mgboru mkpukpu Shekemu. ⁵ Ephe gweta tugbua; ndzu-agugu, shi l'eka Chileke rwupyabe mkpukpu ophu no-phegbaaru phe mgburugburu; k'ophu bu l'o to dudu g'ephe ha, jeru achi ndibe Jiéko:pu ono oso.

⁶ Jiéko:pu yee ndu ephe l'iya swi bya ejerwua mkpukpu Luzu, bu iya bu Bételu, no l'ali Kénanu. ⁷ O buru l'eka ono be o kparu oru-ngweja; bya agua eka ono Elu

Betelu. Noo l'ọo ẹka ono be Chileke goshiru iya onwiya le g'ogobalaru nwune iya.

⁸ No iya; Debora, bu onye shi eleta Ribeka enya nwuhu; e lia ya le mkpula upfu akpurata le nsuda Betelu. Oo ya bu; a gua ẹka ono Alonu Bakutu.*

⁹ Jiekopu shichaepho Padanu-Aramu lwa; Chileke byapfuta iya ozo bya agoru onu-oma nu iya. ¹⁰ Chileke su iya: "Epha ngu bu Jiekopu; ole epha ngu ta abuheduru Jiekopu; epha ngu a-buru Izurelu." Oo ya bu; o gua ya Izurelu.

¹¹ Chileke su iya: "Oo mbedua bu Chileke, bu Okwoolemka. Unu zu azuzu ka l'otu. L'iimeta ndu a-buru oha ẹka phe; bya emetakwapho ohamoha ozo yekoberu phe. Ndu eze eshi ngu l'ehu futa. ¹² Ali ono, mu nuru Ebirhamu; waa Ayizaku be mu nukwaru ngu pho; teme mu nukwa iya pho unwu nwanwanwanwa ngu." ¹³ Chileke shi l'eka o no pfuru yeru iya ono tugbua ephekerephe.

¹⁴ Jiekopu bya apalia mkpuma pfube l'eka ono, Chipfu no pfuru yeru iya ono; bya ekpua ya me l'eli; kpua ya manu gude gwaa Chileke. ¹⁵ Jiekopu gua ẹka ono, Chileke no pfuru yeru iya ono Betelu.

Anwuhu Rechielu yele Ayizaku

¹⁶ Ephe shi le Betelu tugbua. Ephe rwujeepho mgboru Ifurata; ime meahaa Rechielu. Ezedu iya kwatakpo tsuaha ya l'ehu. ¹⁷ Le teke ono, iphe shihuru ike g'oome zeda ono be nwanyi, eswi iya ime suru iya: "Ge ndzu ba agushi ngu. O kwa nwa nwoke ozo be i nwuru." ¹⁸ O bya l'atubuhu unme k'anwuhu; o gua nwa iya nwoke ono Benoni. E mechaa; nna iya gua ya Benjiaminu.

* 35:8 35:8 Iphe, o futaru be bu 'Achi uzu-ekwa'.

¹⁹ Noo ya; Rechielu nwụhu; e lia ya l'uzo Ifurata, bụ iya bụ Bētulehemu. ²⁰ Jiékọpu swita mkpuma pfube l'eli ilu iya. Mbụ byasụ ntanụ-a bẹ mkpuma ono nọkwapho l'eka ono egoshi l'ọo ilu Rechielu.

²¹ Ízurẹlu tughbukwa ọzo; bya eje akpọbe ụlo-ẹkwa iya l'azụ ụlo-ephekerephe, bụ Eda. ²² Ọ bụru lẹ teke Ízurẹlu bu l'alị ẹka ono bẹ Rúbenu jepfuru nyee nna iya, nna iya ta alụdu ọkpobe alulu, bụ Biliha. Nna iya, bụ Ízurẹlu nụma iya.

Jiékọpu nwutaru unwoke iri l'ẹbo.

²³ Ụnwu kẹ Lii bụ: Rúbenu, bụ iya bụ ọkpara Jiékọpu; waa Simiyonu; waa Lívayi; waa Jiuda; waa Isaka; tẹme waa Zebulonu.

²⁴ Ụnwu kẹ Rechielu bụru Jiósẹfu waa Benjiaminu.

²⁵ Ụnwu kẹ Biliha, bụ ohu Rechielu bụru Danu waa Nafutali.

²⁶ Ụnwu kẹ Zilipa, bụ ohu Lii bụru Gadu waa Asha.

Ọ bụru ndu ono g'ẹphe ha bụ ụnwu, a nwụshikotaru Jiékọpu l'alị Padanu-Arámu.

²⁷ Jiékọpu lwapfuta nna iya, bụ Áyizaku lẹ Mamure, nọ lẹ mgboru Kiriyatu-Araba, bụ iya bụ Hẹburonu; l'eka Ébirihamu yẹe Áyizaku shi tuko buru. ²⁸ Áyizaku nọru ụkporo apha tete. ²⁹ Ọo ya bụ; ọ tụa unme ikpazụ iya; ọ bụru iya anwụhu. Ọ lapfu ndiche phẹ lẹ g'ọ kahụcharu; bya anọo apha, dụ igwerigwe. Ụnwu iya, bụ Jiékọpu yẹe Iso woru iya lia.

36

Oshilọkpa kẹ Iso

¹ Waa oshilọkpa Iso, bụ iya bụ Edomu baa:

² Iso luru ụnwanyi ndu Kénanu. Ẹpha phẹ bụ Ada, bụ nwada Elonu, onye Hetu; waa Oholibama, bụ

nwada Ana; bya abụru nwanwa Zibiyonu, onye Hevu; ³ wakwapho Basumatu, bụ nwada Ishimelu; bya abụru nwune Nebayotu.

⁴ Ada nwutaru Iso Elifazu; Basumatu nwutaru iya Ruwelu; ⁵ Oholibama nwutaru iya Jiwushi; waa Jielamu; waa Kora. Ndu ono bukota unwu Iso; o buru l'ali Kénanu be a no nwushiru iya ya.

⁶ Iso bya eduta unyomu iya; waa unwu iya unwoke; yee ke nwanyi; mekpoo iphe, bukota ndibe iya g'ephe hakota; teme waa iphe-edobe iya; waa anu iya ndu ozo; mekpoo eku, o kpatakotaru le Kénanu g'o ha; gude lashia ali eka du enya; me a -gbe l'eka nwune iya Jiekopu bu. ⁷ Eku phe pawaru eka; k'ophu o daghawaru g'ephe atuko buru l'eka lanu. Kele iphe-edobe phe ono meru; ophu ali eka ono asuedu phe ebubu. ⁸ Oo ya bu; Iso, bu iya bu Edomu je eburu l'oha ubvu Siye.

⁹ Wa oshilokpa Iso, bu nna ndu Edomu l'oha ubvu Siye baa:

¹⁰ Waa epha unwu Iso baa: Elifazu, bu iya bu nwa nwoke, Ada, bu nyee Iso nwutaru iya; waa Ruwelu, bu iya bu nwa nwoke, Basumatu, bukwapho nyee Iso nwutaru iya.

¹¹ Unwu nwa nwoke ke Elifazu bu Temanu; waa Omaru; waa Zefo; waa Getamu; teme waa Kenazu.

¹² Nwa Iso; mbu Elifazu nweru nyee ya ophu o too ludu okpobe alulu, epha iya bu Timuna. Nwanyi ono nwutaru iya nwa nwoke, aza Amaleku. Ndu ono bukota unwu nwanwa Ada, bu nyee Iso.

¹³ Unwu nwa nwoke ke Ruwelu bu: Nehatu; waa Zera; waa Shama; teme waa Miza. Ndu ono bukota unwu nwanwa Basumatu, bu nyee Iso.

¹⁴ Ụnwu Oholibama, bụ nyee Iso; mbụ nwada Ana bya abụru nwanwa Zibiyonu nwutaru Iso bụ: Jiwushi; waa Jielamu; tẹme waa Kora.

¹⁵ Waa ndu-ishi l'oshilokpa Iso baa. Okpara Iso, bụ Elifazu nwuru ndu-ishi, bụ: Temanu; waa Omaru; waa Zefo; waa Kenazu; ¹⁶ waa Kora; waa Getamu; tẹme waa Amaleku. Ndu ono bụ ndu-ishi alị Edomu, shi l'eri Elifazu. Epehe bụ unwu nwanwa Ada.

¹⁷ Ruwelu, bụ nwa Iso, nwuru ndu-ishi, bụ Nehatu; waa Zera; waa Shama; tẹme waa Miza. Ndu ono bụ ndu-ishi alị Edomu ndu ophu shi l'eri Ruwelu. Epehe bụ unwu nwanwa nyee Iso, bụ Basumatu.

¹⁸ Oholibama, bụ nyee Iso nwuru ndu-ishi, bụ Jiwushi; Jielamu; tẹme waa Kora. Ndu ono bụ ndu-ishi ndu ophu shi l'eri nyee Iso, bụ Oholibama, bụ nwatibe Ana.

¹⁹ G'ephe hakota ono bụ unwu Iso, bụ iya bụ Edomu; bya aburu phe bụ ndu-ishi phe.

²⁰ Waa unwu Siye, onye Horu, bụ onye nwe alị ono baa: Lotanu; waa Shobalu; waa Zibiyonu; tẹme waa Ana; ²¹ waa Dishonu; waa Eza; tẹme waa Dishanu. Unwu Siye ono, bu l'alị Edomu ono bụ ndu-ishi ndu Horu.

²² Unwu Lotanu bụ Hori; waa Homamu. Timuna bụ nwune Lotanu ke nwanyi.

²³ Unwu Shobalu bụ Aluvanu; waa Manahatu; waa Ebalu; waa Shefo; tẹme waa Onamu.

²⁴ Unwu Zibiyonu bụ Aya; waa Ana. Ana k'owa-a bụ onye ophu humaru nggele, ekpo oku l'echiegu teke o shi eche nkapfu-igara nna iya, bụ Zibiyonu.

²⁵ Unwu Ana bụ Dishonu; waa Oholibama, bụ nwada iya.

²⁶ Unwu Dishonu buru Hemudanu; waa Eshubanu; waa Ituranu; tẹme waa Keranu.

²⁷ Unwu Eza bụ Bilihanu; waa Zevanu; tẹme waa Ekanu.

²⁸ Ụnwu Dishanu bu Uzu; waa Eranu.

²⁹ Ndu bu ndu-ishi ndu HỌru bu: Lotanu; waa Shobalu; waa ZibiyỌnu; waa Ana; ³⁰ waa DishỌnu; waa Eza; tẹme waa Dishanu. Ọo ẹphebedua bu ndu-ishi ndu HỌru; e - shi ẹ g'ẹphe gude kekashia onwophẹ l'alị Siye Ọbu.

Ndu bu eze l'alị ndu Edọmu

³¹ Ọwa-a bu ndu vuadaru ụzo bu ru eze ndu Edọmu; tẹme o nwejeru onye shi ẹ Ịzurẹlu bya aburu eze:

³² Bela, bu nwatibe Beyọ be bu eze ndu Edọmu. Mkpukpu iya aza Dinuhaba.

³³ Bela nwuhuepho; Jiobabu, bu nwatibe Zera, bu onye shi BỌzura bya aburu eze l'Ọnodu iya.

³⁴ Jiobabu nwuhuepho; Hushamu, bu onye shi l'alị Temanu bya anọ-chia ẹnya iya bu ru eze.

³⁵ Hushamu nwuhuepho; Hadadu, bu nwatibe Bedadu, bu onye lwu-kperu ndu Midiyanu l'alị Mówabu; bya aburu eze l'Ọnodu iya. Mkpukpu nkiya aza Avitu.

³⁶ Hadadu nwuhuepho; Samula, bu onye shi Masureka bya anọ-chia ẹnya iya bu ru eze.

³⁷ Samula nwuhuepho; Shawulu, bu onye shi Rehobotu, nọ l'uzo Ọnu ẹnyimu Yufurėtisu; bya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

³⁸ Shawulu nwuhuepho; Belu-hananu, bu nwatibe Akubo bya aburu eze l'Ọnodu iya.

³⁹ Belu-hananu, bu nwatibe Akubo nwuhuepho; Hadadu bya aburu eze l'Ọnodu iya. Ẹpha mkpukpu iya bu ru Pawu; ẹpha nyee ya bu ru Mehetabelu, bu nwada Maturedi. Maturedi bukwanuru nwada Mezahabu.

⁴⁰ Waa ẹpha ndu-ishi l'oshilokpa Iso baa; wakwapho okpa-ipfu; yee ohamoha, ẹphe shigbaa, l'azagbaa ẹpha phe baa. Timuna; waa Aluva; waa Jietetu; ⁴¹ waa Oholibama; waa Ela; waa PinỌnu; ⁴² waa Kenazu; waa Temanu; waa Mibiza; ⁴³ waa Magudẹlu; tẹme waa Iramu.

Ndu-a g'ephe ha bu ndu-ishi ndu Edomu; le g'ephe gude bua l'alì ono, ephe lwaru ono.

Ephe bu ndibe Iso, bu nna ndu Edomu.

37

Nrwo, Jiósèfu rworu

¹ Oo ya bu; Jiékòpu buru l'alì ono, nna iya shi buru, bu iya bu alì Kénanu.

² Waa oshilòkpa Jiékòpu.

Gè Jiósèfu nòerupho apha iri l'èsaà bẹ o shi etsojeru unwunna iya eche aturu; mbu unwu nyee nna iya, bu Biliha; waa Zilipa. O dooru nna phẹ ẹjo-iphe, unwunna iya ndu ophuu anòduje eme.

³ No iya; Ízurèlu ka eye Jiósèfu obu eme le g'o yeru unwu iya ndu ophuu. Iphe, kparu iya nu buru l'òo nwa, a nwuru iya le nka. O bya akwaaru Jiósèfu eguru uwe, ama ntumatu, chikashiru mkpo. ⁴ Unwunna iya maerupho le nna phẹ ka iya eye obu eme le g'o yeru ephebedua; ephe kpoo ya ashì; ophu ephe epfujehèduru opfu oma eyeru iya.

⁵ Tòbudu iya bu; Jiósèfu rwòo nrwò bya ezeeru unwunna iya ono nrwò ono. O mee; o kabakpoo phẹ rọ adu ashì. ⁶ O sùru phẹ: “Unu gebe gẹ mu zeeru unu nrwò, mu rworu. ⁷ Anyi esweshi upfu ereshi esweshi l'ègu. A nonyaa; upfu ereshi nkemu gbalihu pfuru nhamunha; upfu iya k'unu bya anophe nkemu mgburugburu phozegbaaru iya.”

⁸ Unwunna iya sù iya: “?Ìiri l'ii-mechaa buru eze anyi tọo? Mbù-a; ?bùwaa ngu e-mecha buru onye-ishi anyi?” Nrwo ono, o rworu ono; yẹ opfu ono, o pfuru ono mee; o kabakpoo phẹ rọ adu ashì.

⁹ No iya; o byakwa arwòo nrwò ozo; bya ezeeru unwunna iya ono ozo. Ono bẹ o sùru phẹ: “Unu gebe

gẹ mu zeeru unu nrwọ ọzo, mu rwọru. Ọgiya-a bẹ mu rwọru g'enyanywu; waa ọnwa; waa kpokpode iri lẹ nanu bya ephozeru mu ishi.”

¹⁰ O zeeru iya phọ nna iya g'o zeru iya unwunna iya; nna iya baaru iya mba su iya: “?Iphe ọwa-a, ịirwo ọwa-a bu gunu? ?Bu lẹ ne ngu; waa mbẹdua, bu nna ngu; waa unwunna ngu bẹ e-mecha bya ephozeru ngu tọo?”

¹¹ Unwunna iya jaharu iya ijięnya; obenu lẹ nna iya kwakọberu iphe ono l'ọkpoma.

Unwunna Jiósẹfu ere iya

¹² Noo ya; unwunna iya chita aturu nna phe jeshia echeche lẹ mgboru mkpukpu Shẹkemu. ¹³ Ọo ya bu; Ịzuru lẹ su Jiósẹfu: “Eshi ọphu ị maru l'unwunna ngu eche aturu lẹ mgboru Shẹkemu bukwa g'i bya gẹ mu zia ngu g'i je agbaphe phe.”

Jiósẹfu su nna iya l'ọ du ree.

¹⁴ Ọo ya bu; ọ su iya: “Jiko jenu je agbaphee unwunna ngu phe; yee aturu phe; maru ?ehu duchaa phe-a ree? L'ịlwa bya akaru mu g'ọ du.” Ọ buru lẹ nsuda Hẹburonu bẹ ọ nọ zia ya ozi ọbu. Ọ tughua jeshia; bya ejerwua Shẹkemu.

¹⁵ O nweru nwoke humaru iya l'ẹka ọogha-phe l'egu ẹka ono; bya aja ya su: “?Bu gunu bẹ ịicho?”

¹⁶ Ọ su iya: “Mu elekwa ęnya unwunna mu. Ọ -buru l'ị maru ẹka ẹphe nọ eche aturu phe; jiko tunuru mu ọnu iya.”

¹⁷ Nwoke ono su iya: “Epe shiakwa l'ẹka-a tughuwa. Mu numakwaru teke ẹphe shi epfu su g'ẹphe je Dotanu.”

Ọo ya bu; Jiósẹfu chọru unwunna iya jeshia; je ahuma phe lẹ mgboru Dotanu. ¹⁸ Epe levukpọo ya rọ teke ọ nọkwadu ụzenya; bya awata achi idzu g'ẹphe e-shi gbua ya.

¹⁹ Ēphe s̄u nwibe ph̄e: “Ọ-rw̄o-nrw̄o-a abyaj̄e-o!
²⁰ Unu bya nta-a g'anyi gbua ya chie l̄e ns̄u lan̄u l'ẹka-a. E -mechaa; anyi as̄u l'ọo an̄u-egbudu gburu iya. G'anyi mawar̄uro ḡe nrw̄o iya ono e-me v̄ua.”

²¹ Rúb̄enu n̄umae ya ph̄o bya emeahaa g'ọ gbaf̄uta iya. Ọ s̄u ph̄e: “Unu g'anyi te egbushi iya egbugbu. ²² G'anyi be gbushi ọchi. G'anyi chiechia ya l̄e ns̄u lan̄u l'echīegu l'ẹka-a; g'anyi te edenyikwa iya ẹka.” Iphe, Rúb̄enu gude pfua ya b̄u g'ọ dz̄o ya duta iya duphuru nna iya az̄u ọzo.

²³ Jíó̄s̄efu byarwutāep̄ho ẹka ẖnwunna iya ono n̄o; ẹphe gude iya yef̄u iya ẹguru uwe ono, o yeru ono, ch̄ikashiru mkp̄o ono; ²⁴ bya akp̄uta iya je echie l̄e ns̄u. Ns̄u ọbu ta ad̄udu iphe, d̄u iya n̄u; ọphu mini ad̄udu iya.

²⁵ Ēphe n̄o-zetāep̄ho an̄o wata eri nri; ẹphe jeshia ele ẹn̄ya bya ah̄uma ndu ije, shi l'eri Ishim̄elu; ẹka ẹphe shi l'al̄i Giladu; ẹphe l'in̄ya-kam̄elu ph̄e; vuru man̄u, eshi mkp̄o; waa ẖnw̄u, eshikwaph̄o mkp̄o; waa àrw̄u, b̄u m̄eru eje ala al̄i Ijiputu.

²⁶ Jiuda s̄u ẖnwunna iya: “?B̄u urwu ḡunu b̄e anyi e-rita iya m'ọ b̄uru l'anyi gburu nwanna anyi bya eworu mee ya domia? ²⁷ Unu g'anyi ree ya oshil̄okpa Ishim̄elu. G'ọ t̄o d̄ukwa iphe, anyi e-je iya ememe; eshi ọphu ọ b̄u nwanna anyi; t̄eme anyi b̄uru mee lan̄u.” ẖnwunna iya kweta.

²⁸ Ndu Midiyanu ono, agba ngh̄o ono ghatash̄iepho; ẖnwunna Jíó̄s̄efu bya ekufuta iya l̄e ns̄u ono; woru iya ree oshil̄okpa Ishim̄elu ono ẖkp̄oro ẹkpa-ego mkp̄ola-ọchaa. Ēphe kp̄uta iya lash̄ia Ijiputu.

²⁹ Rúb̄enu byāep̄ho l̄e ns̄u ono bya ah̄uma l̄e Jíó̄s̄efu ta n̄oedu iya; o gude ẹhu-eghu woru uwe iya gbajaa.
³⁰ O jepfu ẖnwunna iya ph̄e je as̄u ph̄e: “Nwata ono ta n̄oekwa l'ẹka e chieru iya. ?B̄ukpoo awe b̄e mu e-dobe iphu?”

³¹ Noo ya; ẹphe bya achịta uwe Jiósẹfu bya egbua eghu; woru uwe Jiósẹfu ono tsee lẹ mee ya. ³² Ẹphe chịta uwe ono, chikashiru mkpọ ono chiphuru nna phe azu; sụ iya: “Anyi humakwaru iphe-a l'uzo; lekwa ya ẹnya g'i maru ?bu ke nwa ngu to to budu iya?”

³³ Jiékọpu bya elee ẹnya; ọ buru iya. Ọ sụ: “Ọ kwa uwe nwa mu-o! Ọ dukwa g'ọ bu anụ-egbudu gburu iya. Oowaa! Nta-a be Jiósẹfu be anụ-egbudu lajashiakwaru nanu nanu!”

³⁴ Jiékọpu woru uwe iya gbajaa; bya achịta uwe aphụ yee onwiya; bya araa ẹkwa nwa iya ono ujiku olemole.

³⁵ Ụnwu iya k'unwoke; me unwada iya bya g'ẹphe dua ya obu. Ọphu o kwedu g'a duta iya. Ọ pfua sụ: “Mu agukwa aphụ nwa mu-a jasụ mu alafu iya lẹ maa.” Ọ buru egube ono bu ge nna iya gude gụa aphụ iya.

³⁶ No iya; ndu Midiyanu ono woru Jiósẹfu ree Potifa l'alị Ijiputu. Potifa ono bu onye lanu l'ime ndu Fero nuru oke-okwa; kele ọ bu ishi ndu ojogu, eche Fero nche.

38

Jiuda yele Tema

¹ Lẹ teke ono be Jiuda haru unwunna iya je; ẹphe lẹ nwoke Adulamu, aza Hira buru. ² Ọ buru l'eka ono be Jiuda no huma nwada nwoke Kėnanu, ẹpha iya bu Shuwa. Ọ luta iya; ẹphe l'iya kwaa. ³ Ọ tsuta ime; bya anwua nwa nwoke a guru Eru. ⁴ Ọ tsuta ime ozo; bya anwua nwa nwoke; bya agua ya Onanu. ⁵ Ọ bya anwufua nwa nwoke lanu; bya agua ya Shela. Ọ buru lẹ Kezibu be ọ no nwua ya.

⁶ Jiuda bya alutaru okpara iya bu Eru, nwanyi. Ẹpha nwanyi ono bu Tema. ⁷ Obenu lẹ Eru, bu okpara Jiuda bu onye eme ejo-iphe l'ẹnya Chipfu. Ọo ya bu; Chipfu woru iya gbua.

⁸ Oo ya bu; Jiuda su Onanu: “Duta nyee nwune ngu g'unu l'iya kwaa. Luru iya g'iishi nno toḡboru nwune ngu akọ le mgboko.” ⁹ Obenu le Onanu maru le nwa, nwanyi ono a-nwuta ta abuduru nkiya. O nodu abujeru; yee nyee nwune iya -nodu akwa; l'ogboshia unwuda l'ali g'eeshi ge nwune iya ta toḡbo akọ. ¹⁰ Iphe ono, oomeje ono buru ejo-iphe l'iphu Chipfu; o wokwaru iya pho gbua.

¹¹ E mecha; Jiuda su nyee nwa iya, bu Tema g'ọ laa ibe nna iya je eburu eburu kwabe jasu teke Shela, bu nwa iya evuta. Kele o riru su: “?A maru ?onye k'ono ta anwuhudunu g'unwune iya ndu ophuu nwuhuru.” Tema kwe hm laa ibe nna iya je eburu.

¹² A nonyakpoepho; nyee Jiuda, bu nwada Shuwa nwuhu. Jiuda rokotachaepho ike l'anwuhu nyee ya ono; bya ejeshia Timina; l'eka eebushiru iya aturu iya eji. Onya iya, bu Hira, onye Adulamu tsoru iya.

¹³ A bya edooru iya Tema le nna ji iya ejekwa Timina je ebushi aturu iya eji. ¹⁴ O kweepho doo yefu uwe nwanyi, no l'ulo-maa, o yeru; bya eworu gerebe gerebe ekwa phua onwiya l'iphu g'a ta hube iya ama; bya eje anodu l'onu-abata, e shi abahu Enemu, bukwapo uzo, e shi eje Timina. Kele o maru le Shela vutawaru; obenu l'e te kuduru iya g'ọ bya g'ọ lupyabe iya ge ya buru nyee ya.

¹⁵ Jiuda huma Tema; bya aria l'oo nwanyi-ovuoba; noo kele o phu-chiru onwiya iphu; ¹⁶ ophu o madu l'oo nyee nwa iya. O duta iya je l'aguga gbororo bya asu iya g'ọ bya g'ephe l'iya je akwaa.

O ja ya su: “?Bu gunu be i-nu mu g'anyi le ngu kwaa obu?”

¹⁷ O su iya: “Mu e-shi l'iphe-edobe mu kpee ngu adagehu.”

O kwe iya hm; bya asu iya: “?Ii-yekwanuru mu iphe l'itumo; gẹ mu gude jasụ l'ikputaru mu iya?”

¹⁸ O sụ iya: “?Bụ gụnu bẹ mu e-yeru ngu l'itumo obu?”

O sụ iya: “Oo iphe, agba l'ẹka ngu, eegudeje hube ngu ama; waa eri, tso iya nụ; waa oshi-mpaleka ngu ono, i gude l'ẹka ono.” O chiru iya nụ iya; ephe l'iya je akwaa; o woru ime yee ya. ¹⁹ O tugbuepho bya eje aphufu ẹkwa ono, o shi phua l'iphu ono; bya eje eworu uwe nwanji, nọ l'ulo-maa, o shi yee woru yephu azu.

²⁰ E mechaa; Jiuda bya akputa ada-eghu ono kpẹe ònyà iya, onye Adulamu g'o je akpẹe nwanji ono; chitaru iya iphe, o yeru iya l'itumo ono. O jee ophu o humaeduru nwanji obu. ²¹ O jia ndu bu l'ẹka ono sụ: “?Denu nwanji-ovuoba, shi nodu l'aguga ụzo Enemu-a?”

Ephe sụ iya: “Nwanji-ovuoba ta nojekwaru l'ẹka-a.”

²² Oo ya bu; o laa je asu Jiuda le ya ta ahumakwaru iya. Temе ozo bu le ndu bu l'ẹka ono sukwaru le nwanji-ovuoba ta nojeduru l'ẹka ono.

²³ Jiuda sụ: “G'a hakwaa ya g'o nwowaruro iphe, o gude; a -nonyaa; e gude iya gbaaharu anyi mgbonu. Eshi ophu mu kperu ngu ada-eghu, i gude je achokota iya; ophu i humaduru iya.”

²⁴ A noephe iphe, rwuru onwa eto; a bya asu Jiuda: “Tema, bu nyee nwa ngu bẹ buakwaa nwanji-ovuoba; mbu le-a; o dukwaa ime. O buru l'ovuoba ono bẹ o vutaru iya.”

Jiuda sụ: “Unu kpufuta iya g'e kegbua ya l'okul!”

²⁵ A kpufutashia ya; o zia ozi g'e je ezia nna ji iya ono sụ iya l'o kwa onye nwe iphe-a bẹ yeru iya ime ono. Sụ iya: “Maeshikwaru ?i-du ike maru onye nwe iphe, agba l'ẹka eegudeje ahube nemadzu ama-a; waa eri, tso iya nụ; waa oshi-mpaleka-a?”

²⁶ Jiuda hūma iphe ono bya amaru l'ọo nkiya bya asu: “Ha! Nwanyị-a kakwa mu apfubekoto; eshi ọphu mu sūcharu lẹ mu e-kuru iya nū nwa mu, bụ Shela g'ọ luru. E mechaa; ọphu ẹphe l'iya alueduru.”

²⁷ O rwuẹ ya pho l'ezeda; a maru l'unwu ono dū iya ẹbo l'ẹpho. ²⁸ Lẹ g'oozed a bẹ onye lanu wofutaru ẹka. Nwanyị, eswiye ime bya ewota ẹba oghu, dū uswe-uswe libe iya lẹ nkwo-ẹka; bya asu l'ọo onye ọwa-a bụ ivuzo. ²⁹ O wobaeph o ẹka ono; nwune iya kwofuta. Nwanyị, eswi ime ono sū: “?Bū g'i shiru kpakata ụzo baa?” A gūa ya Pérezu.* ³⁰ Oo ya bụ; nwune iya onye ọphuu, a gbaberu ẹba oghu, dū uswe-uswe lẹ nkwo-ẹka ono lufuta; a gūa ya Zera.†

39

Jiósẹfu yẹle nyee Potifa

¹ Tọbudu iya bụ; e gude Jiósẹfu jerwua alị Ijiputu. O buru Potifa onye Ijiputu zuru iya ndu oshilokpa Ishimelu ono, gude iya jerwua alị Ijiputu ono. Potifa ono tso lẹ ndu nọ l'oke-okwa. Yẹbedua bụ onye-ishi ndu ojogu, anoduje eche Fero nche.

² Chipfu nọ-kube Jiósẹfu; o buru onye iphe ejehuru. O buru l'ulo nnajiuphu iya, bụ nwoke Ijiputu ono. ³ Nnajiuphu iya ono hūmaeph o lẹ Chipfu nọ-kube iya; tẹme lẹ Chipfu emeje g'iphemiphe, Jiósẹfu ono eme vuru ire; ⁴ Jiósẹfu dū iya l'obu. O woru Jiósẹfu mee onye-oz iya; mbu mee ya onye elekota unuphu ibe iya l'ophu ẹnya; tẹme o wokwarupho iphemiphe, o nweru yekota iya l'eka g'o leta ẹnya. ⁵ Eshi teke ono, o woru unuphu ibe iya l'ophu; yẹ iphemiphe, o nweru enweru

* 38:29 38:29 Iphe, Pérezu bụ bẹ bụ 'Okwokwo'. † 38:30 38:30 Zera bụ iphe, o futaru bụ 'ocha-pfu'.

yekọta Jiósẹfu l'ẹka g'o leta ẹnya ono bẹ Chipfu bya ekebeahaa nwoke Ijiputu ono l'oma shita l'ẹhu Jiósẹfu. Chipfu kebeahaa ya l'oma l'iphemiphe, o nweru enweru; je akpaa lẹ ndu ọphu nọ l'unuphu; mẹ lẹ ndu ọphu nọ l'ẹgu. ⁶ Ọo ya bụ; ọ hakọtaru Jiósẹfu ẹku iya l'ophu g'o leta ẹnya. Ọphu ọ duedu iphe, o nweru, ọokpajekwadu ishi iya. Iphe, ọ maerupho kpoloko bụ g'o ria nri.

Jiósẹfu gbaru mkparawa bya amashi mma ike. ⁷ A nọepho nwanshii; Jiósẹfu gụahaa nyee nnajiuphu iya ono; ọ sụ iya g'ọ bya g'ẹphe l'iya je akwa.

⁸ Obenu lẹ Jiósẹfu jikaru bya asukwapho nyee nnajiuphu iya ono: “A -gbẹ teke nnajiuphu mu meru mu onye-ishi iphemiphe, o nwekọtaru bẹ ọ tọ duedu iphe, eeme l'unuphu-a, ọokpajekwadu ishi iya. Iphemiphe, o nweru g'ọ ha bẹ o yekọtawaru mu l'ẹka gẹ mu leta ẹnya. ⁹ Ọphu ọ tọ dudu onye kabaa mu shii l'ulo-a. Ọphu ọ dukwapho iphe, oowoharu mu ewoha gbahaa gubedua; kẹle i bụ nyee ya. ?Denu gẹ mu e-shi mee ẹjo-iphe, dū ẹgube ono; mbụ mee Chileke iphe-ẹji onoya?” ¹⁰ Ọ nọdu anọdujekpoephe epfuru iya Jiósẹfu mbokumboku; obenu lẹ Jiósẹfu te ekwedu g'ẹphe l'iya kwaa; mbukponu g'ẹphe l'iya nọ-kube ntse.

¹¹ Ọ be ujiku lanu; Jiósẹfu bahu l'ulo gẹ ya je ozi, duru iya nu. Teke ono bẹ ọ tọ dudu ndu-ozii ulo ono l'ophu m'onye lanu, nọ l'ime ulo ono; ¹² o gude iya l'uwe sụ iya g'ọ bya g'ẹphe l'iya kwaa. Jiósẹfu yefu uwe iya ono haa ya l'ẹka gbado ulo ono gbafu etezi.

¹³ Ọ maerupho lẹ Jiósẹfu yefuru uwe iya haa ya l'ẹka gbafu etezi; ¹⁴ o kua ndu-ozii ulo iya ndu ọphuu; sụ phe: “Unu lenu! Nwọphu shi l'alii ndu Hiburu-a bẹ e dutaru dobe; g'ọ bya anyi eme iphe-iphere. Ọ bataru l'ẹka-a bya g'anyi l'iya kwaa; mu chishia mkpu. ¹⁵ Ọ numaepho

le mu chiaharu mkpu; o gbadoo mu uwe iya l'eka gbala gbafu etezi.”

¹⁶ O gude uwe ono gbiriri jasu nnajiuphu Jiósèfu bata. ¹⁷ O bya eworu iya pfiaru iya su: “Nwohu ono, i zutaru, bu onye Hiburu ono be shi eme g'o mee mu iphe-iphere ntanu-a. ¹⁸ Mu wataepho echi mkpu; o gbadoo mu uwe iya l'eka gbala gbafu etezi.”

¹⁹ Nnajiuphu Jiósèfu numaepho iphe ono, nyee ya pfuru iya ono su l'onoo g'ohu iya meru iya ya bu ono; o vuru oku wua ehu. ²⁰ O kpota Jiósèfu jeye l'oka-mkporo, eze atu-chije ndu mkporo iya.

Ole Jiósèfu no le mkporo ono; ²¹ Chipfu no-kube iya bya egoshi iya le ya yeru iya obu. O mee; Jiósèfu du onye eche oka-mkporo ono nche l'obu. ²² Onye eche oka-mkporo ono woru Jiósèfu mee ishi ndu nokota l'oka-mkporo ono. Iphemiphe, eemekota l'eka ono buru yebe Jiósèfu be e yeru iya l'eka. ²³ Iphe, nowa Jiósèfu l'eka be onye eche oka-mkporo ono ta akpajeedu ishi g'ee-me iya; noo kele Chipfu no-kube Jiósèfu bya emee; iphemiphe, oome nodu evujeru ire.

40

Onye etsujeru Fero onu le mee; yele onye eghejeru iya buredi

¹ O nweru teke a nonyaru; onye etsujeru eze ndu Ijiputu onu le mee; yee onye eghejeru iya buredi meswee nnajiuphu phe, bu eze ndu Ijiputu. ² Umadzu labo ono, ejeru iya ozi ono, bu onye-ishi ndu etsujeru iya onu le mee; waa onye-ishi ndu eghejeru iya buredi pho mee; ehu ghuahanaa Fero obu egu. ³ O ye phe l'oka-mkporo l'ibe onye-ishi ndu ojogu, anoduje eche Fero nche, bu eka a tu-chikwarupho Jiósèfu. ⁴ Onye-ishi ndu ojogu,

anɔduje eche Fero nche woru phɛ ye l'ɛka Jiɔsɛfu; ɔ nɔdu eleta phɛ ɛnya.

Ɛphe nɔnyaepho l'ɛka ono; ⁵ unwoke labɔ ono; mbu onye etsujeru eze ndu Ijiputu ɔnu lɛ mɛɛ; yɛɛ onye eghejeru iya buredi, bu ndu tuko nɔdu lɛ mkpɔro ono bya atuko rwɔo nrwɔ l'ɛnyashi ujiku lanu. Nrwɔ ono nwecharu iphe, ɔ futaru iche iche. ⁶ Jiɔsɛfu bya l'utsu iya bya ahuma l'ɛphe adzu iphu. ⁷ Oo ya bu; ɔ jia ndu ono, bu ndu nɔ l'oke-okwa Fero, a tukoru ɛphe lɛ yɛbe Jiɔsɛfu tu-chia l'ibe nnajiuphu iya ono; su phɛ: “?Bu gɔnu kparu iphe, unu adzu iphu kɛ ntanu?”

⁸ Ɛphe su l'ɛphenebo ono tuko rwɔo nrwɔ; ɔphu ɔ dudu onye a-kɔru phɛ iphe, nrwɔ ono futaru.

Jiɔsɛfu su phɛ: “?Tɔbudu Chileke bu onye akɔje iphe, a rwɔru lɛ nrwɔ? Jiko unu zeɛshikwaru mu nrwɔ ono, unu rwɔru ono.”

⁹ Oo ya bu; onye-ishi ndu etsujeru Fero ɔnu lɛ mɛɛ bya ezeeru Jiɔsɛfu nrwɔ nkiya; su iya: “Mu rwɔru nrwɔ gɛ mu humaru vayinu l'atatiphu mu. ¹⁰ Vayinu ono nweru ɛkali ɛto. O tuchaa ige; bya ajaa ajaja; bya amishia kɛ wɔgalaa; bya achashia. ¹¹ Mu gude okoro Fero l'ɛka; bya ewota akpuru vayinu ono pyiru ye l'okoro Fero; bya eworu iya nu iya.”

¹² Jiɔsɛfu su iya: “Waa iphe, nrwɔ ono bu baa. Ɛkali-oshi ɛto ono bu ujiku ɛto. ¹³ A -nɔepho ujiku ɛto; Fero abya edufuta ngu l'ɛka-a; bya edobe ngu l'ɔnodu, i shi nɔdu; l'ibya agbaaharu Fero mɛɛ ɛgube ono, i shi emeje teke ono, i shi buru onye etsujeru iya ɔnu lɛ mɛɛ phɔ. ¹⁴ Teke iphemiphe aduru ngu phɔ lɛ ree; jiko nyatakwa mu. Iphe-oma, ii-meru mu bu g'i pfuaru Fero opfu ɛhu mu dufuta mu l'oka-mkpɔro-a; ¹⁵ kɛle ɔ kwa ezita bɛ e zitaru mu l'oshi l'alɪ ndu Hiburu. O rwukwaa l'ɛka-a; a bya atua mu mkpɔro l'ɛbe adu iphe, mu meru.”

¹⁶ Onye-ishi ndu ophu eghejeru Fero buredi pho hūmaepfo le Jiósefu kowaru nrwo ono ree; o su Jiósefu: “Mbēdua rwokwarupho nrwo ge mu vu nkata buredi eto. ¹⁷ Le nkata k'eli iya be e yeru iphe, du iche iche, e gheshiru Fero. Enu pheru bya eberu le nkata k'eli iya ono; bya awata avuka iphe, no le nkata ono, mu vu l'ishi ono.”

¹⁸ Jiósefu su iya: “Waa iphe, o bu baa; nkata eto ono bu ujiku eto. ¹⁹ A -noepfo ujiku eto; Fero abya akpufuta ngu; je eworu ngu swigbua l'eli oshi. Enu abya avuka anu ngu.”

²⁰ O beepfo mboku k'eto ono, gbaru l'eswe a nwuru Fero. O bya eshiaru ndu-ozu iya g'ephe ha nri obo-iphe. O bya edufuta onye-ishi ndu etsujeru iya onu le mee; yee onye-ishi ndu eghejeru iya buredi dobe l'atatiphu ndu-ozu iya. ²¹ O bya eworu onye-ishi ndu etsuje onu le mee dophu azu l'okwa iya ozo. O bya agbaaharu Fero mee g'o shi agbaru iya. ²² O bya eworu onye-ishi ndu eghejeru iya buredi pho swi-gbua l'eli oshi. O nwukotaepfo ge Jiósefu suru phe l'oo-nwu. ²³ Obenu l'onye-ishi ndu etsuru Fero onu le mee ono ta nyataeduru Jiósefu; o zohaa ya.

41

Nrwó Fero

¹ A noepfo apha labo sugbaa ishi; Fero rwó nrwo. O gbepfuru l'aguga enyimu Nayilu. ² A bya ele enya; eswi esaa, du ubvu l'enya bya adu okporokpo shi l'enyimu Nayilu ono rwufutagba; bya anodugba l'aguga eka ono taaha nri. ³ E mechaa; eswi esaa ozo, du eji bya ajo ehu shikwapho l'enyimu ono rwufuta bya anokube ophu l'aguga enyimu ono l'eka ono. ⁴ Eswi esaa ophu du eji bya ajo ehu pho bya atuko eswi esaa ophu du ubvu

l'enyà bya adu okporokpo pho lwekota. O mecha nno; Fero tehu.

⁵ A nonyakwaa; mgbenya tu iya ozo; o rwo nrwo k'ebo. K'ogiya ono be o rworu nrwo g'ishi akpe esaa, du okporokpo bya adu ree photar l'oshi akpe lanu. ⁶ E mecha; ishi akpe esaa ozo, du mgbapya mgbapya, pherephere uzo enyanwu-awawa mebyishiru bya aphoshia l'oshi akpe ozo. ⁷ Ishi akpe esaa ophu du mgbapya mgbapya pho bya atuko ishi akpe esaa ophu du okporokpo bya apho aphopho pho lwekota. Oo ya bu; Fero tehu; bya amaru l'iphemiphe ono bu le nrwo be o shi anwukota.

⁸ A futa l'utsu; iphe ono nodu atsu iya l'ehu shii. O zia g'e je ekuaru iya ndu jibya; waa ndu mmamiphe ndu Ijiputu. Fero bya ezeeru phe nrwo ono. Ophu o dudu onye duru ike kporu iya iphe, nrwo ono bu.

⁹ Onye-ishi ndu etsujeru Fero onu le me su Fero: "Ntanu-a be mu nyatakwaru iphe, mu meru, adudu ree. ¹⁰ O nweru teke ehu ghujeru gube Fero eghu l'eka anyibe ndu-ozu ngu no; i tu mu l'onye-ishi ndu eghejeru ngu buredi pho mkporo l'ulo ibe onye-ishi ndu ojogu, echeje gube Fero nche. ¹¹ O -rwua enyashi ujiku lanu; anyi n'ebo tuko rwo nrwo; nrwo ono ephenebo nwecharu iphe, o bugbaa. ¹² O nweru nwokorobya Hiburu, bu onye ohu onye-ishi ndu ojogu, echeje gube Fero nche, anyi l'ia tuko nodu l'eka ono. Anyi zeeru iya nrwo ono; o kporu anyi iphe, o bugbaa. Onyenonu be o kocharu iphe, nrwo nkiya bu. ¹³ E mecha; iphemiphe ono nwukotaerupho anyi g'o pfuru. Mbèdua be e kuphuru azu l'okwa mu; e woru onye ophu je aswi-gbua."

¹⁴ Oo ya bu; Fero zia g'e je ekua Jiosèfu; a bya atufuta iya l'ulo-mkporo ono. O kpuchaa ishi bya agbanwee uwe iya bya ejeshia l'atatiphu Fero.

¹⁵ Fero sụ Jiósẹfu: “Mu rwọru nrwọ; ọphu ọ dudu onye duru ike kọoru mu iphe, nrwọ ọbu bu. Obenu le mu numaru l'ọobujeru; teke e zeru ngu nrwọ; l'ị kọoru onye ono iphe, ọ bu.”

¹⁶ Jiósẹfu sụ Fero: “Ọ tọ bukwa mbẹdua akoje iphe, nrwọ bu. Ọ kwa Chileke bẹ a-kọru gube Fero iphe, nrwọ ono bu le g'oo-ji ngu ẹpho.”

¹⁷ Fero sụ Jiósẹfu: “Mu rwọru nrwọ ge mu pfuru le mgboru ẹnyimu Nayilu; ¹⁸ mu huma eswi ẹsaa, du okporokpo bya adu ubvu l'ẹnya g'o shi le mini ono rwufuta bya anodu l'aguga mini l'eka ono taaha nri. ¹⁹ Ẹphe futachaa; eswi ẹsaa ọzo, du ẹji bya ajo ẹhu du garanyongu bya erwufutakwapho. Mbụ le mu teke ahuma-swee eswi, du-be ẹji ẹgube ono l'ali Ijiputu! ²⁰ Eswi ẹsaa k'ono, du garanyongu ono bya ajo ẹhu ono bya atuko eswi ẹsaa ke mbu pho, du okporokpo pho takota lwee. ²¹ Ẹphe taẹbechaa phe; ẹphe dukwapho njo adudu g'ẹphe du; k'ọphu bu l'ọ tọ dudu onye e-kweta l'ọo phe taru eswi ono. Mu tehu le mgbenya ono.

²² “Mu byakwa ekuru mgbenya ọzo; mu watakwa arwo nrwo. O be k'ogiya ono; mu huma ishi akpe ẹsaa, phoru aphopho bya adu ree g'ọ photakotaru l'oshi akpe lanu. ²³ E mechaa; mu humakwapho ishi akpe ẹsaa ọzo, duchaa mgbapya mgbapya; bya aduchaa ke zitazita; teme pherephere uto ẹnyanwu-awawa zipyashia ya; ọ nwulwashihu anwulwashihu; g'ọ photakwarupho. ²⁴ Ishi akpe k'ono, du mgbapya mgbapya ono bya atuko ndu ọphu du ree pho lwekota. Mu bya ezeeru iya ndu jibya; ọphu ọ dudu onye duru ike kọoru mu iphe, nrwọ ọbu bu.”

²⁵ Noo ya; Jiósẹfu sụ Fero: “Nrwọ labo ono bukwa iphe lanu bẹ ọ bu. Chileke meru g'ọ kọoru gube Fero iphe, ya abya ememe. ²⁶ Eswi ẹsaa pho, du ree pho bu apha

esaa; teme ishi akpe esaa pho, du ree pho bukwarupho apha esaa. Oo ya bu le nrwo ono tukoru buru nrwo lanu. ²⁷ Eswi esaa ophu du eji bya ajo ehu, futaru nu ge ndu ophuu futachaerupho pho bu apha esaa. Teme ishi akpe esaa pho, du mgbapya mgbapya; pherephere, shi uzo enyanwu-awawa zipyashiru; o nwulwashihu anwulwashihu pho buru apha esaa, egu e-me.

²⁸ “O kwa-a iphe, mu pfuhawaru gube Fero-a be o bu. O kwa Chileke goshiru ngu iphe, yebe Chileke abya ememe. ²⁹ Su-a; l'ime apha esaa be nri a-kwatakpo du shii l'ali Ijiputu mgburugburu. ³⁰ Ole e -mechaa; apha esaa ophu egu e-meshi ike etsota iya. L'aatuko apha esaa pho, nri shi du shii l'ali Ijiputu pho zohakota. Egu ono abya atuko ali ono nmaa swokoswoko. ³¹ Apha, nri shi paa eka l'ali ono-a te enweedu onye anyata iya nu; noo kele egu ono a-buru ejo iphe-ehuka. ³² Iphe, meru g'o gude gube Fero rwo nrwo ono mgbo labo bu iphe obu be bu le Chileke chipyawaru iya rengurengu le ya e-me iya; teme ophu o duedu g'aa-no-beru; Chileke emee ya.

³³ “Nta-a bukwa ge gube Fero lee enya hota onye iphe edoje enya bya aburu onye maru iphe mee ya g'o buru ishi l'ali Ijiputu. ³⁴ Teme l'i hotakwapho ndu-ozu, a-no-tsota onye-ishi ali Ijiputu pho; g'ephe keje iphe, ndu Ijiputu kpataru l'opfu uzo ise wota oke lanu. ³⁵ G'ephe nakobe nri ono g'o ha l'apha k'ono, nri du ono. Teke ephe nakobecharu iya; ephe egude epha gube Fero je edobegbaa ya l'ulo eka eedobeje nri, nogbaa le mkpukpu le mkpukpu. ³⁶ L'e woru nri ono doberu ndu ali-a kwaberu apha esaa k'egu pho, a-bya le Ijiputu-a. Oo ya bu g'egu ete egbuchidu ali-a.”

³⁷ Iphe ono du Fero yee ndu-ozu iya l'ophu ree. ³⁸ Oo ya bu; Fero jia phe su: “?Anyi a-du ike ahumaba onye

ozo, a-du ge nwoke-a; mbu onye unme Chileke bu l'ehu egube-a?"

³⁹ Noo ya; Fero su Jiósèfu: "Eshi ophu Chileke meru g'i makotaru iphemiphe-a be o to nwekwa onye ka ngu aburu onye iphe edoje enya; ophu o nwekwa onye ka ngu amaru iphe. ⁴⁰ Oo gubedua be a-buru ishi l'ibe mu; teme o buru iphe, i pfuru be onyemonye e-meje l'alì-eze mu. Iphe, mu e-gude ka ngu shii kpoloko buepho l'oo mbedua be bu eze."

Jiósèfu eleta alì Ijiputu l'ophu enya

⁴¹ Noo ya; Fero su Jiósèfu: "Nta-a buakwaa ngu be mu yekotaru alì Ijiputu l'ophu l'eka." ⁴² Oo ya bu; Fero gbata echi-eze iya woru gbabe Jiósèfu le mkpushi-eka; bya eyee ya akpawuru-uwe; nyabe iya iphe-olu, e gude mkpola-ododo mee. ⁴³ O bya anu iya ugbo-inya iya k'ebo; o ndu agba. Ndu ozo vuta uzo agbo ogboo ekpu iya asuje: "Unu phozeru iya!" O buru iya bu le Fero eworu alì Ijiputu l'ophu woru yekota Jiósèfu l'eka.

⁴⁴ Fero su Jiósèfu: "O kwa mbedua bu Fero; mbu le-a; o -buru l'i ti pfuduru l'owa-a iphe, ee-me baa; te enwekwa onye nweru iphe, o byaru eme l'alì Ijiputu l'ophu." ⁴⁵ Fero gu Jiósèfu Zafunatu-Paneya bya eduta Asenatu, nwada Potifera onye uke ndu Onu kee ya g'o buru nyee ya. Jiósèfu bya ejedzuru alì Ijiputu l'ophu.

⁴⁶ Jiósèfu nowaru ukporo apha l'apha iri teme o wata ejeru Fero, bu eze ndu Ijiputu ozi. Jiósèfu shi l'iphu Fero tugba; bya ejedzuru alì Ijiputu. ⁴⁷ L'apha esaa ono, nri du ono be alì meshikporu ke nri ree ike. ⁴⁸ Jiósèfu bya atuko nri, a kotaru l'alì Ijiputu l'apha esaa ono, nri du ono kwakokota; dobegbaa le mkpukpu le mkpukpu l'alì Ijiputu. Obujeru; o -bya le mkpukpu k'owa-a l'o kwakoo nri, a kotaru l'egu, no-pheru iya mgburugburu

doo ya. ⁴⁹ Jiósèfu kwakòepho ereshi, e metaru l'opfu jasù ò kùta l'ikpo, ha g'evevee, nò l'agùga eze-ènyimu. Nri òbu kwatakpòo paa èka k'òphu a nònyaru; òphu e dejeèdu iya l'èkwo. Noo kèlè ò bụwaa agùta agùta.

⁵⁰ O rwutashia apha òkpa-nri ono; Asenatu, nwada Potifera, onye uke ndu Ònu nwütawaru iya unwegirima unwoke labò. ⁵¹ Jiósèfu gùa onye òphu bụ òkpara iya Manásè; noo kèlè ò sùru: “Chileke mewaru; mu zòhaa aphù, tsòru mu nù; bya azòhaa òkpoku ibe nna mu.”

⁵² Onye k'èbò bè ò gùru Ifuremu sù: “Òo Chileke bụ onye meru gè ya jaa àjàjà l'alì, ya shi nòdu eje iphe-èhuka.”

⁵³ Apha èsaa, nri dù shii l'alì Ijiputu phò bya abvù.

⁵⁴ Apha èsaa k'ègu phò bya awata; mbù ò nwùepho gè Jiósèfu pfuru ono; òkpa-nri bya lè mgboko mgburugburu; ò bürupho alì Ijiputu bụ èka nri dù. ⁵⁵ Ègu meahaèpho ndu Ijiputu; èphe je araaru Fero kè nri. Fero sù ndu Ijiputu l'opfu: “Unu jepfuje Jiósèfu. Iphe, ò sùkpooru g'unu mee; unu emee ya!”

⁵⁶ Òkpa-nri ono jedzuerupho alì ono; Jiósèfu tùhashia ùlò èka eedobeje nri reaha ndu Ijiputu nri; noo kèlè ègu ono emeshikpò ike l'èkameka l'alì Ijiputu. ⁵⁷ Òhamoha l'opfu nòdu abyajè l'alì Ijiputu bya azùta Jiósèfu nri; noo kèlè ègu ono emeshikpò ike lè mgboko mgburugburu.

42

Unwunna Jiósèfu eje alì Ijiputu je azùta nri

¹ Jiékòpu nùmaepho lè nri dù l'alì Ijiputu; ò sù unwu iya: “?Bù gùnu kparù iphe, unu a-nòdu elegbaa nwibe unu ènya?” ² Ò sùkwapho: “Mu nùmakwaru lè nri dù l'alì Ijiputu. Unu jekwa èka ono je azùtaru anyi nri ilile. Òo ya bụ; g'anyi anòdu ndzù; g'ègu te egbushi anyi.”

³ Unwunna Jiósèfu umadzu iri bya atùgbunaa jeshia azùta nri l'alì Ijiputu. ⁴ Òphu Jiékòpu ekwedù gè nwune

Jiósẹfu, bụ Benjiaminu tsoru phẹ. Noo kẹle ndzụ agụ iya l'iphe-kpanganga e-me iya. ⁵ Ọ bụru iya bụ l'unwu Ízurẹlu yì lẹ ndu jeru azụta nri ọbu; kẹle ọkpa-nri ono dukwapho l'alì Kénanu.

⁶ Noo ya; ọ bụru Jiósẹfu bụ ọchi-ọha ndu Ijiputu ono; tẹme ọ bụru iya anọduje ere ndu alì ono l'opfu nri. Ọo ya bu; unwune Jiósẹfu byarwutaẹpho bya eworu iphu kpube l'alì baarụ iya ẹja. ⁷ Ahụma, Jiósẹfu ahụma unwunna iya; ọ hụbe phẹ ama; bya awatarọ eme umere g'ọ tọ madụ ndu ẹphe bụ; bya epfuaharụ phẹ opfu ẹhuka ẹhuka. Sụ phẹ: “?Bụ awe bẹ unu shi?”

Ẹphe sụ l'ẹphe shikwa alì Kénanu bya azụta nri.

⁸ Jiósẹfu hụbeephọ unwunna iya ono ama; obenu l'ẹphebedua ta ahụbeduru yẹbedua ama. ⁹ Ọ bya anyata nrwọ, o rwojeru k'ẹhu phẹ phọ; bya asụ phẹ: “Unu bụ ndu ngge; unu byaru g'unu hụma ẹka alì anyi dụ nyẹgenyege!”

¹⁰ Ẹphe sụ iya: “Waawakwa nnajìuphu; anyịbe ndu-ozì ngu bụkwa nri bẹ anyi byaru azụta. ¹¹ G'anyi haa shikwa lẹ nna lanụ. Anyịbe ndu-ozì ngu epfukwa ire-lanụ; anyi ta abụkwa ndu ngge.”

¹² Ọ sụ phẹ: “Ọo ụka; unu byacharu-a g'unu hụma ẹka alì anyi dụ nyẹgenyege!”

¹³ Ẹphe sụ iya: “Anyịbe ndu-ozì ngu dukwa iri l'ẹbo tuko shi lẹ nna lanụ buru l'alì Kénanu. Onye kẹ nwata bẹ ẹphe lẹ nna anyi nọkwa l'unuphu; onye lanụ ta anọedu ndzụ.”

¹⁴ Jiósẹfu sụ phẹ: “Ọo gẹ mu pfuru unu-a bụ g'ọ dụ; unu bụ ndu ngge! ¹⁵ Waa g'ee-shi hụta unu ama baa: Ọ -bụru-a lẹ Fero nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a bụ g'iphe, mu epfu-a bụ eviya l'unu ta abyadụ ahata ọkpa l'ẹka-a tughua; abụdu lẹ nwune unu kẹ nwata bẹ e dutaru bya l'ẹka-a! ¹⁶ Unu zia onye lanụ l'ime unu g'o je eduta nwune

unu ono; unube ndu ophuu g'unu ha be a-nodukota le mkporo. Oo ya bu l'ee-shi nno hua unu ama; maru me o bu-a ire-lanu be unu epfu. Teke odumeka l'aamaru l'oo g'o doru enya le Fero no ndzu bu g'o bu eviya; l'oo ndu ngge be unu bu.” ¹⁷ O tuko g'ephe ha je atu-chishikota le mkporo; ephe no ujiku eto.

¹⁸ O -rwua le mboku k'eto; Jiosefu su phe: “Unu -mewaa iphe-a, mu abya epfufu-a; mu ahaa unu g'unu nodu ndzu; kele mu bu onye atsū Chileke ebvu. ¹⁹ Unu -su l'unu bu ndu ire-lanu; unu haa onye lanu le g'unu ha g'o nodu le mkporo; unube ndu ophuu egude nri wojeru ndibe unu, no l'unuphu, egu eme. ²⁰ Ole unu dutafutajekwaru mu nwanna unu ke nwata obu; g'e shi egube ono maru l'unu epfu ire-lanu; g'e te egbukwanu unu.” Ephe kweta l'ephe e-me iya nno.

²¹ Ephe nodu epfugaru nwibe phe su: “O kwa iphe, anyi meru nwune anyi be aanu anyi aphu iya. Anyi humaru egube aphu, o guru kpua anyi teke oorwo anyi g'anyi dobe iya ndzu; obenu l'anyi te eyeduru iya onu. O kwa iphe ono meru g'o gude ejo aphu, du egube-a byapfuta anyi ntanu-a.”

²² Rubenu su: “?Mu ta asuduru unu g'o to dushi iphe, unu e-me nwata ono; ophu unu eyeduru onu? Nta-a be ishi ochi iya tu-konuru anyi l'ishi.” ²³ Ephe dobesu l'eshi ophu a gbanweru Jiosefu opfu agbanwe be o to numaduru iphe, ephe epfu.

²⁴ O wofu iphu l'eka ephe no kwashia enya-mini bya aghachikwaru phe iphu ozo; bya awata abo uja eyeru phe ozo. O zia; a kpu futa Simiyonu l'echilabo phe; kee ya egbu l'ataphu phe l'eka ono.

²⁵ Jiosefu bya asu g'e yejishicharu phe nri l'eda phe; teme l'eeyephucharu phe okpoga phe azu l'eda phe; teme l'aanu phe nri, ephe e-ri l'uzo. A bya eme ebecharu

phẹ iphemiphe ono; ²⁶ ẹphe bya apata ẹda nri ono nmakobecheaa l'eli nkapfụ-igara phẹ bya atugbua; ọ buru phẹ alala.

²⁷ O -rwua l'ẹka ẹphe nọ-zetaru k'akwakwa; onye lanu bya atohashia ẹda iya gẹ ya hata nri nu nkapfụ-igara iya; okpoga iya nọduwaa l'onu ẹda ono. ²⁸ O sụ unwune iya: “Iyii; okpoga mu bẹ a gbekwa yephuru mu azu! Wakwa iya nọ l'ẹda mu-a!”

Meji tsukahụ phẹ; teme ẹhu nọdu aphukwa phẹ pho aphuphu. Ẹphe sụ nwibe phẹ: “?Bụ gunu bẹ Chileke meru anyi egube-a?”

²⁹ Ẹphe lwapfuta nna phẹ Jiékọpu l'alị Kénanu; ẹphe tuko iphemiphe, nwuru phẹ nu kọkotaru iya; sụ iya: ³⁰ “Onye bu nnajiuphu l'alị ono bẹ pfukwaru anyi opfu ẹhuka ẹhuka; bya emee anyi gẹ ndu byaru ngge l'alị phẹ. ³¹ Obenu l'anyi suru iya l'anyi bukwa ndu e gude ire phẹ ẹka; l'anyi ta abukwa ndu ngge. ³² Anyi dukwa unwoke iri l'ẹbo, shi lẹ nna lanu. Onye lanu ta nọdu; onye kẹ nwata bẹ ẹphe lẹ nnana anyi nọ l'unuphu lẹ Kénanu.

³³ “Noo ya; nnajiuphu ndu alị ono sụ anyi: ‘Waa-a gẹ mu e-shi maru mẹ unu bu ndu ire-lanu baa. G'anyi haa nwanna anyi onye lanu g'ọ nọdu l'ẹka ono; anyibe ndu ophuu e-wota nri wojeru ndibe anyi, nọ l'unuphu, ẹgu eme. ³⁴ O lẹ g'anyi dutaru iya nwanna anyi kẹ nwata pho. Oo ya bu; ya amaru l'anyi ta abudu ndu byaru ngge; l'anyi bu ndu e gude ire phẹ ẹka eviya. Oo ya bu; ya eduru nwanna anyi ono nu-phu anyi azu; anyi ejeahawarọ g'ọ du anyi l'alị-a.’ ”

³⁵ Ẹphe nọdu awufu nri ono l'ẹda phẹ; ẹphe huma ẹkpa okpoga phẹ g'ọ nọgbaa l'ẹda phẹ. Ẹphe lẹ nna phẹ bya atukocha huma ẹkpa okpoga ono; ndzu rwuta phẹ. ³⁶ Nna phẹ Jiékọpu sụ phẹ: “?Unu eme g'unwu mu buwebe? Jiósẹfu ta nọhedu; ophu Simiyonu

anọedu; tẹme unu nọdu emefukwaapho g'unu natafua mu Benjaminu. Mbẹdua bukpowa oshi ukpara-ẹhu.”

³⁷ Rúbẹnu sụ nna iya: “Gbua unwegirima ibe mu-a ẹphenebo; m'ọ bụru ẹ mu te eduphutaduru ngu Benjaminu azụ. Woru iya ye mu l'ẹka; mu e-duphutaru ngu iya azụ.”

³⁸ Jiéọpu sụ phẹ: “Nwa mu te etsodu unu eje-o; kele nwune iya nwuhuwaru; ọ bụwaru iya nwẹkinyi iya. O -nweru ẹjo-iphe, meru iya l'iphe ọzo ọbu, unu eje ọbu; unu emee gẹ mu gụa aphụ laa maa l'ishi ẹwó mu-a.”

43

Unwunna Jiósẹfu alaphu azụ l'alị Ijiputu

¹ Egu ono nọdukwapfo eme l'alị Kénanu g'ooome.

² Ndibe Jiéọpu rigbuẹpho nri phọ, ẹphe shi l'alị Ijiputu gude phọ; nna phẹ sụ phẹ: “Unu jebanaa je azụtabaaruru anyi nri!”

³ Jiuda sụ iya: “Nwoke ono pfukwaru iya pfushia ya ike sụ l'anyi ta abyakwa ahụmaba iphu iya; abụdu l'anyi ẹ nwanna anyi ọbu swị. ⁴ Ọ -bụru l'i kweru haaru anyi nwanna anyi ono g'o tsoru anyi bẹ anyi e-jekwa-a je azutaru ngu nri. ⁵ Ọ -bukwanuru l'i ti kwedu g'o je; bẹ anyi te ejekwa; noo kele nwoke ono suru l'anyi ta ahụmabaedu iphu iya; m'ọ bụdu l'anyi ẹ nwanna anyi ono swị.”

⁶ Ízurelu sụ: “?Dẹnu g'ọ nwuru unu tugburu je epfuharu nwoke ọbu l'unu nweru nwanna ọzo; shi nno mee; oke iphe-ẹhuka-a byapfuta mu?”

⁷ Ẹphe sụ: “?Tọbudu nwoke ono jikpaaharu anyi ọnu ẹ k'ẹhu anyi; waa k'unuphu ibe anyi? Ọ jiru sụ: ‘? Nna unu nọkwadu ndzụ? ?Unu nwebaaruru nwune ọzo?’ Anyi kwenu ‘Ee’ bya eyeeru iya ọnu l'iphe, ọ jiru. ?Anyi makwanuru l'ọo-sụ g'anyi duta nwanna anyi ọbu bya?”

⁸ Noo ya; Jiuda sụ Ízureḷu, bụ nna iya: “Denaa mu nwata-a g'anyi l'iya swịru; g'anyi agbeshi jeshia; k'ọphu anyịbedua; waa gụbedua; waa unwu anyi a-tuko nọdu ndzụ; g'anyi ta nwuhushi. ⁹ Ọo mbēdua l'a-noduru ngu iya lẹ mkpalẹka. Ọ bụru mu bẹ ịi-kpa ishi iya. Teke mu te eduphutaduru ngu iya azụ; bya apfube ngu l'atatiphu; g'ọ bụru mu bẹ aa-nọdu ata ụta iya jaswaruro. ¹⁰ Ọme anyi te eshi teke-a nọduta; mẹ anyi ejeakwa mgbo labo lwachawa.”

¹¹ Nna phẹ, bụ Ízureḷu sụ phẹ: “Ọ -bụkpowaru l'ọo ẹgube ono bụ g'e mefutaje iya bụkwa iphe, unu e-me bụ g'unu wota mebyi iphe, kachaa ree, shi l'alị-a yee l'eda unu, unu a-nụ nwoke ono. Unu meta nwa manụ bamu; waa nwa manụ-ẹnwu; waa etse; waa manụ mēru; waa akpuru oshi pisutasho; waa akpuru oshi alumundu. ¹² Unu wota okpoga mkpọla-ọchaa, ha g'ọphu unu gude ọgiya ọphuu ugbo labo; kẹle unu e-je anụ-phu phẹ ọphuu, e yeru l'ọnu eda unu pho azụ. ?A maru ?to bụdu nụ emeswe bẹ ẹphe mesweru iya? ¹³ Ngwa; unu duta nwune unu ọbu gude jepfu nwoke ọbu! ¹⁴ Gẹ Chileke, bụ Ọkwoolemka mee gẹ nwoke ono phuru unu obu-imemini; k'ọphu oo-kwe gẹ nwune unu ọphuu; waa Benjaminu tuko swịru lwa. Ọ -bụru kẹ mbēdua; ọ -bụru l'ọo aphụ a-tsoru mu; g'ọ tsowaru mu rọ.”

¹⁵ Ọo ya bụ; unwoke ono bya egweta iphe-anunu ono; bya ewota okpoga mkpọla-ọchaa ugbo labo; bya eduta Benjaminu; ẹphe jeshia alị Ijiputu. Ẹphe rwua bya apfuru l'iphu Jiósẹfu. ¹⁶ Jiósẹfu hūmaepho l'ẹphe lẹ Benjaminu swi; ọ sụ onye-ozị ụlo iya: “Duta ndu ono gude la ibe mu. Unu aphụ anụ teerii gude shia ite; kẹle mu l'unwoke-a e-rigbakwa nri-eswe.”

¹⁷ Nwoke ono bya emee gẹ Jiósẹfu pfuru; bya eduta phẹ lashia l'ụlo Jiósẹfu. ¹⁸ Ndzụ wata agụ unwoke ono; kẹle

e dutaru phẹ je edobe l'ụlo Jíóşẹfu. Ẹphe sụ: “Iphe, e gude chiru anyi bya edobe l'ẹka-a a-bụkwaru-a k'okpoga mkpọla-ọchaa phọ, e yephuru anyi azụ l'ẹda ẹ mbọku kẹ mbụ phọ, anyi byaru phọ. Ọ kwa iphe, ọcho bu iphe, ọo-sụ l'anyi meru kobe anyi opfu; mee anyi ohu iya; anyi ẹ nkafụ-igara anyi.”

¹⁹ Noo ya; ẹphe jepfu onye-ozí Jíóşẹfu l'ọnu mgbo ụlo ono bya asụ iya: ²⁰ “Jiko nnajuphu; g'anyi byaru ọgiya ọphuu bya azụta nri; ²¹ bẹ anyi lashiaru bya ejerwua l'ụlo ndu ije; anyi jeshia atọha ẹda anyi; bya ejeshia ele ẹnya; okpoga onyemonye nọdugbawa l'ọnu ẹda iya. Mbụ; okpoga anyi ọbu hachaepho g'ọ ha. Nta-a bẹ anyi gudekwa iya wophuta azụ. ²² Anyi gudefukwapho okpoga ọzo, anyi e-gude zụtaba nri. Anyi ta amakwa onye woru okpoga anyi ono yephuru anyi azụ l'ẹda.”

²³ Ọ sụ phẹ: “G'ẹhu dukwa unu guu! Gẹ ndzụ ta agushi unu! Ọo Chileke unu; waa kẹ nna unu bẹ yeru okpoga l'ẹda unu. Mu natakwaru-a okpoga unu ọgiya ono.” Ọ je atufuta Simiyọnu duta byafuta phẹ.

²⁴ Onye-ozí Jíóşẹfu duta ndu ono je edobe l'ụlo Jíóşẹfu ono; bya ekee phẹ mini; ẹphe kwọo ọkpa; bya anụ nkafụ-igara phẹ nri. ²⁵ Ẹphe bya akwakọbe iphe, ẹphe gude, ẹphe a-nụ Jíóşẹfu-a; mbụ iphe, ẹphe a-nụ iya mẹ ọ lwaepho l'eswe; kẹle ẹphe nọmaru l'ọo l'ẹka ono bẹ ẹphe e-ri nri.

²⁶ Jíóşẹfu lwaepho unuphu; ẹphe wota iphe, ẹphe shi l'unuphu gude, ẹphe a-nụ iya woru nụ iya; ẹphe buaru iya iphu l'alí gude phozeru iya. ²⁷ Ọ bya ajiebekpo phẹ g'ẹphe dụ sụ phẹ: “?Denu gẹ nna unu nwoke ọgerenya-a, unu pfuru mu opfu iya-a dụ? ?Ọ dzukwadu-a ndzụ?”

²⁸ Ẹphe sụ iya: “Onye-ozí ngu, bu nna phẹ bẹ nọkwa-a ndzụ; tẹme ẹhu dukwa iya phọ ree.” Ẹphe bya ephoze ishi baarụ iya ẹja.

²⁹ O bya apalia ɛnya bya ahuma nwune iya, bu Benjaminu, onye ɔphu nene iya nwukpooru gɛdegede. O su: “?Bu nwune unu ke nwata, unu pfuru mu opfu iya obu baa?” O su iya: “Nwa mu; gɛ Chileke meeru ngu eze-iphe-oma!” ³⁰ Imemini nwune iya ono du iya. Jiɔsefu tugbua egwegwa; je achɔ ɛka ɔo-nɔdu raa ɛkwa. O bahu le mkpulabɔ iya je anɔdu raa ɛkwa obu.

³¹ O swachaɛpho iphu; ɔ lufuta ɔzo; bya egude ɛka l'obu su g'e wotaru phe nri-a.

³² E doberu Jiɔsefu nkiya iche; bya edoberu unwunna iya phe nkephe iche; bya edoberu ndu Ijiputu, ɛphe l'iya erigba nri nkephe iche; noo kele ndu Ijiputu be ɛphe le ndu Hiburu te erigbabejedu nri; kele ɔ bu ɛbyi l'ali Ijiputu. ³³ Ndu ono be e doru; ɛphe gharu Jiɔsefu iphu; doo phe g'ogerenya phe becharu. A -gbɛ l'Okpara jasɔ l'onye ɔphu bucha nwata. ɛphe ghachaa ɛnya lee nwibe phe gude goshi g'ɔ du-be phe biribiri. ³⁴ E shiepho le teburu ke Jiɔsefu hee phe iphe. Oke-iphe ke Benjaminu gude ɔzo oke ise kachaa ke ndu ɔphuu shii. ɛphe tuko tsoru Jiɔsefu ria nri; bya angua g'ɔ du phe.

44

Okoro mkpɔla-ɔchaa Jiɔsefu

¹ Noo ya; Jiɔsefu su onye-ozu ulo iya: “Je akwa-jishichaaru ndu ono nri l'ɛda phe; ɔo ɛpho g'ɛphe a-du ike vuru be ii-yeru phe; teme l'iiyephuchaaru onyemonye okpoga iya azu l'onu ɛda iya. ² L'iiwota okoro mkpɔla-ɔchaa mu ono woru ye l'onu ɛda onye ke nwata; teme wakwaphɔ okpoga, o gude bya azuta nri.” O bya emee gɛ Jiɔsefu pfuru iya.

³ Nchi bohuepho; ndu ono tugbua lashia; yee nkafu-igara phe. ⁴ ɛphe shi le mkpukpu ono tugbua; ole ɛphe teke atugbu-mihudu le teke Jiɔsefu suru onye-ozu iya:

“Chipyabe ndu ono nta-a; teke ì gbapfueru phẹ phọ; sụ phẹ: ‘?Denu g'ọ nwuru unu gude ẹjo-iphe pfaa ugwo iphe-oma, e meru unu? ⁵?Tobudu okoro, nnajuphu mu anguje mini; teme ọ nọdu egudeje iya aphụ ọphulenyanya bẹ unu gude nno? Iphe ono, unu meru ono bukwa ẹjo-iphe bẹ unu meru!’ ”

⁶ Ọ gbapfu phẹ bya eworu iphe ono pfushikotaru phẹ. ⁷ Ẹphe sụ iya: “?Denu g'ọ nwuru gube nnajuphu anyi pfuru iphe, dụ nno? Tụswekwa! Anyibe ndu-ozì ngu ta adukwa onye turu ama eme iphe, dụ nno! ⁸ Teme anyi shi l'alì Kénanu wolatakwaruro unu okpoga, anyi humaru l'onu ẹda anyi. ?Denu g'anyi e-shi zita mkpola-ododo; ọzoo k'ocha l'ulo ibe nnajuphu ngu? ⁹ Ọ -buru l'ọ duru onye lanụ l'ime anyibe ndu-ozì ngu, a humaru iya l'iphe iya; g'e gbua onye obu egbugbu; anyibe ndu ọphuu abukpooruro ohu gube nnajuphu anyi.”

¹⁰ Ọ sụ phẹ: “Ọ dụ ree; g'ọ dụ g'unu pfuru. Onye a humaru, gude iya nụ bẹ a-buru ohu mu; unubẹ ndu ọphuu ta adukwa onye bya ata unu uta.”

¹¹ Onyenonu bya ezia ẹda iya l'alì egwegwa; bya atohaa ya. ¹² Onye-ozì ono bya awata iya achochò; shi l'onye ọphu bucha ọgerenya jasụ l'onye ọphu bucha nwata. A huma okoro ono l'ẹda Benjiaminu. ¹³ Ẹphe woru uwe phẹ gbajashia bya ebogbaa nkafu-igara phẹ ivu phẹ; bya adakobe laphushia azụ lẹ mkpukpu ono.

¹⁴ Jiósefu nọdukwadu l'ulo teke Jiuda yẹ unwunna iya bataru; bya azẹepho kẹ bẹ l'ataphu iya. ¹⁵ Jiósefu sụ phẹ: “?Denu g'ọ nwuru unu meru iphe, dụ nno? ?Unu ta amadu l'onye gbaru gẹ mu aphuje ọphulenyanya?”

¹⁶ Jiuda sụ: “?Bụ gunu bẹ anyi a-dụ ike pfuaru gube nnajuphu mu? ?Denu g'anyi e-shi sụ l'anyi pfuberu-eka-oto? Chileke mewaru g'ẹjo-iphe ndu-ozì

ngu gbafuta iphe. Anyi buwaa ohu gube nnajiuphu anyi; anyibedua; waa onye a humaru okoro ono l'eka.”

¹⁷ Obenu le Jiósèfu sùru: “Tuswekwa! Mu ta abyakwa eme iphe, du nno; o onye a humaru okoro ono l'iphe iya be a-buru ohu mu. Unube ndu ophuu lashikporo le chiriri werere lapfu nna unu.”

¹⁸ Noo ya; Jiuda bya ejepfu iya bya asu iya: “Gube nnajiuphu mu; kwenu ge mube onye-ozu ngu pfuru nwakpuru opfu lanu ye gube nnajiuphu mu le nchi. Oo eviya l'unu le Fero buwaa iphe lanu; ole jiko nu; g'umere mube onye-ozu ngu te emeshi nu g'ehu ghua ngu egbu.

¹⁹ Gube nnajiuphu mu jiru anyibe ndu-ozu ngu su: ‘? Unu nweru nna; waa nwune ozo too?’ ²⁰ Anyi su gube nnajiuphu mu le nna anyi bukwa nwoke ogerenya; teme l'o nweru nwata okoro, a nwuru iya le nka. Nwune iya nwuhwaru; o buwaru yebedua nwekinyi iya ghuduru l'epho ne iya; teme nna iya ye iya obu shingushingu.

²¹ “Tobudu iya bu; i su anyibe ndu-ozu ngu g'anyi dutaru ngu iya g'i huma. ²² Anyi su gube nnajiuphu anyi le nwata ono ta atugbukwa atugbu l'eka nna iya no. O -buru l'o tugburu be nna iya a-nwuhukwa. ²³ Obenu l'i sùru anyibe ndu-ozu ngu: ‘O -buru le nwune anyi ke nwata te etsoduru anyi bya eka-a be anyi ta ahumabaedu iphu ngu.’ ²⁴ Anyi laphuepho azu lapfu onye-ozu ngu, bu nnana anyi. Anyi bya epfuaru iya iphe, gube nnajiuphu anyi pfuru.

²⁵ “Noo ya; nna anyi su: ‘Unu tugbua je azutaba nri!’

²⁶ Anyi su iya: ‘Anyi te ejekwa; abudu le nwanna anyi ke nwata be anyi eya swi; oo ya bu anyi eje; kele anyi ta ahumabaedu iphu nwoke ono; abudu l'anyi le nwanna anyi ke nwata swi.’

²⁷ “Onye-ozu ngu, bu nna anyi su anyi: ‘?O kwa l'unu maru-a le nyee ya bu unwegirima unwoke labo

b'ọ nwutaru. ²⁸ Ọphu onye lanu anọedu; mu su l'anu-egbudu lajashiwaru iya; e -shi teke ono ọphu mu ahumabaeduru iya. ²⁹ Ọ -buru l'unu dutafuuru onye ọwa tughua; iphe-kpanganga -mee ya be unu e-mekwa g'ishi ewo mu gude aphu kpuba l'ali.'

³⁰ “Oo ya bu; ọ -buru le nwata ono te etsodu anyi laphu azu jepfu onye-ozu ngu, bu nna anyi; teme o -buru le nna anyi, bu onye wotawaru ndu nkiya tuswia le ke nwata-a ³¹ humaru l'anyi le nwata ono ta aswudu be oo-nwuhukwa. Anyibe ndu-ozu ngu e-shi nno mee ge nna anyi guru aphu gude ishi ewo iya kpuba l'ali; ³² kele mube onye-ozu ngu no-dokwaru nwata ono l'itumo l'eka nna mu. Mbule le mu suru nna mu le teke mu te eduphutaduru iya ya azu; g'ọ buru mu be aa-odu ata uta iya jaswaruro.

³³ “Oo ya bu; jiko ge mube onye-ozu ngu no-chinuru nwata ono l'eka-a buru ohu ngu. Haa nwata ono g'ephe l'unwune iya ndu ọphuu swiru lashia; ³⁴ kele-a; ?denu ge mu e-shi lapfu nna mu; m'ọ buru le nwata ono be anyi l'iya ta aswudu? Jiko te ekwekwa ge mu je ahuma egube aphu, a-tsoru nna mu!”

45

Jiosofu eme g'unwunna iya maru iya

¹ Noo ya; ọphu Jiosofu aduedu ike sede onwiya ozo l'atatiphu iphe, bu ndu-ozu iya, pfu-kuberu iya nu. O chia mkpu; su: “Unu mee g'onnyemonye tughua lufu l'atatiphu mu!” A tuko wufu; ọphu o duedu onye ephe l'iya nokwadu l'eka ono. Tofudu iya bu; Jiosofu gbeteke ono bya emee g'unwunna iya maru onye ya bu. ² Ọ bya arashikpo ekwa ike k'ọphu ndu Ijiputu numaru iya; teme ndibe Fero numakwa iya pho.

³ Jiósèfu sù ùnwunna iya ono: “Ọ kwa mbèdua bụ Jiósèfu ọbu! Mbụ-a; ?nna mu nọkwadu ndzụ tọo?” Ọphu ùnwunna iya adụdu ike ye ọnu yeru iya; noo kẹle ndzụ rwupyabèru phẹ l'atatiphu iya.

⁴ Noo ya; Jiósèfu sù ùnwunna iya: “Unu jiko kpìritaru mu ntse!” Èphe kwe hm bya akpìritaru iya ntse. Ọ sù phẹ: “Ọ kwa mbèdua bụ nwanna unu, bụ Jiósèfu; onye ọphu unu reru; e gude iya lashia alì Ijiputu-a. ⁵ Ole g'aphụ te jishi unu obu; ọphu ẹhu anọdushi egbu unu egbu l'unu reru mu; noo kẹle ọo gẹ mu dzọo unu ndzụ meru g'o gude Chileke zia mu gẹ mu vuru unu ụzo. ⁶ Ọkpa-nri mewaru apha labọ l'alì-a; tẹme l'ime apha ise, abya nù bẹ ọ tọ dudu onye a-kọbe iphe l'alì; ọphu ọ bụro k'akpata iphe, shi iya nù. ⁷ Obenu lẹ Chileke ziru mu gẹ mu vuru unu ụzo; k'ọphu mu e-me g'awa unu phọdu lẹ mgboko; waa gẹ mu a-dzọta ndzụ unu l'ụzo, dụ biribiri.

⁸ “Ọo ya bụ lẹ-a; ọ tọ bụkwa unubèdua ziru mu gẹ mu bya l'ẹka-a; ọ kwa Chileke. Tẹme ọ bụru iya meru mu onye akpọ-zijeru Fero ụzo; bya emee mu onye elekọta ibe iya l'ọphu; waa onye-ishi ndu Ijiputu l'ọphu. ⁹ Nta-a bụkwa g'unu tųgbua ẹgwegwa lapfu nna mu je asụ iya lẹ mube nwa iya, bụ Jiósèfu sụkwaru lẹ Chileke mewaru mu nnajuphu ndu Ijiputu l'ọphu. G'ọ lwatashikwa lwapfuta mu; g'o to jekwa akpọ ọpfu; ¹⁰ l'ẹka oo-buru bụ l'alì Goshenu; l'ẹka ọo-nọ-kube mu ntse; yẹbedua yẹ ùnwegirima ibe iya; waa ùnwu nwanwa iya; waa aturu iya; waa eswi iya; mewardo iphemiphe, o nwekpọru enweru g'ọ ha. ¹¹ L'oo-buru l'ẹka ono; mu azụ iya; noo kẹle apha ise, ẹgu e-mefua nọkwadu l'iphu. Ọdumeka bẹ ọkpa-nri a-dapfukwa yẹbedua yẹ ndibe iya l'ọphu; waa iphemiphe, o nwekpọru enweru g'ọ ha.

¹² “Unubèdua hụmawaru l'onwunu; tẹme nwune mu

Benjaminu hūmakwapho l'oo mbēdua epfu opfu eyeru unu eviya. ¹³ Unu kōkotaru nna mu k'ēgube ùbvù, a kwabēru mu l'alì Ijiputu; tēme waa k'iphemiphe, unu hūmakotaru l'onwunu. Unu je ēgwegwa je edutaru mu nna mu!”

¹⁴ Noo ya; ọ gbakūa nwune iya, bụ Benjaminu ẹka l'olu bya awaa ẹkwa; Benjaminu bya azukobe iya wata ara ẹkwa nkiya. ¹⁵ Ọ bya etsutsua unwune iya ono ọnu g'ephe ha; bya araru ẹkwa kpua phe. E mechaa; ephe l'unwune iya ono wata abọ ọja.

¹⁶ Noo ya; nzi ono rwuepho l'ibe Fero l'unwunna Jiósēfu byaru; ẹhu tsọo Fero yēe ndu-ozì iya g'ephe ha uto. ¹⁷ Fero sù Jiósēfu: “Pfiaru unwunna ngu sù phe g'ephe wota ivu phe tukobe l'eli anù phe gude lashia alì Kénanu ¹⁸ je eduta nna phe; waa ndibe phe l'ophu gude lwafuta iya. Mu a-nù phe alì Ijiputu ẹka kachaa ree. Mbù l'oo ẹguru iphe, shi l'alì ono bē ephe a-nodu eri. ¹⁹ Tēme l'iisukwa phe phọ g'ephe pata ugbo-inya ndu Ijiputu gude pata unwegirima phe; yēe unyomu phe; waa nna phe gude bya. ²⁰ Sù phe g'ephe ta ayoshi oshi k'eku phe; noo kẹle iphe, kachaa ree l'alì Ijiputu bụ nkephe.”

²¹ Unwu Ízurelu bya emee nno. Jiósēfu bya anù phe ugbo-inya, dù gẹ Fero pfuru; bya anukwa phe phọ nri, ephe e-ri l'ije ono. ²² Ọ bya anuchaa phe uwe òphúú. O be lẹ Benjaminu; ọ nù iya ẹkpa mkpola-ochaa ẹto; waa uto uwe ise. ²³ Iphe, ọ nuru g'a nù nna iya bụ: Nkapfu-igara iri, e dojiru iphe, kachaa ree lẹ Ijiputu edoji; tēme waa ne nkapfu-igara iri, e dojiru ereshi; waa buredi; mēwaro iphe ozo, bụ iphe, nna iya e-rije l'uto teke ọ-nodu abya. ²⁴ Ọo ya bụ; o zia unwunna iya ono g'ephe tugbua lashia. Ọ sù phe g'ephe ta swokwa uswo l'uto.

²⁵ Ọo ya bụ; ephe shi l'alì Ijiputu tugbua lapfushia nna phe, bụ Jiékpọ l'alì Kénanu. ²⁶ Ephe sù iya: “Jiósēfu

nɔkwa ndzɔ! Mbɔ l'oo yɛbedua bɔ onye-ishi ndu Ijiputu l'ophu.” Ɔ tɔfu Jiékɔpu ɛhu; ɔphu o kwetaduru l'oo eviya. ²⁷ Obenu l'ɛphe bya atukoephe iphemiphe, Jiósɛfu pfuru phɛ pfushikɔta; ɔ hɔmaephe ɔgbo-inya, Jiósɛfu nɔru g'e gude bya apata iya; unme lwa nna phɛ azɔ l'oru iya. ²⁸ Ɔ sɔ: “Nta-a bɛ mu kwetawaru lɛ nwa mu Jiósɛfu nɔkwadu ndzɔ. Mu e-je ahɔma iya ɛnya tɛme mu anwɔhu.”

46

Jiékɔpu ala Ijiputu

¹ Noo ya; Ízurɛlu bya egweta iphe, bɔ nkiya tɔgbua. Ɔ rwuɛpho mkpɔkpu Biye-Sheba bya egweeru Chileke nna iya, bɔ Áyizaku ngwɛja.

² Noo ya; Chileke bya epfuru opfu yeru Ízurɛlu l'ɛnyashi shita l'ophulɛnya sɔ iya: “Jiékɔpu! Jiékɔpu!”

Ɔ za iya ɛnu. ³ Ɔ sɔ iya: “Ɔo mbɛdua bɔ Chileke; mbɔ Chileke kɛ nna ngu phɛ.” Sɔ: “Gɛ ndzɔ ala Ijiputu ta agɔshi ngu; noo kɛle mu e-me ngu g'í bɔru ɔha, parɔ ɛka l'ɛka ono. ⁴ Mu e-tsoru ngu je alí Ijiputu; tɛme mu eduphutakwa ngu phɔ azɔ ɔzo. Tɛme ɔo Jiósɛfu ono gɛdegede a-nɔdukpo swiru ngu teke ɛi-nwɔhu.”

⁵ Noo ya; Jiékɔpu parɔ Biye-Sheba haa tɔgbua. Ɔnwu Ízurɛlu bya apata nna phɛ, bɔ Jiékɔpu; waa ɔnwu phɛ; waa unyomu phɛ l'ɔgbo-inya ono, Fero nɔru g'e gude pata iya ono. ⁶ Ɔphe rwutakwaphɔ iphe-edobe phɛ; waa ɛku, ɛphe setarɔ l'alí Kɛnanu. Jiékɔpu yɛe oshilɔkpa iya l'ophu lashia Ijiputu. ⁷ Ɔ bya edutakwaphɔ ɔnwu iya nwoke; waa ɔnwu nwanwa iya nwoke; waa ɔnwu iya nwanyí; waa ɔnwu nwanwa iya nwanyí. Ɔ tɔko iphe, bɔkota awa iya l'ophu rwuta gude lashia Ijiputu.

⁸ Waa epha unwu Ízurelu, laru ali Ijiputu baa; mbu Jiékòpu; yee oshilòkpa iya:

Rúbenu, bu okpara Jiékòpu.

⁹ Unwu ke Rúbenu bu Hanòku; waa Palu; waa Hèzuronu; waa Kami.

¹⁰ Unwu ke Simiyonu bu Jimelu; waa Jiaminu; waa Ohadu; waa Jiakinu; waa Zoha; teme waa Shawulu; onye o nwuru; mbu nwanyi, shi l'ali Kènanu.

¹¹ Unwu ke Lívayi bu Geshonu; waa Kohatu; teme waa Merari.

¹² Unwu ke Jiuda bu Eru; waa Onanu; waa Shela; waa Pérezu; waa Zera. Eru waa Onanu tuko nwushihuwa l'ali Kènanu. Unwu Pérezu bu Hèzuronu; waa Hamulu.

¹³ Unwu ke Isaka bu Tola; waa Puwa waa Jiobu; teme waa Shimuronu.

¹⁴ Unwu ke Zebulonu bu Sèredu; waa Elonu; teme waa Jahulelu.

¹⁵ Ndu ono g'ephe ha bu unwu, Lii nwutaru Jiékòpu le Padanu-Arámu; a -gufukwa Dayina, bu nwa iya nwanyi. Unwu nwa nwoke iya ono yee ke nwanyi du umadzu ukporo l'iri l'eto mkpakota iya.

¹⁶ Unwu ke Gadu bu Zefonu; waa Hagi; waa Shuni; waa Ezubonu; waa Eri; waa Arodi; teme waa Areli.

¹⁷ Unwu ke Asha bu Imuna; waa Ishiva; waa Ishivi; teme waa Beraya. Nwune phe ke nwanyi bu Sera. Unwu Beraya bu Heba; waa Malukelu.

¹⁸ Ndu ono bu unwu, Zilipa, nwutaru Jiékòpu; mbu onye Lebanu kuru nu nwa iya nwanyi, bu Lii g'o buru ohu iya. Iphe, ephebedua tukuru du bu umadzu iri l'ishii.

¹⁹ Unwu, Rechielu, nyee Jiékòpu bu Jiósèfu yee Benjiaminu. ²⁰ L'ali Ijiputu be Jiósèfu no nwuta Manásè waa Ifuremu. O buru nwanyi, nwuru Jiósèfu unwegirima

ono bu Asenatu, bu nwada Potifera onye ishi-uke ndu Onu.

²¹ Unwu ke Benjaminu bu Bela; waa Beka; waa Ashibelu; waa Gera; waa Nemanu; waa Ehi; waa Roshi; waa Mupimu; waa Hupimu; teme waa Arudu.

²² Ndu ono bu unwu, Rechielu nwutaru Jiekopu. Ephe du umadzu iri l'eno le mkpakota iya.

²³ Nwa ke Danu bu Hushimu.

²⁴ Unwu ke Nafutali bu Jiahuzelu; waa Guni; waa Jieja; teme waa Shilemu.

²⁵ Ndu ono bu unwu, Biliha, nwutaru Jiekopu; mbu onye Lebanu kuru nu nwa iya nwanyi, bu Rechielu g'oburu ohu iya. Ephe du umadzu esaa le mkpakota iya.

²⁶ Ndu tso Jiekopu laa Ijiputu; a -gufukwa unyomu unwu iya; mbu ndu ophu bu oshilokpa iya gededede du umadzu ukporo eto l'umadzu ishii. ²⁷ A -bya eyekobe iya unwu labo ke Jiosesu, a nwutaru Jiosesu le Ijiputu; oshilokpa Jiekopu, laru Ijiputu du umadzu ukporo eto l'iri le mkpakota iya.

²⁸ Noo ya; Jiekopu bya ezifu Jiuda g'o vuru uzo jepfu Jiosesu; je eduta iya g'ephe dzuda l'ali Goshenu. Ephe jee jasu l'ali Goshenu obu; ²⁹ Jiosesu byanu edozichaa ugbo-inya iya; bya ejeshia ali Goshenu ge yele nna iya, bu Izurelu dzuda. O bya egoshi iya onwiya bya agbaka ya eka l'olu; kukua ya l'olu l'eka ono wata ekwa; raa ya noo odu.

³⁰ Izurelu su Jiosesu: "Ge mu nwuhwaro nta-a; eshi ophu mu gudewaa enya mu ephenebo huma l'i nokwadu-a ndzu!"

³¹ Noo ya; Jiosesu su unwunna iya; waa ndibe nna iya l'ophu: "Mu e-jepfu Fero je asu iya l'unwunna mu; waa ndibe nna mu l'ophu, shi buru l'ali Kenu bu lwapfutawaru mu nu. ³² Ndu ono bu ndu eche aturu; mbu

l'ephe bu ndu azu iphe-edobe; teme waa l'ephe tukowa iphe phe; mecha aturu phe; me eswi phe; mekpoo iphe phe g'ọ ha rwuta. ³³ Teke Fero kuru unu bya asu: “? Bu gunu bu akanya, unu maru esese?” ³⁴ Unu sukwa iya l'unube ndu-ozu iya shikwa teke unu bu nwata buru ndu azu iphe-edobe; egube ge nna unu oche phe shihawaa butaru iya. Oo ya bu l'EEKWE g'unu buru l'ali Goshenu; noo kele ndu eche aturu du ndu Ijiputu ashi.”

47

¹ Jiosefu bya ejepfu Fero je asu iya: “Nna mu yee unwunna mu; waa aturu phe; waa eswi phe; yee iphe, ephe nweru enweru g'ọ ha be shiakwa l'ali Kėnanu byarwuta Goshenu.” ² O bya ahota unwunna iya ono umadzu ise; bya eduru phe jepfu Fero.

³ Fero bya aja unwunna Jiosefu su phe: “?bu gunu bu akanya, unu maru esese?”

Ephe su Fero: “Anyibe ndu-ozu ngu bukwa ndu eche aturu. O kwapho egube ono bu ge nna anyi oche phe shi bukwaru iya pho.” ⁴ Ephe sukwa iya pho: “Anyi byaru ebutota l'eka-a; noo kele okpa-nri paru eka l'ali Kėnanu; ophu aturu anyibe ndu-ozu ngu enwedu eka oo-taje nri. Jiko hanaa g'anyibe ndu-ozu ngu buru l'ali Goshenu.”

⁵ Fero su Jiosefu: “Nna ngu; waa unwunna ngu byapfutaakwaru ngu. ⁶ Teme ali Ijiputu buwaru ngu be o no l'eka. Hata eka kachaa ree l'ali-a woru nu nna ngu; yee unwunna ngu g'ephe buru. Mbua-a; woru ali Goshenu nu phe g'ephe buru. O -buru l'i maru ndu ophu ejeshi ozi ike l'echilabo phe l'iimee phe ndu a-nduje echeru mu iphe-edobe nkemu.”

⁷ Noo ya; Jiosefu bya eduta nna iya, bu Jiekopu; bya eduru jepfu Fero. Jiekopu bya agoru onu-oma nu Fero;

⁸ Noo ya; Fero bya asu Jiekopu: “!nowaru apha ole?”

⁹ Jiékọpu sụ Fero: “Apha, mu nọwaru lẹ mgboko bẹ rwuakwaru ụkporo apha ishii l'apha iri. Apha, mu nọwaru hakwa nwanshii; ọle ọo ẹpho iphe-ẹhuka bẹ mu gude ejeje; ọ nọdu eme gẹ mu ta nọ-rwu gẹ ndiche mu phẹ nọ-rwuru lẹ mgboko.” ¹⁰ Jiékọpu bya agọru Fero ọnu-ọma; bya aburu iya atugbu.

¹¹ Ọo ya bụ; Jiósẹfu bya emee gẹ nna iya; waa ụnwunna iya buru lẹ Ijiputu. Ọ nụ phẹ alị Ijiputu ẹka kachaa ree g'ẹphe buru, bụ iya bụ alị Ramesesu, bụ ẹgube Fero sụru g'o mee ya. ¹² Jiósẹfu nọdu azukwapho nna iya; waa ụnwunna iya; waa iphe, bukota ndibe nna iya l'ophu lẹ nri. Ọo ẹpho g'ụnwegirima phẹ habe bụ g'ọonu-bejeru phẹ nri.

Jiósẹfu yẹle ọkpa-nri ono

¹³ Nri bvukotawa l'alị ono mgburugburu; noo kẹle ẹgu ono parụ ẹka. Alị Ijiputu mẹ alị Kénanu tuko gbajoshihu; ọ buru shita l'ọkpa-nri ono. ¹⁴ Ndu Ijiputu; yẹe Kénanu tuko okpoga, nọ l'alị phẹ gude pfụ-gbua Jiósẹfu aswa nri, ẹphe zutaru. Jiósẹfu vutakota okpoga ono je akube l'ulo Fero. ¹⁵ Okpoga ndu Ijiputu yẹe Kénanu -bvụepho; ndu Ijiputu lwapfuta Jiósẹfu bya asụ iya: “Nụ anyi nri! ?Denu g'ọ nwuru anyi a-nọdu l'atatiphu ngu nwushihu? Okpoga anyi bẹ anyi kpagbuakwaru lẹ nri.”

¹⁶ Jiósẹfu sụ phẹ: “Eshi ọphu okpoga unu bvụwaru; unu kpọtajenuru mu iphe-edobe unu; gẹ mu gude ree unu nri.” ¹⁷ Ọo ya bụ; ẹphe nọdu akpọtajeru Jiósẹfu iphe-edobe phẹ; mbụ inya phẹ; mẹ aturu phẹ; mẹ eghu phẹ; mẹ eswi phẹ; mẹ nkapfu-igara phẹ. Ọ nọdu egudeje nri gbanweta phẹ iphe-edobe phẹ; shi nno zukota phẹ apha ono l'ophu.

¹⁸ Apha k'ono -bvụepho; ẹphe byapfuta iya l'apha ọphu tsotaru iya nụ bya asụ iya: “Anyi te ewohakwaru

gube nnajiuphu anyi iphe l'eshi ophu okpoga anyi bvuwaru; teme iphe-edobe anyi bukotawaru nkengu; nta-a te nwehekwa iphe, anyi e-gude pfa gube nnajiuphu anyi; abudu ishi onwanyi; waa ali anyi kpoloko. ¹⁹ ?Denu g'o nwuru anyi a-nodu l'ataphu ngu nwushihu; anyibedua l'ishi onwanyi; waa ali anyi? Zua ali anyi; waa ishi onwanyi; g'i nuje anyi nri. G'ali anyi buwaruro ke Fero. Teme anyibedua l'ishi onwanyi abukwarupho ohu iya. Nu anyi akpuru iphe-akuku; g'anyi ta nwuhushi; k'ophu ali-a ta abuduru echiegu.”

²⁰ Noo ya; Jiosefu bya azutakotaru Fero ali Ijiputu l'ophu. Ndu Ijiputu g'ephe ha rekota ali phe; noo kele egu ono shi menuka phe. Ali ono bukotaru ke Fero.

²¹ Jiosefu mee ndu Ijiputu; shita l'ishi iya ophuu jasu l'ishi iya ophuu ohu. ²² Ali lanu, o zuduru l'ali ono l'ophu bu ali ndu-uke; noo kele o Fero anu phe nri. Teme nri k'ono, Fero eketaje nu phe ono nodu asujeru phe. Noo iphe, meru g'o gude ophu ephe ereduru nkephe.

²³ Jiosefu su phe: “Eshinu mu zuru unu; waa ali unu ntanu-a nu Fero; wakwa akpuru-iphe, unu a-kobe l'ali baa. ²⁴ Ole unu -kpatachae ya pho; unu keje iya uzo ise nu Fero oke lanu. Uzo eno k'ophuu be unu e-dobe g'o buru ophu unu a-ko-phu azu l'ali. Teme o bukwaru iya pho be unu; waa ndu unu l'ephe bu; waa unwegirima ibe unu e-rije.”

²⁵ Ephe su iya: “I dzoru anyi ndzu! Jiko g'anyi du gube nnajiuphu anyi l'obu! Anyi a-bukpooruro ohu Fero.”

²⁶ Jiosefu bya eworu ekemu tua l'ali Ijiputu. Teme ekemu ono be eemekwa byasu ntanu-a. O suru l'oke lanu l'uzo ise l'iphe, a kpataru l'opfu be aa-nuje Fero. O buepho ali ndu-uke be ta abudu ke Fero kpoloko.

²⁷ Ndu Izurelu bya eburu l'ali Ijiputu l'ali Goshenu. Ephe buru l'eka ono daa eku; bya azua ka l'otu.

²⁸ Jiékòpu bua l'alì ndu Ijiputu mgbarapha iri l'èsa; jasù teke ò nò-rwuru mgbarapha ùkporo èsaa l'apha èsaa. ²⁹ O rwujeèpho Ízurelu l'anwùhu; o kua nwa iya, bu Jiósèfu bya asù iya: “Ò -bùru l'i yeru mu obu; jiko chìnuru èka ye mu l'ehe riaru mu angù; l'ii-goshi mu l'i yeru mu obu bya abùru onye apfùshije ike l'iphe, i pfuru; l'i tii lidu mu l'alì Ijiputu. ³⁰ Mu -nwùhuepho lapfu nna mu oche phè; patakwa mu pafù l'alì Ijiputu je elia mu l'èka e liru èphebedua!”

Jiósèfu sù iya: “Mu e-mekòta g'i pfuru.”

³¹ Ò sù iya g'o riaru iya nte l'oo-me iya. Jiósèfu bya eriaru iya nte òbu. Jiékòpu zè l'iphe-azèe ya phoze ishi gude baarù Chileke èja.

48

Ònu-òma, Jiékòpu ago anù Manásè; waa Ifuremu

¹ Noo ya; o be ujiku lanù; g'iphemiphe ono mechaarù; a bya ezia Jiósèfu lè nna iya bè iphe emekwa. O duta ùnwu iya èphenebo; Manásè; waa Ifuremu gude jeshia.

² A sùèpho Jiékòpu: “Ò kwa Jiósèfu nwa ngu byapfutaru ngu nta-a.” Ò ròkòta ike; bya agbèshi nòdu anò l'iphe, ò zèje azèe.

³ Jiékòpu sù Jiósèfu: “Chileke, bu Òkwoolemka byapfutakwaru mu lè Luzu, nò l'alì Kénanu; bya agòru ònu-òma nù mu l'èka ono; ⁴ sù mu: ‘Lekwa; mu e-me ngu g'ì zù azùzù; bya emee g'unu dù l'òtu. Mu e-me ngu g'ì bùru òha èka ngu; tème mu anù ngu alì-a g'ò bùru oke-iphe oshilòkpa ngu jasù lè tuutuutuu lè mìimiimii.’”

⁵ Jiékòpu sù iya: “Ùnwegirima labò, ì nwùtaru l'alì Ijiputu tème mu bya phò; mbù Ifuremu waa Manásè bè mu wotaru g'ùnwu, mu nwùru l'onwomu; ègube Rúbènu; waa Simiyònu bù ùnwu mu ono. ⁶ Ùnwu òzo,

aa-gbẹ nta-a nwutaru ngu a-buru unwu nkengu. Oke alì ọphu ẹphebedua a-hata bẹ e-shi l'ẹka unwune phẹ, bụ Ifuremu; waa Manáẹ. ⁷ Gẹ mu shi alì Padanu alwa bẹ aphụ jiru mu obu teke Rechiẹlu nwuhuru l'alì Kénanu g'anyi nọkwadu lẹ gbororo lẹ mgboru alì Ifurata. Mu woru iya lia l'aguga ụzo; l'alì Ifuratu, bụ iya bụ Bẹtulehemu.”

⁸ Ízurelụ hụma unwu Jíóşẹfu bya asụ iya: “?Bụ ndu ole baa?”

⁹ Jíóşẹfu sụ nna iya: “Ọ kwa unwu, Chileke nuru mu.”

Ízurelụ sụ iya: “Dutaru mu phẹ gẹ mu gọru ọnu-oma nụ phẹ.”

¹⁰ Teke ono bẹ Ízurelụ aphuwaa ragaraga; kele ọ kahụwaru. Ọ tọo phụ-rweedu aphụ-rwe. Jíóşẹfu duritaru iya unwu iya ono ntse; nna iya bya etsutsua phẹ ọnu; bya anmata phẹ akpa.

¹¹ Ízurelụ sụ Jíóşẹfu: “Mu te eshikwa arikwadu lẹ mu e-mecha hụmaba ngu akpuru-ẹnya ọzobaa; Chileke mechaa bya ahaa mu; mu hụmafua unwu ngu yekọbe iya.”

¹² Jíóşẹfu bya eduritaru phẹ lẹ mgboru ikpere nna iya; bya ephureta kpube iphu l'alì. ¹³ Noo ya; Jíóşẹfu bya esekputa ẹphenebo l'ẹka. Ifuremu bẹ o sekpu l'ẹkutara; ọ nọdukwanu Ízurelụ l'ẹkicha; o sekpuru Manáẹ l'ẹkicha; ọ nọdu Ízurelụ l'ẹkutara. O gude phẹ ẹgube ono byakube Ízurelụ ntse. ¹⁴ Obenu lẹ Ízurelụ byaru l'agọru ọnu-oma nụ phẹ; ọ gbanga ẹka iya ẹphenebo; woru ẹkutara iya byabẹ Ifuremu, bụ onye kẹ nwata l'ishi; bya atụ-kobe Manáẹ, bụ ọkpara ẹkicha.

¹⁵ Ọ bya agọru Jíóşẹfu ọnu-oma sụ:

“Gẹ Chileke ono,
nna mu oche phẹ,
bụ Ébirihamu;

waa Áyizaku tsoru ụzo iya ono
kebe ụnwegirima-a l'oma.

Mbụ Chileke ono,
bụ Onye-nche mu
e -shi teke a nwuru mu
byasụ nta-a.

¹⁶ Oo ya bụ Ojozi-imigwe ono,
dzotakotaru mu nụ
l'eka iphe, bụ ẹjo-iphe,
byapfutaru mu nụ ono.

G'e kujekwa ẹpha ụnwegirima-a
laa l'ẹpha mu;
waa ẹ kẹ nna mu oche phẹ,
bụ Ébirihamu; waa Áyizaku.

Teme ẹphe adukwapho l'otu
ẹ mgboko-a.”

¹⁷ Jiósẹfu hụmaepfo ẹ nna iya woru ẹkutara tų-kobe
Ifuremu l'ishi; ẹhu gbangahụ iya. O je azụ nna iya
l'eka; g'ọ ọfọ iya ẹka l'ishi Ifuremu ọta tų-kobe l'ishi
kẹ Manáse. ¹⁸ Jiósẹfu sụ nna iya: “Waawakwa nna; ọ kwa
onye k'ọgerenya baa! Wokwaru ẹkutara byabẹ yẹbedua
l'ishi!”

¹⁹ Nna iya jịka sụ iya: “Mu maru-a nno nwa mu; mu
maru-a ẹ yẹbedua bẹ a-jaakwapho bụru ọha ophu;
teme ọha ono apakwaapho ẹka. Obenu ẹ nwune iya kẹ
nwata bẹ a-ka iya shii; teme oshilokpa nkiya bẹ a-buru
ikpoto ọha.” ²⁰ O gọru ọnu-oma nụ phẹ mbọku ono sụ:

“Ndu Ízurẹlu e-gudeje
ẹpha ngu gọo ọnu-oma sụ:
'Gẹ Chileke mekwaa ngu
g'ị dụ gẹ Ifuremu yẹ Manáse.’ ”
O shi ẹgube ono mee;
Ifuremu ka Manáse shii.

²¹ Ízurelu sụ Jíósefu: “Mu abyaakwa anwụhu; ọle Chileke bẹ a-nọ-kubekwa unu duphu unu azụ l'alị nna unu. ²² Ọzo bụ ị-a; mu nwaru ngu oke alị lanụ g'i gude kangoo unwunna ngu ndu ọphuu. Alị ono bẹ mu gude ugu-echi waa apfụ lwuta l'eka ndu Amọru.”

49

Jiékpọ agọ ọnu-ọma anụ unwu iya

¹ Noo ya; Jiékpọ bya ekua unwu iya; sụ phẹ:

“Unu dzukọbe gẹ mu kọru
unu iphe, a-nwuru unu
l'ataphu!

² Unu dzukọbe bya
angabẹ nchị;
unubẹ unwu Jiékpọ!

Unu ngabẹru nna unu,
bụ Ízurelu nchị!

³ Rúbenu; ọo gubedua bụ
ọkpara mu;
bya aburu ike mu;
mbụ l'ị bụ nwa ivuzọ,
mu nwuru teke ike dū mu.

Ọo ngu bẹ a kachaa akwabẹ
ùbvù; bya aburu ngu bẹ
kakọta ọkpehu.

⁴ Eshinu ñinoduje atụ kpereree
g'akpara-mini l'eme iphe,
erwubeduru ngu nụ;
bẹ ị tị kaedu ndu ọphuu shii;
noo kele ị zẹru l'iphe-azẹe
nna ngu;
mbụ je eworu iphe,
mu azeje azẹe merwua.

⁵ SimiyỌnu; waa Lívayi
bụ unwune.

Ẹphe egudeje ogu-echi
phẹ emekpa ndu ọzo ẹhu.

⁶ Mu ta abyakwa ayiru l'ìdzù,
ẹphe achi; ọphu mu abyakwa
anọdu l'echilabọ phẹ;
noo kẹle ẹphe gude ẹhu-eghu
gbushia nemadzụ;
bya egbubushia oke-eswi
akwara azụ ọkpa k'iwashi.

⁷ G'ẹhu-eghu phẹ vuru ọnu;
noo kẹle ooghughajẹru
phẹ ẹka.

G'obu-ọku phẹ vuru ọnu;
noo kẹle ọpanukaje phẹ
ẹka l'ẹhu.

Mu a-chikashi-dzuru phẹ
l'alị Jiékọpu;
mbụ dokashidzuru phẹ
l'alị Ízurẹlu l'ọphu.

⁸ Jiuda; ụnwunna ngu
a-nọduje ekele ngu ekele.

Ẹka ngu a-zụchaa ndu
ọhogu ngu
l'ẹkpiri kẹ pfulurii.

Ụnwunna ngu g'ẹphe ha
ephozeru ngu.

⁹ Gụbe Jiuda bụ nwa oduma
ẹgbara.

Gụbe nwa mu;
i shiwaa l'ẹka i gbushiru iphe,
i riru lwa.

Nta-a be o gbushiwaru ikpere
 ze azee g'oduma;
 mbu g'akahu oduma;
 ?bu onye suru iya ekute?

¹⁰ Jiuda ta abu-buhuduru
 eze abu-buhu; ophu
 mgboro-eze ono abyadu
 alufu iya alufu le mgbaka
 okpa; gbiriri jasu teke onye
 o kuru ishi l'eka a-bya.

O -byaepho be oha l'ophu
 a-ngaberu iya nchi.

¹¹ Nkapfu-igara iya be
 oo-libeje le vayinu.

Nwa nkapfu-igara iya be
 oo-libeje l'ekali vayinu
 ono ophu mishiru
 mebyi ke wogalaa.

Oo-saje uwe iya le
 mini akpuru vayinu.

Akpuru vayinu ono,
 enwuje ke pfuu
 ge mee ono be
 oo-gudeje asa
 akpawuru-uwe iya.

¹² Mee e-me; enya
 achaa ya vaa.

Era-eswi emee;
 eze acha iya phuuphuu.

¹³ Zebulun be e-buru le
 mgboru eze-enyimu.

Aguga enyimu iya a-buru
 odu ugbo-mini.

Oke alì iya e-jerwu Sayìdonu.

- ¹⁴ Isaka bụ nkapfụ-ìgara,
 ọkpehu dụ;
 mbụ gude ẹda labọ,
 a nmakoberu iya
 l'okpurukpu zẹ azẹe.
- ¹⁵ Ọ hụmaepho g'ẹka
 oodzu ike dụ-be ree;
 waa g'alì iya ono dụ-be guu;
 o phozeta nmakota ivu-erwa
 iya jikoru l'ukuvu;
 bya ejeahaa ozi,
 e kebutaru iya g'o je.
- ¹⁶ Danu bẹ a-nọduje ekpe
 ndu nkiya ikpe,
 pfuru ọto;
 mbụ ẹgube ono,
 ọkpa-ipfu Ízurẹlu ndu
 ọphuu ekpeje iya phọ.
- ¹⁷ Danu a-dụ g'agwọ,
 nọ l'agụga ụzo;
 mbụ g'ogiji,
 nọ l'agụga gbororo,
 abụjeru:
- Ọ -taa ìnya l'ichirupfu ọkpa
 l'ọ tufu onye agba iya
 nù l'azụ.
- ¹⁸ Gube Chipfu;
 mu ele ẹnya teke
 ìi-dzọta mu.
- ¹⁹ Gadu bẹ ndu ọ-lwụa-ọlaa
 a-dapfu;
 ọle Ọoghakobe chipyabe

phẹ.

²⁰ Asha bẹ a-nọdu akọ
ọkpobe nri.

Nri, ọo-nọdu akọ bụ nri,
atsọ ụtso,
gbaru ndu eze l'eriri.

²¹ Nafutali bụ ele,
agbaphe g'ọ dū iya.

Ọonwuje nwa,
ama ntumatu.

²² Jíósefu bụ vayinu,
amije ntumatu;
ọ bụ vayinu,
nọ-kube mgboru ẹka
mini dū,
amije mebyi shii.

Ẹkali iya baa ụba tuko
igbulọ sweta.

²³ Ndu ọgba-apfụ gude
ẹhu-eghu byapfuta
iya ọgu.

Ẹphe gbaru iya apfụ;
shi nno mekpaa ya ẹhu.

²⁴ Ọle apfụ iya keerupho
jingujingu g'o keru;
tẹme e mee ọkpụ ẹka iya;
o shihu ike.

Ọ bụru shita l'ike k'onye bụ
Ọkalibe kẹ Jíékọpu;
mbụ onye ono,
bụ onye-nche;
waa onye mgbobuta kẹ
Ízurelu.

²⁵ Onye ike ono shi l'ẹka bụ

Chileke ke nna gube Jiófufu,
 bu onye eyejeru ngu eka;
 mbu onye ono,
 bu Okwoolemka,
 bu onye emejeru ngu
 iphe-oma.

Oomejeru ngu iphe-oma
 ophu shi l'imigwe;
 bya emejeke waru ngu
 pho iphe-oma ophu shi
 le mini ime-ali.

Teme o buru iya bu onye
 egudeje nwa;
 waa eche nwa era meeru
 ngu iphe-oma.

²⁶ Onu-oma ophu nna ngu
 goru ngu kakwa k'oke-ubvu
 ndiche shii;
 mbu l'o kakwa iphe-oma
 ophu ubvu,
 shi teke ndiche noduta
 anuje shii.

G'iphe-oma ono g'o hakota
 bukwaru ke Jiófufu;
 mbu g'o bukotakwaru ke
 yebe onye ono,
 a hofutaru l'echilabo
 unwune iya dobe iche ono.

²⁷ Benjaminu bu ejo-nkuta-osa,
 egi alabushi akurepho.

O -rwua l'utsu l'o gbua iphe taa.
 O -rwua l'uzenyashi l'o kee iphe,
 o lwutaru l'ogu.”

²⁸ Ndu ono bukota okpa-ipfu Ízurelu ephe n'iri l'ẹbo. Teme iphe ono bukotarū iphe, nna phe pfuru yeru phe teke o goru phe onu-oma. O gorerupho onyenonu onu-oma, rwuberu iya nu.

Anwuhu Jiékọpu

²⁹ Noo ya; o bya ekeru ekpe nu phe su: “Mu abyawaa alapfu ndiche mu phe. Unu likwa mu l'ẹka e liru nna mu phe l'ogba, no l'alì Ẹfuronu, bu onye Hetu. ³⁰ Ogba ono yele alì ono no l'alì Makupela ono, no le mgboru Mamure l'alì Kėnanu; be Ẹbirihamu zutaru l'ẹka Ẹfuronu onye Hetu dobe; g'o buru ẹka ee-lije odzu. ³¹ O buru ẹka ono be e liru Ẹbirihamu; ye nyee ya, bu Sera; teme e likwapho Áyizaku; ye nyee ya, bu Ribeka l'ẹka ono; teme mu bya elia Lii l'ẹka ono. ³² Alì ono ye ogba, no iya nu be a zuru ndu Hetu.”

³³ Jiékọpu keghechaepho ekpe nu unwu iya; bya aze-zeta aze; tua unme ikpazu; o buru iya alapfu ndiche iya phe.

50

¹ Jiósẹfu bya apata onwiya tua l'eli nna iya; kwaru ẹkwa kpua ya; bya etsutsukwaa ya pho onu. ² Noo ya; Jiósẹfu bya ezia ndu dokinta, ejeru iya ozi g'ephe dozia odzu nna iya, bu Ízurelu g'o to rehu. Ndu dokinta ono bya edozia odzu ono egube ono. ³ O buru ukporo abali labo be ephe gude dozia odzu ono; tee ya mmanu, g'o to rehu. E mechaa; ndu Ijiputu bya akwaa ẹkwa iya ukporo abali ẹto l'abali iri.

⁴ Eswe akwakwa iya -bvupho; Jiósẹfu su ndu-ozì Fero: “O -buru le mu du unu l'obu; unu pfuaru Fero su iya ⁵ le nna mu mekwaru; mu riaru iya nte su le ya abyawaa anwuhu; ole ge mbedua jekwa elia ya l'ilu, o turu doberu

onwiya l'alì Kénanu. Ọo ya bụ gẹ mu jenu je elia nna mu; gẹ mu alwaphuta azu.”

⁶ Fero sụ iya: “Tugbua je elia nna ngu l'ẹka o pfuru g'i riaru iya nte l'ii-je elia ya.”

⁷ Ọo ya bụ; Jiósẹfu tugbuna jeshia eli nna iya. Ndu ozi Fero g'ẹphe ha tuko wufu tsoru iya. Ndu bụ ọgerenya l'ibe Fero; waa ndu bụ ọgerenya Ijiputu l'ophu; ⁸ tẹme waa ndibe Jiósẹfu l'ophu; waa unwunna iya; mẹ ndu bukpoọ kẹ nna iya g'ẹphe hakota. Unwegirima ibe phe mẹ iphe-edobe phe bẹ ẹphe hakotaru l'alì Goshenu. ⁹ Ugbo-inya; mẹ ndu agba l'inya bẹ ẹphe l'ẹphe swikwapho. Ẹphe dukpoọ igwerigwe tuko swiru.

¹⁰ Ẹphe rwua ẹka eechije balì lẹ Atadu, nọ lẹ mgboru ẹnyimu Jiódanu; ẹphe raa ẹkwa iya rashia ya ike. Jiósẹfu bya anodu l'ẹka ono kwaa nna iya ono ujiku ẹsaa. ¹¹ Ndu Kénanu, bu l'ẹka ono numaepho ẹkwa aphu, aara lẹ mgboru ẹka eechije balì lẹ Atadu; ẹphe sụ: “Ndu Ijiputu ataswibejekwa ọkpoma raa ẹkwa aphu.” Noo iphe ono meru g'o gude e kua ẹka ono, nọ-kube ẹnyimu Jiódanu ono “Abẹlu-mizuremu”.

¹² Noo ya; unwu Jiékọpu mee g'ọ suru g'ẹphe mee.

¹³ Ẹphe pata iya je l'alì Kénanu je elia ya l'ogba, nọ l'alì Makupela lẹ mgboru Mamure, bụ ẹka Ẹbirihamu zutaru Ẹfuronu onye Hetu g'ọ buru ẹka ee-lije odzu; yẹ alì, tso iya nu. ¹⁴ E lichaepho nna iya; Jiósẹfu lwaphuta azu l'alì Ijiputu; yẹ unwune iya; mewardu ndu ọzo, tso iya je eli nna iya ono.

Jiósẹfu epfu opfu Ọma eyeru unwunna iya

¹⁵ Unwunna Jiósẹfu humaphe lẹ nna phe nwuhuwaru; ẹphe sụ: “Ọ -buru lẹ Jiósẹfu bẹ iphe, anyi meru iya-a eghukwadu egbu bẹ ọo-pfukwa anyi ugwo iya.” ¹⁶ Noo ya; ẹphe zia ozi g'e je ezia Jiósẹfu sụ

iya: “Nna ngu byakwa l'anwuhu bya atua ekemu-a su:
¹⁷ ‘Unu e-pfuru Jiósèfu lè mu arwòkwa iya arwòrwo g'ò
 gùkwaaru ùnwunna iya nvù l'èka èphe mesweru iya;
 yè l'iphe-èji, èphe meru; kèlè ò kwa èjo-iphe bè èphe
 meru iya.’ Ò búkwanuru iphe, anyi arwò ngu nta-a bú
 g'ì gùnaa nvù l'emeswe, anyibe ndu-ozì Chileke nna ngu
 mesweru ngu.” Èphe zichaèpho Jiósèfu ozi ono; ò wata
 èkwa.

¹⁸ Ùnwunna iya túbukwapho wù-pfu iya je adaa kpu-
 rumu l'ataphu iya bya asù: “Iilènaa l'anyi tùkoakwaru
 búru ohu ngu.”

¹⁹ No iya; Jiósèfu sù phè: “Gè ndzù ta agùshi unu;
 kèlè ò tò búdu mu bú Chileke. ²⁰ Ò bú eviya l'unu chíru
 idzu g'unu mee mu èjo-iphe; obenu lè Chileke meru iya; ò
 bya abùru iphe-òma; k'òphu e shi ègube ono dzòta ndzù
 ndu dù igwe, bú iya bú iphe, nwùru nù-a. ²¹ Òo ya bú
 gè ndzù ta agùshi unu. Mu a-nòdua anù unu nri; unu
 l'ùnwegirima unu.” Ò bya emee ya; o doo phè ènya l'èhu
 te egहुdu iya egहु; bya epfuru opfu-òma yeru phè.

Anwuhu Jiósèfu

²² Jiósèfu buru l'alì Ijiputu; yèe ndibe nna iya l'ophu.
 Ò nòru ùkporo apha ise l'apha iri; ²³ bya ahùma nwanwa
 ùnwu Ifuremu. Tème Jiósèfu hetakwaphò ùnwu Makiya,
 bú nwatibe Manásè l'ùtapfu iya teke a nwùru phè.

²⁴ Noo ya; Jiósèfu sù ùnwunna iya: “Mu abyaakwaa
 anwuhu. Òle mu maru lè Chileke e-mecha bya eyeru
 unu èka dufuta unu l'alì-a; duta unu laphu azù l'alì,
 Chileke kweru Èbirihamu; waa Áyizaku; waa Jiékòpu ukwe
 iya ono; bya eria nte yeru phè iya ono.” ²⁵ Jiósèfu mee
 g'ùnwu Ízurelu riaru iya nte. Ò sù phè: “Mu maru lè
 Chileke e-mecha bya eyeru unu èka. Ò -rwua teke ono;
 unu chítakwa òkpu mu gude lùfu l'èka-a.”

²⁶ Ọo ya bụ; Jiósẹfu nwụhu g'ọ nọchaerupho ụkporo apha ise l'apha iri. E dozia odzu iya g'o to rehu; bya eye iya l'okpoko-odzu dobe l'alị Ijiputu.

Bayıburu Izii
Izii: Bayıburu Izii Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Dec 2021 from source files dated 30 Dec 2021

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d